

Hass, Ludwik

Wolnomularze polscy w lożach Zachodu : dwie pierwsze dekady XIX wieku

Ars Regia 7 - 8/13 - 14, 131-230

1998 - 1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ludwik Hass (Warszawa)

WOLNOMULARZE POLSCY W ŁOŻACH ZACHODU (Dwie pierwsze dekady XIX wieku)

Już w kilka lat po pojawieniu się pierwszych struktur organizacyjnych wolnożytnego, nierzemieślniczego wolnomularstwa na ziemiach Rzeczypospolitej szlacheckiej – „La Confrérie Rouge” powstała nie później niż pod koniec II dekady XVIII w., loża „aux Trois Frères” ukonstytuowała się w 1729 r. w Warszawie¹ – pierwsi Polacy zostali też przyjęci do owego wolnomularstwa (czyli do „sztuki królewskiej”) w jego placówkach we Francji. W loży, która zbierała się w Paryżu w oberży „Ville de Tonnere”, 7 maja 1737 r. został adeptem „sztuki królewskiej” brat cioteczny ówczesnej królowej Francji Marii z Leszczyńskich, żony Ludwika XV, nieznanymi z imienia hr. Hutten-Czapski, wojewodzie poznański, zaś w tydzień później osiemnastoletni wojewodzie czernichowski, ks. Stanisław Lubomirski. Pierwszy z nich niebawem objął przewodnictwo tej placówki i 24 czerwca przyjął w niej do wolnomularstwa hr. Maurycego Saskiego, naturalnego syna Augusta II Mocnego. Nie później niż w 1741 r. uzyskał we Francji wtajemniczenia wolnomularskie służący w jej wojsku ochotnik, dwudziestokilkuletni Andrzej Mokronowski, od 1745 r. agent Ludwika XV w Rzeczypospolitej, później ważna postać w jej obozie republikańskim². Odkąd w lożach Europy Zachodniej XVIII w. stosunkowo często spotkać można było mieszkańców tego odległego państwa. Niekiedy były to układy – według naszych pojęć obecnych – wręcz osobliwe. Np. w 1768 r. przyjęto do wolnomularstwa w Neapolu, w loży przy Królewskim Sycylijskim Pułku Piechoty, dwu kanoników katedralnych z terenu Rzeczypospolitej – Andrzeja Chołoniewskiego i Antoniego Kołderkowskiego³. Kazimierzowi Pułaskiemu, „bohaterowi dwu światów”, stopień mistrza nadano 19 czerwca 1779 r., zatem cztery miesiące przed śmiercią, w amerykańskiej loży wojskowej⁴.

¹ L. Hass, *Sekta farmazonii warszawskiej. Pierwsze stulecie wolnomularstwa w Warszawie (1721–1821)*, Warszawa 1980, s. 69–77.

² Jw., s. 79.

³ E.E. Stolper, *Freemasonry in Naples in the Eighteen Century*, „Ars Quatuor Coronatorum”, vol. 93 (1980), s. 80 Kołderkowski – nazwisko prawdopodobnie zniekształcone.

⁴ *Auch drei polnische FM*, „Blaue Blätter” 1985, nr 18/132, s. 6.

Te i im podobne przypadki inicjacji (przyjęcia do wolnomularstwa) bądź afiliacji (przyłączenie się wolnomularza należącego do jednej łoży do innej, w tym samym lub innym kraju czy mieście) na Zachodzie mieszkańców, czy byłych mieszkańców Rzeczypospolitej, dotąd pojedyncze, stały się w pierwszej dekadzie XIX w. zjawiskiem, które poniekąd traktować można jako masowe. Sprawily to pierwszorzędnej wagi wydarzenia dziejowe – rozbiory i towarzysząca im emigracja polityczna oraz wojskowa, zaś nieco później związanie się polskich elit politycznych z Francją Napoleona I.

Podstawą dla potraktowania w publikowanym słowniku danej osoby jako wolnomularza stanowią dokumenty wolnomularskie – zatem spisy członków łoż, korespondencja tych placówek ze swoimi centralami bądź pomiędzy sobą, również protokoły ich posiedzeń oraz zaświadczenia członkostwa (głównie mniej czy bardziej ozdobne „dyplomy”). Materiały te są obecnie przechowywane w polskich i zagranicznych archiwach oraz działach rękopisów bibliotek publicznych, niekiedy w muzeach. Nieporównanie rzadziej oparto się na dobrze udokumentowanych opracowaniach. Natomiast świadomie nie sięgnięto – na ogół – do materiałów pamiętnikarskich, jako że w tej kwestii nieraz opierają się nie na autopsji ich autorów, lecz na pogłoskach i opiniach, często niezgodnych z faktami. Niepełny stan zachowania wspomnianej dokumentacji wolnomularskiej sprawia, że opracowane przez badaczy wykazy członków nie mogą być kompletne.

Względy czysto praktyczne – grono zaledwie kilkuosobowe, więc raczej nie nadające się na przedmiot samoistnej publikacji – zadecydowały o tym, iż w niniejszym zestawie uwzględniono również osoby należące do łoż w Niemczech (poza Prusami Wschodnimi) i Wiedniu, jakkolwiek tereny te nie bywają zaliczane do Zachodu.

Poszczególne hasła osobowe–biogramy są – w miarę jak umożliwia to zebrany przez autora materiał – czterocłonowe. W pierwszym podano nazwisko i imiona oraz daty krańcowe i zawód bądź stopień wojskowy danej osoby. Przytoczono też oboczne formy nazwiska. W następnym znalazły się podstawowe informacje biograficzne o niej, w zakresie na jaki pozwala aktualny stan naszej wiedzy historycznej. Autor w tej dziedzinie samodzielnych poszukiwań archiwalnych nie prowadził. W członie drugim niektórych biogramów spotkać można nazwiska wyróżnione kursywą. W taki to sposób zasygnalizowano osoby należące do wolnomularstwa, którym w publikacji poświęcono samoistne hasło.

Człon trzeci, w danej publikacji podstawowy, racja jej bytu, zawiera możliwie szczegółowe dane o wolnomularskiej przynależności organizacyjnej, zatem – w miarę stanu zachowanych przekazów źródłowych – datę (dzień, miesiąc i rok) i miejsce (nazwa łoży, jej miejscowość i podległość organizacyjna) przyjęcia do wolnomularstwa, uzyskiwania kolejnych stopni wtajemniczenia, placówki „sztuki królewskiej”, do których dana osoba należała, i piastowane przez nią tam godności–funkcje; podano również datę

ewentualnego zawieszenia członkostwa (uśpienia) bądź wykluczenia. Zaznaczyć wypada, że podane lata przynależności, również wymienione placówki i piastowane godności niejednokrotnie informują fragmentarycznie o udziale w wolnomularstwie, w stopniu na jaki pozwalają dalekie od kompletności źródła. Po nazwie łóż czy placówki stopni wyższych (łóża doskonalenia, kapituła itd.) podano w nazwie centralę, której dana komórka organizacyjna podlegała, oraz miejscowość będącą jej siedzibą. Z ostatniej informacji zrezygnowano w przypadku central polskich i francuskich, jako że znajdowały się w Warszawie bądź w Paryżu.

Przytoczone w członie drugim i trzecim dane nie ograniczają się do dwu pierwszych dekad XIX w., obejmują również lata wcześniejsze i późniejsze. Człon ostatni podaje miejsca przechowania i sygnatury materiałów, z których informacje zaczerpnięto, również zapisy bibliograficzne opracowań, które wykorzystano.

W obcojęzycznych źródłach i opracowaniach spotyka się niekiedy nazwiska w formie zniekształconej. W jednych przypadkach autor zdołał odtworzyć ich poprawne brzmienie i takąż pisownię, w innych musiał ograniczyć się do zasygnalizowania deformacji nazwiska znakiem zapytania w nawiasie kwadratowym. Zdarzyć się też mogą błędne identyfikacje, tj. przynależność wolnomularską przypisano komuś noszącemu to samo nazwisko i imię co osoba inicjowana, również przypadki skumulowania danych biograficznych dwu takich osób.

Uzupełnieniem alfabetycznego wykazu adeptów „sztuki królewskiej” jest *Aneks*, będący poniekąd swoistym indeksem geograficznym i nazwisk. Grupuje on wolnomularzy polskich dwu pierwszych dekad XIX w. według placówek do których należeli na Zachodzie, co poniekąd może pomóc w wyjaśnieniu rozmaitego rodzaju więzi pomiędzy niektórymi z nich. Nie uwzględniono tu natomiast łóż na terenach Rzeczypospolitej czy byłej Rzeczypospolitej, do jakich ten czy ów z tego grona należał, gdyż wymienieni w wykazie ludzie stanowili zaledwie drobną część członków takich placówek, zatem istniały tu inne powiązania osobowe.

Wykaz skrótów

- AGAD Archiwum Główne Akt Dawnych (Warszawa).
- AmP Zespół archiwalny Archiwum masonskie Potockich.
- BN Biblioteka Narodowa (Warszawa).
- B Nat. Bibliothéque Nationale, Département de Manuscrits (Paryż).
- doss. dossier (teczka).
- Gayot G. Gayot, *Francs-Maçons inscrits sur les tableaux des loges et chapitres de Charleville 1774-1815*, mps. powiel. (B Nat., 4° L k⁷ 57218 <2>).
- KSN Zespół archiwalny Kancelaria Senatora Nowosilcowa
- k. karta
- Kipa E. Kipa, *Z dziejów masonerii w Polsce*, „Sprawozdanie z czynności i posiedzeń Polskiej Akademii Umiejętności”, t. XXXIV, nr 8, 1929, s. 13-14.
- M-Ł S. Małachowski-Łempicki, *Wykaz polskich łóż wolnomularskich oraz ich członków w latach 1738-1821*, Kraków 1929.
- Mościcki H. Mościcki, *Z dziejów masonerii w Legionach polsko-Włoskich (1805 r.)*, „Kwartalnik Historyczny” 1938, z. 1, s. 35.
- Namentliches 1813 *Namentliches Verzeichnis sämtlicher hiesigen und auswärtigen zu dem Bunde der Grossen National-Mutter-Loge zu den drei Walkugeln gehörigen Brüder Freymaurer... Für das Jahr 1813*. Bm. i rw.
- Namentliches 1817 Jw., *Für das Jahr 1817* Bm. i rw.
- Nametliches 1820 Jw., *Für das Jahr 1820*²¹, Berlin
- podt. podteczka
- poz. pozycja
- Sekta L. Hass, *Sekta farmazonii warszawskiej. pierwsze stulecie wolnomularstwa w Warszawie (1721-1821)*, Warszawa 1980.
- Suprême Conseil *Le G. O. France en ses Suprême Conseil et Grand Directoire des Rites*, Paris 1820.
- Verzeichnis *Verzeichnis der Mitglieder der Loge zu den drey Degen in Halle. Vom Jahr...*
- Wilkoszewski W. Wilkoszewski, *Rys historyczno-chronologiczny Towarzystwa Wolnego Mularstwa w Polsce*, Londyn 1968.

Abramowicz Ignacy, oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

W 1813 porucznik Korpusu Artylerii i Inżynierów, do 1820 w kompanii pontonierów batalionu saperów, następnie awansowany na kapitana I klasy artylerii konnej Gwardii, był adiutantem generała *Maurycego Hauke* (do 1830).

Przed 1814 był, w stopniu ucznia członkiem loży w Saint-Servan-sur-Mer (departament Ille-et-Villaine), 21 III 1814 przystąpił („afilował”) do loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie; w 1820 członek, w stopniu czeladnika, loży „Bracia Polacy Zjednoczeni” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

M-Ł, poz. 5; AGAD, KSN 841, lp. 369.

Agar Piotr, oficer

Przed 1814 był kapitanem armii Księstwa Warszawskiego, przez pewien czas stacjonował (wraz z jednostką w której służył) na terenie Niemiec.

Przed 1814 został członkiem, w stopniu ucznia, loży „Saint Joachin” (Wielki Wschód Francji) <3 II 1814 zmieniła nazwę na „Zu den drei Verbündeten” i weszła w skład Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten, genannt zu den drei Weltkugeln; Berlin> w Düsseldorfie; w 1817 w tymże stopniu jej członek zagraniczny.

Namentliches 1817, s. 247.

Aksamitowski (Axamitowski) Wincenty (15 IX 1760 Kamieniec Podolski – 13 I 1828 Warszawa), oficer.

Służbę wojskową rozpoczął w 1774 jako kadet w szkole artylerii koronnej, od 1775 w służbie liniowej, w 1781 awansował na podporucznika, od 1788 kapitan. Brał udział w wojnie polsko-rosyjskiej w 1792; w powstaniu kościuszkowskim (1794) awansował na majora. Po upadku powstania schronił się do Lwowa, skąd przedostał się do Włoch i zgłosił się do dyspozycji *Janu Henryka Dąbrowskiego*, a 15 V 1797 wstąpił do Legionów Polskich w stopniu szefa batalionu. Odbił kampanie włoskie 1797–1801. W 1801 został pułkownikiem i dowódcą brygady, w 1802 dowódcą drugiej półbrygady, a latem tr. wpadł na ślad spisku w Legionach, inspirowanego przez rząd włoski. W związku z tym usunął się z formacji polskich i przeszedł do armii francuskiej, 12 X 1805 został mianowany adiutantem – komendantem w jej sztabie generalnym. W tym charakterze brał udział w bitwie pod Jeną (14 X 1806) a 4 XI 1806 został komendantem wyzwolonego spod pruskiego panowania Poznania i 13 tm. awansował na generała brygady. 2 I 1807 został dowódcą brygady 1 Dywizji gen. J.H. Dąbrowskiego, zaś 27 IX tr. tymczasowym dowódcą artylerii armii Księstwa Warszawskiego, był organizatorem jej Korpusu Artylerii i Inżynierii. 23 XI 1809 był mianowany dowódcą brygady I Dywizji, 4 VI 1812 dowódcą departamentu wojskowego poznańs-

kiego, zaś po konfliktach – 13 tm. podszefem sztabu generalnego Króla Obojga Sycylii i w tym charakterze odbył kampanię rosyjską. Na terenie Niemiec 2 III 1813 został dowódcą jazdy w dywizji gen. J.H. Dąbrowskiego, był członkiem kampanii 1813. Po upadku Napoleona wrócił do kraju, wstąpił do armii Królestwa, został komendantem departamentu siedleckiego a 24 VII 1816 umieszczony w wojsku *à la suite*.

Nie później niż od kwietnia 1803 był członkiem, w stopniu mistrza, łoży „L'Age d'Or” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu, zaś od grudnia 1804 (jeśli nie wcześniej) również łoży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu; do pierwszej z nich należał jeszcze w 1811 jako członek zamiejscowy. W świeżo utworzonych we Francji strukturach obrządku szkockiego nadano mu przed końcem 1804 stopień kawalera różanego krzyża (18. stopień wtajemniczenia), następnie 30. stopień i przed 6 lipca 1807 stopień kawalera kadosz (32. stopień). Z tej racji był członkiem kapituły „L'Age d'Or” oraz łoży Wielkich Inspektorów Wolnomularstwa Szkockiego (obie placówki w Wielkim Wschodzie Francji) w Paryżu. Podczas kampanii pruskiej w 1806 piastował godność I dozorczy łoży polowej przy sztabie armii francuskiej „Les Frères de la Grande Armée” (Wielki Wschód Francji) w Ulm (Niemcy), następnie na ziemiach polskich. W sierpniu 1807 był jednym z założycieli łoży „Bracia Polscy Zjednoczeni” <nazwa francuska – „Les Frères Polonais réunis”> (Wielki Wschód Francji) w Warszawie. W 1810 był przewodniczącym jej delegacji do rokowań z kierownictwem powstającego Wielkiego Wschodu Narodowego w Warszawie. Został też prezesem powołanej w październiku 1811 przez Wielki Wschód Francji kapituły „Bracia Polacy Zjednoczeni” w Warszawie, równocześnie będąc przewodniczącym łoży tej nazwy. W 1812 i następnie (do kasacji łoż w 1821 w Królestwie) był członkiem Kapituły Najwyższej, której podporządkowała się kapituła „Braci Polaków Zjednoczonych”. 20 IX 1815 był współzałożycielem łoży „Orzeł Biały Przywrócony” (Wielki Wschód Polski) w Siedlcach, 26 III 1818 łoży „Jedność Słowiańska” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie, następnie piastował tu godność namiestnika. W 1820–1821 piastował też godność wielkiego pieczętarza Wielkiego Wschodu Polskiego. Był członkiem honorowym łoży „Świątynia Jedności” (Wielki Wschód Polski) w Lublinie.

Będąc jednym z nielicznych na ziemiach polskich wtajemniczonym najwyższych stopni obrządku szkockiego wziął czynny udział w tworzeniu załączków jego struktur w Królestwie Polskim. W 1814 udzielił 30. stopień wtajemniczenia Bonawenturze Błażowskiemu, zaś przed czerwcem 1816 przybyli z Francji do Warszawy działacze tego obrządku nadali mu jego najwyższy, 33. stopień wtajemniczenia. W początkach czerwca 1816 w mieszkaniu Aksamitowskiego w Warszawie i z jego udziałem odbyło się posiedzenie założycielskie pierwszej polskiej komórki organizacyjnej tego obrządku – kapituły i został jej członkiem. W pierwszych dniach lipca tr. był

obecny na posiedzeniu jego Rady Najwyższej Amerykańskiej (odłam Germain Hacqueta, związany z Wielkim Wschodem Francji) w Paryżu, na którym zatwierdzono udzielony mu w Warszawie 33. stopień i przyznano mu prawo bezbzdędnego nadawania wyższych stopni wtajemniczenia. Prawdopodobnie wtedy, jeśli nie wcześniej, został też członkiem Rady Specjalnej kapituły „Le Phoenix” (Rada Najwyższa Amerykańska <odłam Germain Haqueta> przy Wielkim Wschodzie Francji) w Paryżu. Po powrocie do kraju udzielił wyższych wtajemniczeń obrządku kilku czołowym działaczom wolnomularstwa polskiego, następnie, około 1817, został członkiem trzyosobowego Konsystorza Staroszkockiego (nazywany też Kapitułą bądź Radą Staroszkocką).

M-Ł, poz. 58; S. Małachowski – Łempicki, *Strącone korony*, Warszawa [1931], s. 36, passim; Sekta, s. 303, 318, 322, 377, 431, 432, 578, AGAD, Archiwum Publiczne Potockich 311, s. 116; B Nat., FM²21, k. 102D; FM²31 bis, doss. 1; FM²32; FM²75; FM²106, doss.3; FM²582. Dyplom z 22 VIII 5810 (fotografia) – Bibl. Uniw. Mikołaja Kopernika (Toruń), Gabinet Sztuki, t. „Fotokopie wileńskie” A. 2183 (oryginał przed 1939 – Muzeum Lubomirskich, Lwów, sygn. 1629).

Amirat (Amira) Jan Baptysta (1767 Konstantynopol – ...), oficer.

W 1783 oficer wojsk inżynieryjnych (?) koronnych, 1799 w stopniu kapitana inżyniera szef sztabu Korpusu Polskiego we Włoszech, 1799–1800 przebywał w niewoli austriackiej, 1801 adiunkt sztabu 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowego Republiki Włoskiej, 1806 awansował na podpułkownika, w 1807 podinspektor przeglądów 3. Legii.

W 1783 został członkiem loży „Le Parfait Silence” (Wielki Wschód Francji) w Warszawie, w 1805 był członkiem, w stopniu „sublime écosais”, i skarbnikiem loży „L’Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym.

Sekta, s. 539; Mościcki, s. 36; B Nat., FM²582.

Andrzejkowicz Feliks, sędownik

W 1820 był prezesem sądu apelacyjnego grodzieńskiego.

W Paryżu – przed 1820 – nadano mu 31. stopień wtajemniczenia w placówce Wielkiego Wschodu Francji, w 1820 był członkiem honorowym loży „Przyjaciele Ludzkości” (Wielki Wschód Polski) w Grodnie.

M-Ł, poz. 35.

Armiński Franciszek Serafin (20 IX 1787 Tybark, Podhale – 14 I 1848 Warszawa), astronom i matematyk, powstaniec listopadowy.

Szkoły ukończył w Krakowie, następnie na Uniwersytecie Jagiellońskim studiował filozofię i matematykę. W 1809 rozpoczął naukę w Szkole Inżynierii w Warszawie u prof. Liveta; od 1812 studiował w Paryżu matematykę.

kę i astronomię, poczem zaproponowano mu stanowisko dyrektora obserwatorium astronomicznego, które nie przyjął i w stolicy Francji specjalizował się, korzystając ze stypendium udzielonego mu przez władze Królestwa Polskiego. W 1815 powrócił do Warszawy i zaczął wykładać matematykę w Liceum Warszawskim, a we wrześniu 1816 został mianowany profesorem astronomii na Wydziale Filozoficznym (od 1817 na nowo utworzonym Wydziale Nauk Fizycznych i Matematycznych) Uniwersytetu Warszawskiego. Od 1820 angażował się w sprawę budowy Obserwatorium Astronomicznego (na terenie Ogrodu Botanicznego), a po jej ukończeniu w 1825 pracował w nim, nadal wykładając na Uniwersytecie. W 1827 został powołany na członka Towarzystwa Przyjaciół Nauk. W powstaniu był podporucznikiem artylerii Gwardii Narodowej Warszawskiej. Po upadku powstania i likwidacji Uniwersytetu do śmierci kierował Obserwatorium Astronomicznym.

Do wolnomularstwa został przyjęty 15 III 1812 w loży „Saint Jean de Jérusalem (Wielki Wschód Francji) w Paryżu, w niej przed 24 VI 1814 nadano mu stopnie czeladnika i mistrza. Należał tu jeszcze w styczniu 1817 (w jej spisie z października tr. już nie figurował). Był 20 I 1817 – jako gość – na posiedzeniu loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie, 24 I 1820 afiliował do niej.

AGAD, KSN 840, s. 80; B Nat., FM² 103 bis, doss. 1, k. 63; doss. 3.

Bandtkie (Bandtke) Jerzy Samuel (24 XI 1768 Lublin – 11 VI 1835 Kraków), językoznawca i bibliograf, historyk drukarstwa, redaktor czasopism naukowo-literackich.

W 1779–1787 uczeń gimnazjum we Wrocławiu, następnie 2 lata studiował na uniwersytecie w Halle, potem rok w Jenie. Od 1779 był guwernerem w rozmaitych polskich domach arystokratycznych, zarazem w 1798–1804 nauczycielem języka polskiego w gimnazjum św. Elżbiety we Wrocławiu, a od 1804 także rektorem Szkoły św. Ducha. W 1811 obronił doktorat na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, poczem 4 IX tr. objął stanowisko kierownika Biblioteki Jagiellońskiej i został wykładowcą bibliografii, językoznawstwa i numizmatyki na Uniwersytecie Jagiellońskim. W Bibliotece uporządkował i skatalogował zbiory pojezuickie, wzbogacił ją, w 1812 otworzył tu czytelną dla publiczności. Zajmował się m.in. historią drukarni w Rzeczypospolitej szlacheckiej, też dziejami Śląska.

Był w 1813 członkiem, w stopniu mistrza, loży „Friedrich zum goldenen Zepter” (Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten, genannt zu den drei Weltkugeln; Berlin) we Wrocławiu. Należał do niej co najmniej jeszcze w 1817 r.

Namentliches 1813, s. 56, lp. 61; Namentliches 1817.

Benoé Konstanty, szlachcic polski.

7 V 1818 nadano mu w Radzie Najwyższej Amerykańskiej <odłām Germain Hacqueta> przy Wielkim Wschodzie Francji) w Paryżu 33. stopień wtajemniczenia obrządku szkockiego.

Suprême Conseil, s. 29.

Białowiejski Szymon (29 X 1773 Białowiszyn – 1808), powstaniec kościuszkowski, oficer Legionów Polskich.

W powstaniu 1794 kapitan, następnie major, w 1799 został szefem baonu Legionów, kapitan francuskiej Legii Dezerterów w Lille, następnie szef batalionu kontroli Legii Włoskiej, w lipcu 1799 był p.o. szefa 1. Legii, w 1805 w 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowego Republiki Włoskiej. Awansował 19 I 1807 na majora, a 1 VII br. na pułkownika 2. pułku piechoty Legii Polsko-Włoskiej i Legii Nadwiślańskiej.

Na przełomie 1803–1804 był, w stopniu „sublime écossais”, członkiem założycielem loży „L'Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediotan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym.

Mościcki, s. 37.

Bieliński Jan Nepomucen (25 V 1780 Warszawa – ...), oficer armii Księstwa Warszawskiego.

Kapitan pułku szaserów, 1808 członek deputacji przy Cesarzu; 9 I 1812 zwolniony z wojska.

W I połowie 1808 nadano mu stopień mistrza w loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu; nadal był jej członkiem w 1809–1810.

B Nat., FM²106, doss. 1, k. 143; doss. 3.

Bilek Franciszek, żołnierz Legionów Polskich.

W 1805 służył w 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej.

Wiosną 1805 był „bratem służącym” w loży „L'Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym.

Mościcki, s. 38.

Blumel Jan Baptysta, oficer Legionów Polskich.

W 1806 i następnie był kapitanem, w 1807 przebywał w koloniach francuskich.

W 1806–1807 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Caroline” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²58 bis.

Blumer (O'Blummer) Ignacy Aleksander (31 VII 1773 wieś Olszy, Podole – 29 XI 1830 Warszawa), oficer wojsk Rzeczypospolitej szlacheckiej, powstania kościuszkowskiego, Legionów Polskich, armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

W wojsku od 3 V 1791, kiedy wstąpił do brygady kawalerii narodowej Dzierżka, brał udział w kampanii 1792, poczem został z brygadą włączony do armii rosyjskiej. W 1794 przedostał się do powstania i walczył w nim jako porucznik w pułku ułanów krakowskich. Następnie przebywał kolejno na Wołoszczyźnie i w Turcji; do Legionów Polskich we Włoszech wstąpił 5 V 1797, uczestniczył w kampaniach 1797–1801, awansował na kapitana. W składzie 3. półbrygady polskiej (213. półbrygady francuskiej) został 14 V 1802 wysłany na San Domingo. Tu wyróżnił się w lipcu 1803 podczas ewakuacji okręgu Jérémie, za co został mianowany podpułkownikiem. Następnie przedostał się na Florydę, poczem powrócił do Francji; w stopniu podpułkownika był w II połowie 1804 szefem stacjonującego w Paryżu batalionu zagranicznego korsykańskiego. W 1805 służył, w stopniu kapitana, w 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej. 17 VI 1807 wstąpił do 5. pułku piechoty Księstwa Warszawskiego, od 9 II 1808 służył w 6 pułku piechoty a 21 VII 1809 został grossmajorem 17. pułku piechoty. Brał udział w kampaniach 1807 i 1809. W sierpniu 1812 był awansowany na pułkownika i dowodził 3. pułkiem piechoty; w kampanii 1812–1813 walczył m.in. pod Smoleńskiem i Możajskiem, następnie bronił twierdzy Modlin, a po jej kapitulacji dostał się do niewoli rosyjskiej. Zwolniony z niej 14 IV 1814, dowodził w 1814 kadrami województwa płockiego i bydgoskiego, potem radomskiego. Do armii Królestwa Polskiego wstąpił 20 I 1815 i w stopniu pułkownika dowodził 8. pułkiem piechoty liniowej; 28 X 1818 awansował na generała brygady i został dowódcą 2 Brygady 2 Dywizji Piechoty. W 1824 był członkiem 5-osobowego kompletu Sądu Wojennego Nawyższego w procesie oskarżonych o przynależność do Wolnomularstwa Narodowego. W Nocy Listopadowej jako zdecydowanie przeciwdziałający poczynaniom powstańców został zastrzelony przez żołnierzy 5. pułku piechoty liniowej.

Był członkiem loży „Les Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Cap Français (San Domingo), a po powrocie do Francji w 1804, w stopniu mistrza, loży „La Colombe” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu; 3 VII 1805 przyłączył się (afiliował) do loży „Frères unis” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej, wtedy w Ankonie. Z czasem – przed połową 1814 – osiągnął 7. stopień wtajemniczenia obrządku francuskiego (kawaler różanego krzyża) i należał do loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

Kipa, s. 13–14; AGAD, KSN 833, s. 95; KSN 847, protokół posiedzenia 28 VII 1814; B Nat., FM²58 bis.

Bogdański Alfred.

W połowie 1816 był członkiem, w stopniu 7. obrządku francuskiego (kawaler różanego krzyża), łoży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu; obecny 19 VI 1816 na posiedzeniu łoży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

AGAD, KSN 840, s. 48.

Bogorski (Bogurski) Piotr (1769 Rzęzawy, Płockie – po 1828), żołnierz wojska Rzeczypospolitej, powstaniec kościuszkowski, legionista.

W młodości przygotowywał się w Mławie do pracy w palestrze, naukę kontynuował przy trybunale w Piotrkowie. W 1792 wstąpił do brygady kawalerii narodowej wielkopolskiej, potem mieszkał w Płockiem (będącym w wyniku II rozbioru pod panowaniem pruskim). W 1794 był więziony przez Prusaków, zwolniony przedostał się do Warszawy i tu był uczestnikiem kwietniowej insurekcji, następnie oficerem w brygadzie *Jana Henryka Dąbrowskiego*. Powstanie ukończył w randze porucznika kawalerii narodowej po czym powrócił w Płockie. W 1802 przeniósł się do Kobryńskiego (Polesie), gdzie nabył majątek ziemski, a 1805–1808 był asesorem sądu grodzkiego następnie apelacyjnego w Kobryniu. Tu, po wkroczeniu w 1812 wojsk francuskich i polskich, opowiedział się po stronie Napoleona i 8 VII 1812 został wybrany z powiatu Kobryń na delegata do Konfederacji Generalnej Królestwa Polskiego. Następnie, wraz z cofającym się wojskiem, przez Warszawę, Kraków i Drezno, dotarł do Paryża. Tu – za pośrednictwem wolnomularza rosyjskiego Nikołaja Nikolewa nawiązał stosunki z posłem rosyjskim we Francji, Karolem Pozzo di Borgo, i został jego agentem. W 1815, opublikował w Paryżu – już po kongresie wiedeńskim – broszurę *Polak do współrodaków z okazji przywrócenia Królestwa Polskiego*. Atakował w niej Napoleona i propagował orientację rosyjską. Wiosną 1816 powrócił do Warszawy, potem zamieszkał w Grodnie, został sędzią ziemskim. W 1828 był przesłuchiwany przez Nikołaja Nowosilcowa w związku z podejrzeniem niektórych działaczy rozwiązanego wolnomularstwa polskiego o powiązania z konspiracją polityczną (sprawa Walentego Wilkoszewskiego); aresztowania uniknął, dał tylko pisemne zobowiązanie, że zachowa w tajemnicy wszystko o czym była mowa na przesłuchaniach.

Do wolnomularstwa został przyjęty w 1808 w łoży „Amalia Doskonałości” (Łoża Prowincjalna Wielkiego Księstwa Warszawskiego w Płocku, podległa Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten, genannt zu den drei Weltkugeln; Berlin) W Paryżu był członkiem łoży „Le Phoenix” (Wielki Wschód Francji), 23 II 1816 nadano mu w Radzie Najwyższej Amerykańskiej (<odłam Germain Haqueta> przy Wielkim Wschodzie Francji) w Paryżu 33. stopień wtajemniczenia obrządku szkockiego, następnie brał udział w przeszczepianiu tego obrządku na teren

Królestwa. Przed 1820 przyłączył się (afiliował) do loży „Przyjaciele Ludzkości” (Wielki Wschód Polski) w Grodnie.

M-Ł, poz. 235; L. Hass, *Wolnomularze i loże wolnomularskie Płocka (1803-1821)*, „Rocznik Mazowiecki” t. VII (1979), s. 115; *Suprême Conseil*, s. 24. AGAD, KSN 826, 119; KSN 847, s. 269.

Bogusławski Ferdynand (1759-20 VII 1819), powstaniec kościuszkowski, legionista, oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

W powstaniu kapitan, następnie major kawalerii; 2 I 1797 mianowany kapitanem III batalionu Legii, ranny 26 III i 5 IV 1799, 1802 adiutant major Legii Włoskiej, z 2. półbrygadą polską (114. półbrygada piechoty liniowej francuskiej) wysłany w styczniu 1803 na San Domingo. W 1805 kapitan 1 pułku piechoty polskiej posiłkowego Republiki Włoskiej, 10 III 1807 przeszedł do armii Księstwa i został szefem batalionu 6. pułku piechoty, 6 IX 1809 awansował na majora. Brał udział w kampanii 1809; 18(27) I 1813 został przeniesiony, jako pułkownik (z żołdem majora), do Korpusu Weteranów i Inwalidów i mianowany jego dowódcą. W związku z wycofaniem się wojska polskiego z Warszawy otrzymał 3 II 1813 rozkaz pozostania w niej wraz z Korpusem.

W 1801 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Saint Louis de la Charité” (Wielki Wschód Francji) w Châlons-sur-Marne (departament Marne), w 1805 – w stopniu 4. – loży w Monopoli (w pobliżu Bari, południowe Włochy); 4 II 1814 afiliował do loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

AGAD, KSN 833, s. 173; KSN 841, lp. 371.

Bośniacki Aleksander Ludwik (24 II 1784 Białozimce, Wołyń – po 6 XII 1812), podoficer szwoleżerów.

Do 1 kompanii szwoleżerów gwardii był przyjęty 7 VI 1807, kiedy została utworzona; 28 V 1809 mianowany brygadierem 2. kompanii, 17 X zdegradowano go do szeregowca. Ponownie awansowany 15 XI 1811 na brygadiera szwoleżerów, 1 VIII 1812 został wachmistrzem 8. kompanii. Brał udział w kampanii 1809 (m.in. w bitwie pod Wagram), następnie w Hiszpanii i w 1812 w Rosji. Zginął 6 XII 1812 pod Wilnem.

W 1810-1811 był członkiem, w stopniu czeladnika, loży „Les Amis réunis” (Wielki Wschód Francji) w Poitiers (departament Vienne).

B Nat., FM²353.

Bóbr-Piotrowski..., zob. Piotrowski-Bóbr... .

Brenn Erazm-Edward, oficer armii Księstwa Warszawskiego.

25 IX 1811 był mianowany porucznikiem drugim baterii posiłkowej artylerii pieszej, 31 I 1812 awansował na porucznika pierwszego, a 1 IV 1812

został przeniesiony do artylerii pieszej. Uczestnik kampanii 1812 i 1813. W początkach 1814 powrócił do Warszawy.

Przed 1814 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Napoléon Josephine des Amis réunis” (Wielki Wschód Francji) w Moguncji (Niemcy); 4 II 1814 przyłączył się (afiliował) do loży „Świątynia Mądrości” w Warszawie, w 1820 był członkiem nieczynnym loży „Świątynia Izys” (obie – Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

M-Ł, poz. 4496; AGAD, KSN 841, lp. 360.

Brocki Aleksander (4 VI 1784 Ryglice, pod Tuchowem, Tarnowskie – 1836), oficer armii Księstwa Warszawskiego.

Wstąpił 1 I 1807 do warszawskiej Gwardii Honorowej; 15 VI tr. mianowany podporucznikiem 1. pułku szwoleżerów gwardii, awansował 4 X 1808 na porucznika, a 17 II 1811 na kapitana, odbył kampanie 1807, następnie walczył w Hiszpanii; 15 III 1810 został mianowany kawalerem Cesarstwa. Podczas kampanii 1812 został 25 września wzięty do niewoli rosyjskiej pod Woronowem. Zwolniony z niej do armii nie powrócił. W Królestwie był radcą stanu i dyrektorem generalnym w Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu.

W 1810 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Bronikowski-Oppeln Mikołaj Deodatus Kajetan (6 I 1767–23 I 1817 Warszawa), oficer wojska pruskiego i Rzeczypospolitej, powstaniec kościuszkowski, oficer armii francuskiej i Księstwa Warszawskiego.

Do 1782 uczył się w szkole wojskowej w Berlinie, 1786 w stopniu porucznika wstąpił do nowoutworzonego 14. pułku piechoty i jeszcze w tr. awansował na kapitana. W 1792 przeszedł do wojska Rzeczypospolitej, wziął udział w wojnie polsko-rosyjskiej i awansował na majora gwardii pieszej koronnej; w powstaniu latem 1794 bronił Wilna, w sierpniu awansował w Warszawie na generała, zaś w połowie września wspierał *Jana Henryka Dąbrowskiego* w wyprawie do Wielkopolski. Po upadku powstania podróżował po Europie, 1809 wziął udział w bitwie pod Raszynem, w maju tr. został wysłany do kwatery głównej Cesarza, wziął udział w bitwie pod Wagram (5–6 VII 1809), bezpośrednio po niej zaczął organizować Legię II Nadwiślańską i 17 VI tr. został mianowany jej dowódcą. Ostatecznie II Legia weszła w skład już istniejącej Legii Nadwiślańskiej, zaś Bronikowski następnie walczył w Hiszpanii jako generał 1. brygady 1. dywizji piechoty Armii Aragonii. Wiosną 1812 powrócił do Francji. Zaliczony do armii Księstwa, wziął udział w kampanii rosyjskiej 1812 (był gubernatorem Mińska), w niemieckiej 1813 był generałem dowodzącym wojskami francuskimi i polskimi w twierdzy w Wittenbergu; 19 X 1813 wzięty do niewoli w bitwie pod

Lipskiem. Pozwolono mu wrócić do domu. Udał się do Francji i 24 V 1814 złożył przysięgę wierności Ludwikowi XVIII. Potem – na własną prośbę – został zdymisjonowany z armii francuskiej.

Przed 1792 był członkiem loży „Świątynia Mądrości” (Wielki Wschód Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego) w Poznaniu; w 1811, w stopniu 7. obrządku francuskiego (kawaler różanego krzyża), należał do loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

M–Ł, poz. 316; B Nat., FM²106, doss. 3.

Bryczyński Godefroi-Godfryd (15 XI 1791 Poznań – ...), oficer.

Był porucznikiem 1. pułku Legii Nadwiślańskiej.

W 1815 był w stopniu „écossais”, członkiem zamiejscowym loży „Saint Jean de Jérusalem” (Wielki Wschód Francji) w Nancy (Lotaryngia).

B Nat., FM²320.

Brzechffa (Brzeffa) Franciszek (2 XII 1770 Poznań–1828), oficer Legionów Polskich i armii Księstwa Warszawskiego.

W 1799 kapitan jazdy Legionów, 1805 – 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowego Republiki Włoskiej; 3 VIII 1807 został dowódcą szwadronu 6. pułku ułanów Księstwa; w kampanii 1809 na czele spieszonych ułanów i piechoty wszedł do twierdzy w Zamościu. 20 III 1810 awansował na majora 12. pułku ułanów i jako jego dowódca brał udział w kampanii 1812; 14 I 1813 przeniesiony do 17. pułku ułanów, 1 III tr. mianowany pułkownikiem. Z wojska został zwolniony 28 X 1816.

Członek loży w Livorno, na przełomie 1803–1804 był, w stopniu „sublime écossais”, członkiem założycielem loży „L’Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym.

Mościcki, s. 36.

Burczyński Jan Antoni (ok. 1780–...), szlachcic, duchowny.

W 1812 (i wcześniej) był proboszczem w Regnowie (koło Rawy).

W 1812 był członkiem, w stopniu ucznia, loży „Friedrich zum goldenen Zepter” (Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten, genannt zu den drei Weltkugeln; Berlin) we Wrocławiu.

Namentliches 1813, s. 58, lp. 128.

Cerbes Théodore

W 1815 przebywał w Królestwie.

9 IV 1815 został mianowany przedstawicielem w Warszawie utworzonego tegoż dnia w Paryżu „Conseil Général des Sages Grand-Maitres ad vitam, 90e et dernier Grade” Zakonu Mularskiego Wschodniego Misraim. Później – przed 1822 – był wielkim komandorem tego Zakonu na Francję.

Status des Chevaliers defenseurs de la Franc-Maçonnerie Universelle et Tableau des Membres de cette Chevalerie, Paris 1867, s. 4; M. Monreau, *Les secrets hermétiques de la Franc-Maçonnerie et les rites de Misraïm et Memphis*, Paris 1989, s. 47.

Chaudoir Stanisław (6 V 1787 Warszawa–20 VIII 1858 Iwnica, koło Żytomierza), kupiec i urzędnik, Warszawa i Ukraina.

Potomek francuskiej rodziny, osiadłej w XVIII w. w Warszawie, która tytuł baronowski otrzymała w 1814 od króla bawarskiego. Początkowo był kupcem w Warszawie, od 1819 przebywał w Paryżu. Później zamieszkał na Ukrainie, w 1834–1851 był obwodowym inspektorem szkół powiatowych w guberni kijowskiej i podolskiej, a od 1843 również członkiem kijowskiej rządowej komisji do badania akt dawnych; w 1851 zwolniony ze służby w randze radcy kolegialnego. W ciągu wielu lat zarządzał – wybrany przez szlachtę guberni wołyńskiej – oddziałem Państwowego Banku Handlowego. Był właścicielem jednej z najsłynniejszych w Europie kolekcji numizmatycznej, zbioru brązów, galerii obrazów i gabinetu sztychów (łącznie 30 tys. jednostek) oraz biblioteki (40 tys. tomów). Zajmował się archeologią i numizmatyką, opublikował na ten temat kilka prac za co w 1836 został członkiem-korespondentem Cesarskiej Akademii Nauk w Petersburgu i był przez nią wyróżniony nagrodą Pawła Diemidowa.

W 1818–1819 był, w stopniu mistrza, członkiem loży „Bouclier du Nord” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie, w 1820, w stopniu 7. obrządku francuskiego (kawaler różanego krzyża) kapituły „L’Espérance” (Rada Najwyższa Obrządków – Wielki Wschód Francji) w Paryżu, a 15 VI 1820 nadano mu stopień 32. obrządku szkockiego (kawaler kadosz) w Radzie Najwyższej Amerykańskiej (<odłam Germain Hacqueta> przy Wielkim Wschodzie Francji) w Paryżu.

M–Ł, poz. 4542; Sekta, s. 554; *Suprême Conseil*, s. 37; B Nat., FM²75.

Chłopiński Józef Grzegorz (19 III 1770 Kapustynie, Wołyń – 30 IX 1854 Kraków), żołnierz wojska Rzeczypospolitej, legionista, oficer armii francuskiej i Królestwa Polskiego, dyktator powstania listopadowego.

Od 14 VIII 1787 służył w 12. regimencie pieszym Rzeczypospolitej, jeszcze w 1787 przeszedł do armii carskiej i uczestniczył w kampanii tureckiej; 1790 powrócił do wojska Rzeczypospolitej, 29 III 1791 awansował na chorążego, brał udział w wojnie 1792, a po jej zakończeniu został wcielony do armii carskiej. Po wybuchu powstania 1794 przedostał się do Warszawy, walczył w korpusie Ponińskiego w stopniu kapitana. W Legii Włoskiej od 20 IV 1797, kapitan i od 14 V tr. szef batalionu. Następnie w 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej, od 11 VI 1807 jego dowódca, pułkownik. Później dowódca Legii Nadwiślańskiej w Hiszpanii, 18 VII 1809 awansowany na generała brygady w Armii

Aragonii. Uczestnik kampanii 1797–1801, 1805, 1806, 1807, 1808–1812 (w Hiszpanii). Brał udział w kampanii rosyjskiej 1812, a po powrocie z Moskwy do Księstwa pozostawał bez przydziału, 31 XII 1813 otrzymał dymisję na własną prośbę. W armii Królestwa 18 V 1814 awansował na generała dywizji, dowodził 1 dywizją piechoty, 28 X 1818 został zdymisjonowany. W powstaniu 5 XII 1830–17 I 1831 dyktator, następnie doradca gen. Michała Radziwiłła, od 22 II 1831 był dowódcą pierwszej linii. Ranny w bitwie pod Grochowem (25 II 1831), w której dowodził stroną polską, w kilka dni później wyjechał do Krakowa.

W 1805, w stopniu „sublime écossais”, piastował godność przysposobiciela („brata strasznego”) w loży „L’Union”, następnie wielkiego kontrolera w loży „Frères unis” – obie to loże polowe przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej (Wielki Wschód Włoch; Mediolan).

Kipa; Mościcki, s. 36.

Chłusowicz Józef Jerzy (19 III 1776 Krynki, koło Grodna bądź 23 III 1772 w Słonimiu – po 1830 na Syberii), powstaniec kościuszkowski, legioni-
sta, oficer armii francuskiej i Królestwa Polskiego.

W kampanii 1792 towarzysz kawalerii narodowej, w powstaniu podporucznik; w 1797 podporucznik, od 1798 porucznik Legii Włoskiej, 1799 awansował na kapitana. W 1804 we Wrocławiu pielęgnował chorego Józefa Wybickiego. W 1805 znów we Włoszech, w 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej. Od 1 VII 1807 szef batalionu 1. pułku piechoty Legii Polsko-Włoskiej (później przekształconej na Legię Nadwiślańską), z nią wysłany do Hiszpanii, gdzie brał udział w kampanii 1808–1811; w 1810 major-komendant, 1811 awansował na pułkownika 2. pułku piechoty Legii. Był uczestnikiem kampanii 1812, dostał się do niewoli rosyjskiej. W armii Królestwa był szefem sztabu I dywizji piechoty, następnie został przydzielony do poselstwa rosyjskiego w Madrycie, skąd był przeniesiony do poselstwa rosyjskiego w Paryżu. W 1824 aresztowany w Warszawie i osadzony w Pałacu Brühlowskim, potem żył na Syberii.

W kwietniu 1805 był, w stopniu czeladnika, członkiem loży „L’Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej; nie później niż w 1809 nadano mu stopień kawalera różanego krzyża i był członkiem loży i kapituły „Famille unie” (Wielki Wschód Francji) w Sedanie. W 1809 piastował w kapitule godność mistrza obrzędów. Do obu placówek w Sedanie należał w 1810–1811 jako członek zamiejscowy.

Mościcki, s. 37; B Nat., FM²416.

Cichocki Michał Mikołaj (25 IX 1770 Warszawa – 5 V 1828 Warszawa), żołnierz wojska Rzeczypospolitej, powstaniec kościuszkowski, oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

Był synem króla Stanisława Augusta Poniatowskiego i Marianny Iwańskiej (następnie żony Jana Cichockiego), 1785–1790 w stopniu podchorążego uczył się w szkole artylerii przy Korpusie Artylerii Koronnej. Następnie awansował na podporucznika kompanii artylerii w Kamieńcu Podolskim. W toku wojny 1792 został porucznikiem i kapitanem, a w 1793 podał się do dymisji. W powstaniu służył w sztabie gen. Stanisława Mokronowskiego, awansował na podpułkownika i pułkownika. Po klęsce powstania pozostał w kraju, 1798–1806 był w gronie domowników ks. Józefa Poniatowskiego. W 1806 wstąpił do powstającego wojska Księstwa, został przydzielony – w stopniu pułkownika – do Ministerium Wojny (bez żołdu). W czerwcu 1809 mianowany komendantem placu w Lublinie i oficerem komplementacyjnym przy dowództwie rosyjskiego korpusu posiłkowego. Następnie był przeniesiony do sztabu głównego, 23 IX 1809 awansowany na generała brygady. W marcu 1810 otrzymał nominację na dowódcę 9 pułku piechoty, wraz z którym 1810–1812 walczył w Hiszpanii. Z nim uczestniczył też w końcowej fazie kampanii rosyjskiej 1812. Z resztkami pułku wycofał się wspólnie z korpusem *Jana Henryka Dąbrowskiego* do Niemiec. Tu od lipca 1813 dowodził 4. pułkiem piechoty, był ranny w bitwie pod Lipskiem (16–19 X 1813). Jeszcze w 1813 przekroczył Ren, lecz dalszego udziału w wojnie już nie brał. Potem powrócił do Królestwa i od 1815 do śmierci był dowódcą 3. Brygady 1. Dywizji piechoty.

Do wolnomularstwa został przyjęty w 1801 w loży „Zum goldenen Leuchter” (Grosse Landesloge der Freimaurer von Deutschland; Berlin) w Warszawie; od 25 V 1805 był członkiem loży „Świątynia Mądrości” <nazwa niemiecka – „Zum Tempel der Weisheit”> (Grosse Landesloge...); później, w stopniu 4., loży „Saint Jean de Jérusalem” (Wielki Wschód Francji) w Nancy, w 1815 – członkiem zamiejscowym. W Warszawie należał do loży „Bracia Polacy Zjednoczeni”, następnie do loży „Jedność Słowiańska” (obie Wielki Wschód Polski), w 1821 miał 6. stopień wtajemniczenia.

M–Ł, poz. 425; Sekta, s. 281, 309, 580; B Nat., FM²320.

Cylwikowski Johannes (Jan?), Białystok, Bydgoszcz.

Przed 1806 zamieszkały w Halle, 1806–1810 w Białymstoku, gdzie był profesorem Instytutu Nauczycielskiego, następnie w Bydgoszczy urzędnik skarbowy.

W 1805–1811 był członkiem loży „Zu den drey Degen” (Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten, genannt zu den drei Weltkugeln; Berlin) w Halle, w 1805 w stopniu ucznia, następnie – czeladnika.

Verzeichnis der Mitglieder der Loge zu drey Degen in Halle vom Jahr... (druki z lat 1805–1811).

Czechowski Marcin, żołnierz Legionów Polskich.

W początkach 1805 służył w 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej.

W kwietniu 1805 był „bratem-służącym” w loży „L'Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej.

Mościcki, s. 38.

Czekierski Józef (18 III 1777 Warszawa – 10 VIII 1827 Marienbad <Mariánské Lázně, Czechy>), lekarz-chirurg.

W 1794 ukończył dwuletnią szkołę chirurgii wojskowej w Warszawie i w powstaniu był kompanijnym chirurgiem w lazarecie gwardii koronnej. Od 1796 studiował medycynę w Berlinie, doktorat obronił we Frankfurcie nad Odrą; po powrocie do Warszawy został 1801 mianowany wykładowcą w szkole położniczej (był nim do 1817). W 1809 organizator Wydziału Akademii Nauk Lekarskich, wykładał na nim w 1811 chirurgię i położnictwo, w 1812 – choroby weneryczne; 7 III 1810 był mianowany członkiem Rady Ogólnej Lekarskiej. Po wybuchu wojny 1812 zorganizował w Warszawie lazaret dla żołnierzy dotkniętych szkorbutem, w 1816 został zatwierdzony na stanowisko lekarza Zamku Królewskiego. W otwartym 1817 Uniwersytecie Królewskim Warszawskim otrzymał katedrę, lecz już 27 V tr. zgłosił dymisję i zajął się praktyką prywatną. Był wynalazcą wielu narzędzi operacyjnych, pod koniec 1820 współzałożycielem i jednym z najczynniejszych członków Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego, w 1827 – kilka miesięcy przed śmiercią – został przyjęty do Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk.

Był członkiem, w stopniu ucznia, loży „Zu den drei goldenen Schlüsseln” (Grosse Landesloge der Freimaurer von Deutschland; Berlin) w Berlinie; 17 VIII 1804 w stopniu czeladnika przeszedł (afiliował) do loży „Zum goldenen Leuchter” (Grosse Landesloge...) w Warszawie, z niej zaś 30 IX 1805 do loży „Świątynia Mądrości” <nazwa niemiecka – „Zum Tempel der Weisheit” > (Grosse Landesloge...) w Warszawie.

M-Ł, poz. 531; AGAD, KSN 841, lp. 41; BN, BOZ, 1760/2, k. 230, lp. 20; k. 269, lp. 56; k. 270 v.

Darowski Soter (22 IV 1776 Kraków – 1816), ziemianin, Krakowskie.

W początkach 1804 był, w stopniu 6., członkiem loży i kapituły „L'Age d'Or”(Wielki Wschód Francji) w Paryżu. Członek-wznowiciel 1 III 1810 loży „Przesąd Zwyciężony” (Wielki Wschód Narodowy, od 1 III 1812 Wielki Wschód Polski) w Krakowie i jej przewodniczący do śmierci w 1816.

M-Ł, poz. 565; Wilkoszewski, s. 67; AGAD, AmP VIII-8/6; KSN 833, s. 25; B Nat., FM²31 bis; FM²32.

Daszewski Franciszek (3 XII 1787 – 29 XII 1852), oficer wojsk francuskich, następnie armii Królestwa Polskiego.

Podoficer 1. pułku Legii Nadwiślańskiej, awansował 7 XI 1811 na porucznika 19 pułku piechoty. Od 1815 w armii Królestwa w stopniu kapitana, został 18 XII 1820 podpułkownikiem pułku grenadierów gwardii, był majorem placu Warszawy. W powstaniu listopadowym od 16 I 1831 w Komisariacie Ubiornym komisarz przy magazynie efektów, 7 II tr. oddany do dyspozycji gen. Józefa Weyssenhoffa, 6 III do pomocy gen. Janowi Malletskiemu w urządzaniu budynków szpitalnych, od 15 VII był dyrektorem Szpitala Ujazdowskiego. Po kapitulacji Warszawy pozostał w niej, stanął się przed Komisją Rządową Wojny i ponowił przysięgę wierności carowi. Następnie był zatrudniony w Szpitalu Ujazdowskim, a w 1838 otrzymał szlachectwo (z tytułu posiadanego stopnia oficerskiego).

Był członkiem, w stopniu mistrza, loży w Paryżu, 27 V 1816 brał udział w charakterze gościa na posiedzeniu loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie, w 1821 był członkiem loży „Świątynia Minerwy” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

M-Ł, poz. 566; AGAD, KSN 840, s. 29.

Dąbrowski [Dombrowski] Aleksander (27 XII 1787 Kamieniec Podolski – ...).

W 1825 w armii francuskiej szef batalionu na połowie żołdu.

W 1825 był, w stopniu mistrza, członkiem loży „Union de Famille” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²125.

Dąbrowski Jan Henryk (2 lub 29 VIII 1755 Pierzchowice, koło Bochni – 6 VI 1818 Winnagóra, koło Środy), generał, twórca Legionów.

Od 1770 ochotnik w wojsku saskim w stopniu chorążego, 1777 porucznik, 1789 rotmistrz; 1792 przeszedł do wojska Rzeczypospolitej, mianowany wicebrygadierem kawalerii narodowej. W powstaniu kościuszkowskim uczestniczył w obronie Warszawy, za co awansował na generał-lejtenanta, następnie na czele korpusu wyruszył do Wielkopolski, dotarł do Gniezna i zdobył Bydgoszcz. Jesienią 1796 przybył do Paryża i zaproponował rządowi francuskiemu utworzenie Legionów Polskich, a 9 I 1797 podpisał w Mediolanie z rządem lombardzkim powołujące je układ. Na czele I Legii walczył w kompanii 1799; 1803–1806 był generalnym inspektorem kawalerii Republiki Włoskiej. W 1806, na wezwanie Napoleona, zorganizował w Wielkopolsce powstanie przeciwko Prusom, był mianowany dowódcą pospolitego ruszenia, następnie III dywizji wojsk polskich, uczestniczył w kampanii 1807. W 1809 po wtargnięciu wojsk austriackich do Księstwa Warszawskiego, przybył do Warszawy i wziął udział w reorganizacji wojsk Księstwa, następnie w ofensywie w Galicji. W kampanii 1812 dowodził XVII dywizją,

walczył pod Berezyną, 1813 uczestnik bitwy pod Lipskiem. Po śmierci ks. Józefa Poniatowskiego objął 28 X tr. naczelne dowództwo wojsk polskich, od 1814 przebywał we Francji. Po powrocie 1815 do kraju został członkiem Komitetu Wojskowego kierowanego przez w. ks. Konstantego, zreorganizował wojsko polskie. W Królestwie Polskim mianowany senatorem-wojewodą, przebywał jednak głównie w swoich dobrach w Wielkopolsce.

Był we Włoszech aktywnym wolnomularzem, na podstawie artykułu IV umowy połączeniowej z 22 VI 1805 Wielkiego Wschodu Włoch (Mediolan) i Wielkiego Wschodu przy Dywizji Wojska Królestwa Włoskiego w Królestwie Neapolu nadano mu wyższy stopień wtajemniczenia, kawalera kadosz, i piastował godność I przysposobiciela (eksperta) Wielkiej Łoży Symbolicznej (zjednoczonego) Wielkiego Wschodu Włoch oraz przysposobiciela jego Wielkiej Kapituły Generalnej; 8 I 1808 był członkiem założycielem loży „Francuzi i Polacy Zjednoczeni” <nazwa francuska – „Les Français et Polonais réunis”> (Wielki Wschód Francji) w Poznaniu, był członkiem honorowym loży „Piaś” (Wielki Wschód Narodowy) w Poznaniu i – po 1813 – loży „Zum bekränzten Kubus” (Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten, genannt zu den drei We-ltkugeln; Berlin) w Gnieźnie.

M–Ł, poz. 579; Namentliches 1817, s. 143; R. Sòriga, *La Società segrete, l'emigrazione politica e i primi moti per l'indipendenza*, Modena 1942, s. 94–95; E. Stolper, *Contributo allo studio della massoneria italiana nell'era napoleonica*, „Rivista Massonica” 1977, nr 4, s. 220; B Nat., FM²582.

Dembiński Feliks Antoni (29 V 1771 Kraków – po 1848), oficer polski i francuski.

Wstąpił 1 IX 1786 jako kadet do pułku szwoleżerów armii austriackiej, 1788 awansował na podporucznika, 1 XII 1790 na porucznika, uczestnik kampanii tureckich 1787–1788, 1790; 1792 przeszedł do wojska Rzeczypospolitej, został majorem kawalerii. W 1794 zgłosił się do służby w wojsku francuskim, był ochotnikiem w 7. pułku dragonów, 1796 podporucznikiem, uczestniczył w kampaniach 1794–1797 (1796 w wyprawie do Irlandii). W 1799 w niewoli austriackiej, następnie znów w armii francuskiej. 1804 wziął dymisję, powrócił do kraju, 1806 formował w Sieradzu 2. pułk kawalerii narodowej (następnie przemianowany na 4. pułk strzelców konnych, 23 1807 major. Uczestnik kampanii 1809, pod jej koniec dowódca 4. pułku jazdy galicyjsko-francuskiej (przemianowany na 10. pułk huzarów). W Legii Nadwiślańskiej komendant zakładu we Francji 7. pułku ułanów, szef szwadronu. Po 1815 zamieszkał w Paryżu jako oficer na reformie z połową pensji.

W 1811 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Dembowski ..., pułkownik. <nie był nim ani Jan, ani Konstanty Dembowski>.

W początkach 1818 był członkiem, w stopniu 32. obrządku szkockiego, Izby (Chambre) Rady Najwyższej Wysp Francuskich Ameryki w Paryżu.

AGAD, AmP VIII-8/14, VIII-8/19 (podpis na dyplomie *Artura Potockiego*).

Dembowski (Dębowski) Jan (1770 Lublin – 1823), powstaniec kościuszkowski, legionista, oficer włoski.

W latach Sejmu Czteroletniego sekretarz Ignacego Potockiego, działacz Kuźnicy Kołłątajowskiej, następnie polski jakobin, członek sprzysiężenia powstańczego; w powstaniu za uczestnictwo w wieszaniu zdrajców w Warszawie (28 VI 1794) skazany na 1½ roku więzienia. Od 1796 we Włoszech, w Legionach Polskich kapitan i szef baonu, 1797–1802 adiutant *Jana Henryka Dąbrowskiego*. Od 8 III 1802 w wojsku włoskim, 1803 szef sztabu przy dywizji gen. Giuseppe Lechi'ego (w Królestwie Neapolu); jesienią 1806 dyrektor w Ministerstwie Wojny (Mediolan); od września 1808 do listopada 1810 szef sztabu 2. dywizji włoskiej Pino, w Hiszpanii, następnie znów we Włoszech, mianowany generałem brygady. W kampanii 1812 dowódca brygady 15. dywizji Pino, 15 IX tr. wkroczył do Moskwy; z niedobitkami brygady 27 XII tr. dotarł do Kwidzyna. Od 1813 w stanie spoczynku.

W czerwcu 1804 był członkiem, w 15. stopniu wtajemniczenia, loży „La Providenza” (Wielki Wschód Francji) przy 1. pułku włoskim, wtedy w Królestwie Neapolu; od sierpnia piastował w niej godność I dozorczy. Od sierpnia 1805 I wielki dozorca nowoutworzonego Wielkiego Wschodu Włoch w Mediolanie.

B Nat., FM²1, k. 22, 24, 26.

Deron [Deroń?] Józef [Kune?] (1766 Warszawa – ...), były wojskowy, Paryż.

<Prawdopodobnie w powstaniu kościuszkowskim oficer wyższy batalionu, złożonego wyłącznie z wyznawców religii mojżeszowej, którego dowódcą był Berek Joselewicz>, w 1810 mieszkał w Paryżu.

W październiku 1810 członek, w stopniu kawalera różanego krzyża, kapituły „Le Phoenix” (Rada Najwyższa Amerykańska <odłam Germain Hacqueta. – Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM³93.

Dobrogoyski Ignacy (26 VII 1772 Leśniewo, koło Gniezna – koniec IV 1825 Zamość), oficer wojska Rzeczypospolitej, armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

W 1788 kadet w 6. pułku piechoty, 12 XII 1791 awansował w nim na podporucznika, brał udział w wojnie polsko-rosyjskiej 1792; w 179 porucz-

nik. W stopniu kapitana wstąpił w grudniu 1806 do 8. pułku piechoty, w maju 1809 został szefem batalionu 16. pułku piechoty, uczestniczył w kampanii 1809 i 1812. Awansował 18 I 1813 na majora 4. pułku piechoty, odbył kampanię 1813 w Niemczech i – w 1. pułku Legii Nadwiślańskiej – w 1814 we Francji. W II połowie 1814 z nim powrócił do kraju, 4 II 1815 awansował na podpułkownika 4. pułku strzelców pieszych, 4 VI 1817 przeszedł na reformę, a maju 1818 – na własną prośbę – otrzymał dymisję; zamieszkał w majątku Leśniewo, koło Gniezna, następnie w Warszawie. Tu w grudniu 1819 został przyjęty do 3. stopnia wtajemniczenia Wolnomularstwa Narodowego, utworzył jego lożę w Kaliszu i działał na rzecz jego rozkrzewienia w Wielkopolsce. Po jego samorozwiązaniu w 1821 odegrał ważną rolę w powołaniu do życia wiosną 1821 tajnego Towarzystwa Patriotycznego. Od 1822 więziony w sprawie Wolnomularstwa Narodowego, wyrokiem Sądu Wojskowego Najwyższego w zastępstwie Sądu Sejmowego z 14 VI 1824 został skazany na 6 lat twierdzy (ułaskawienie Aleksandra I zmniejszyło wyrok o 2 lata). Zmarł w więzieniu w Zamościu.

W 1815 był, w stopniu „ecossais”, członkiem zamiejscowym loży „Saint Jean de Jérusalem” (Wielki Wschód Francji) w Nancy (Lotaryngia), w 1820 – w stopniu mistrza – loży „Bracia Polacy Zjednoczeni” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

M-Ł, poz. 646; B Nat., FM²320.

Dombrowski Jan, oficer Legii Nadwiślańskiej.

Na początku 1818 był członkiem, w stopniu ucznia, loży „Famille unie” (Wielki Wschód Francji) w Sedanie; w charakterze brata-odwiedzającego 20 IV 1818 wziął udział w posiedzeniu loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

AGAD, KSN 840, s. 188.

Doszedarski [?] Jan Fryderyk (24 XII 1770 Warszawa – ...), doktor medycyny.

Przypuszczalnie wyznawca religii mojżeszowej, po ukończeniu studiów medycznych był praktykującym lekarzem. W 1789 przebywał w Moskwie, potem prawdopodobnie w Szwecji, 1799 na Wyspach Brytyjskich, 1805–1807 w Niemczech, 1807 na Kubie. Odtąd też stał się mieszkańcem Półkuli Zachodniej. W 1813 (jeśli nie wcześniej) osiadł na stałe w Nowym Orleanie (stan Luizjana).

Do wolnomularstwa został przyjęty 17 XI 1789 w Moskwie, gdzie 17 XII tr. nadano mu stopień mistrza, zaś przed 8 III 1791 – prawdopodobnie w Sztokholmie – kawalera różanego krzyża. W Loży Metropolitalnej Szkocji No. 77 (kapituła Parfait Réunion) uzyskał przed 21 IX 1799 stopień kawalera wolnomularza doskonałego d’Heredon, zaś 25 IX 1805 rozmaite inne wyższe wtajemniczenia (w tym patriarchy noachity i suwerennego rycerza słońca) i zarazem został mianowany zastępcą inspektora general-

nego, przypuszczalnie w Berlinie. Nie później niż w 1809 osiągnął stopień 33, wielkiego inspektora generalnego, członka Suwerennej Wielkiej Rady w Port-au-Prince (San Domingo). Przed 5 V 1813 rezydujący w Kingston (Jamajka) suwerenny wielki inspektor generalny, członek Rady Najwyższej 33 stopnia (obrzędki szkockiego) i jej przedstawiciel w Nowym Orleanie nadał mu 33. stopień obrzędki szkockiego. Nie później niż 11 VI 1814 Doszedarski przyłączył się (afiliował) do loży „La Persévérance” No. 4 (Wielka Liza Luizjany) w Nowym Orleanie.

S.H. Baynard, *History of the Supreme Council, 33°...Northern Jurisdiction of the USA and its antecedentes*, t. I, Boston 1938, s. 39, 123–125.

Downarowicz Antoni (10 III 1771 Grodno – 3 IV 1810 Warszawa), powstaniec kościuszkowski, oficer Legionów i armii Księstwa Warszawskiego.

W powstaniu porucznik kawalerii, w 1796 opuścił kraj; 1797 kapitan batalionu I Legii, w 1799 szef grenadierów, następnie szef baonu, w 1800, w stopniu majora, podał się do dymisji. Następnie jakiś czas przebywał we Francji, w 1806 powrócił do kraju. Był w grupie, która w początkach listopada 1806 – po militarnych klęskach Prus i proklamacji *Jana Henryka Dąbrowskiego*, nawołującej do powstania przeciwko nim – postanowiła wysłać z Warszawy do twórcy Legionów dokładną informację o nastrojach społeczeństwa i rozmieszczeniu wojsk pruskich. U schyłku 1806 w stopniu majora był organizatorem 2. pułku piechoty odradzającego się wojska polskiego, 4 IX 1807 awansował na pułkownika 10. pułku piechoty.

W 1803, w stopniu mistrza, był członkiem loży „L'Age d'Or” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu, w marcu 1804 już miał stopień kawalera różanego krzyża i był członkiem kapituły „L'Age d'Or”. Był wówczas też członkiem-założycielem loży „Anacréon” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu. Do nich nadal należał – jako członek zamiejscowy – gdy powrócił do kraju. Tu wstąpił do założonej 8 I 1808 loży „Francuzi i Polacy Zjednoczeni” <nazwa francuska – „Les Français et Polonais réunis”> (Wielki Wschód Francji) w Poznaniu.

M–Ł, poz. 4615; AGAD, Amp VIII-8/6; B Nat., FM²32, FM²49 bis.

Dunin Jan Nepomucen, oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

W Księstwie doszedł do stopnia kapitana, 1815–1819 kapitan 2. pułku strzelców pieszych.

Członek, w stopniu mistrza, loży „Les Amis de la Victoire” (Wielki Wschód Francji) [w Paryżu?], 28 X 1816 brał udział, na prawach brata-odwiedzającego, w posiedzeniu loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie, później został jej członkiem, w 1820 był jej członkiem niezycznym.

M–Ł, poz. 4628; AGAD, KSN 840, s. 64.

Dunin-Karwicki Stanisław, zob. Karwicki-Dunin Stanisław.

Działyński Zygmunt, urodzony w Polsce, hrabia.

W 1810 był, w stopniu mistrza, członkiem loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Działyński-Pac ..., pierwszy porucznik artylerii, Paryż.

W 1811, w stopniu kawalera różanego krzyża, był członkiem loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Dziubiński Józef (1761 Dubno – ...), legionista, oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

Podporucznik Legionów, z 3. półbrygadą (113. półbrygada francuska piechoty liniowej) został w maju 1802 wysłany na San Domingo. Po powrocie do Francji był w 1805 w sztabie armii włoskiej gen. Henri Charpentiera, 1806 adiutantem gen. Jean Louis Reyniera, potem w armii Księstwa awansował na kapitana 17. pułku, w 1811–1826 był kapitanem Korpusu Inwalidów i Weteranów.

W 1810 był, w stopniu mistrza, członkiem loży „La Candeur” (Wielki Wschód Francji) w Bordeaux.

B Nat., FM²171.

Dziubiński Michał, oficer armii Księstwa Warszawskiego.

W 1810 był podporucznikiem 17. pułku.

W 1810 był, w stopniu mistrza, członkiem zamiejscowym loży „La Candeur” (Wielki Wschód Francji) w Bordeaux.

B Nat., FM²171.

Dzwonkowski Jan Stanisław, Halle, Białystok, Modlin.

W 1805–1806 przebywał w Halle, 1807–1808 był profesorem Instytutu Nauczycielskiego w Białymstoku, 1809–1811 komisarzem w Modlinie.

W 1805–1811 był członkiem loży „Zu den drey Degen” (Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten, genannt zu den drei Weltkugeln; Berlin) w Halle, w 1805 w stopniu ucznia, następnie czeladnika; od 1807 członek zamiejscowy.

Verzeichnis der Mitglieder der Loge zu den drey Degen in Halle. Vom Jahr... (druki z lat 1805–1811).

Esparon..., lekarz, zamieszkały w Polsce.

W 1811–1813 był, w stopniu mistrza, członkiem loży „Anacréon” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²49, doss. 2.

Estko Sykstus (4 III 1776 Brześć Litewski – 30 X bądź 2 XI 1813 pod Lipskiem), powstaniec kościuszkowski, oficer Legionów i Legii Nadwiślańskiej.

W 1791 wstąpił do korpusu inżynierów koronnych, brał udział w powstaniu 1794. Od 11 VI 1797 w Legionach, oficer nadliczbowy, następnie podporucznik; 18 VI 1799 dostał się pod Trebbio do niewoli austriackiej, 1801–1807 kapitan 1 pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowego Republiki Włoskiej. Od 1808 pułkownik 3. pułku piechoty Legii Nadwiślańskiej, brał udział w kampanii hiszpańskiej i 1812 w rosyjskiej; 1 VII 1813 awansowany na generała brygady. Ranny w bitwie pod Lipskiem, zmarł w ambulansie. Siostrzeniec Tadeusza Kościuszki.

W kwietniu 1805 był członkiem, w stopniu ucznia, loży „L'Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym.

Mościcki, s. 37.

Falkowski Hipolit (15 VIII 1779 Kamieniec Podolski – 14 VIII 1821), powstaniec kościuszkowski, legionista, oficer Legii Nadwiślańskiej i armii Królestwa Polskiego.

W powstaniu podporucznik artylerii; 1797 kapitan artylerii Legionów, po kapitulacji Mantui (30 VII 1799) powrócił z żołnierzami do Francji. W 1802 członek Rady Administracyjnej 2. półbrygady polskiej we Włoszech, następnie przeszedł do armii francuskiej, 1805 w sztabie gen. Louis Alexandre Berthiera, 9 XI 1805 kapitan adiunkt sztabu głównego Wielkiej Armii, 1806 oficer ordynansowy Napoleona, 1808 major Legii Nadwiślańskiej, 1813 generał brygady i szef sztabu polskiego korpusu, 6 V 1814 zdymisjonował; 1815–1819 w armii Królestwa dowódca 3. Brygady 2. Dywizji Piechoty. Brat cioteczny *Wincentego Aksamitowskiego*.

W 1803–1811 członek – 1803 w stopniu mistrza – loży „L'Age d'Or” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu, w 1803 piastował tu godność strażnika pieczęci, od 1809 członek zamiejscowy. W 1804 nadano mu w kapitule „L'Age d'Or” 4. stopień wtajemniczenia; 1804–1805 zarazem należał do loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu. W 1809–1811 był członkiem (1811 – członkiem zamiejscowym) loży „Famille unie” (Wielki Wschód Francji) w Sedanie, a 1810–1811 też członkiem – w stopniu kawalera różanego krzyża – kapituły „Famille unie” (Wielki Wschód Francji) w Sedanie i piastował w niej godność mistrza obrzędów. W 1820–1821 był członkiem, w 7. stopniu wtajemniczenia, loży „Jedność Słowiańska” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie oraz członkiem honorowym loży „Świątynia Równości” (Wielki Wschód Polski) w Lublinie.

M–Ł, poz. 781; S. Załęski, *O masonii w Polsce od roku 1742 do 1822*, Kraków 1889, s. 146; B Nat., FM²31 bis, doss. 1; FM²32; FM²106, doss. 3; FM²416.

Fądzielski [Fondzielski] Paweł Jan (29 VI 1779 Warszawa – 1813), legionista, oficer Legii Nadwiślańskiej.

W 1797 chorąży Legionów Polskich, 1799 awansował na porucznika; w 1803 został kapitanem 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowego Republiki Włoskiej, w 1807 szef batalionu 1. pułku piechoty Legii Polsko-Włoskiej, 1811 mianowany pułkownikiem 1. pułku piechoty Legii Nadwiślańskiej, od 1812 w jej 3. pułku piechoty.

W kwietniu 1805 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „L'Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym.

Mościcki, s. 37.

Fincke [Finke, Finkie] Henryk (1786 Lublin – ...), oficer armii Księstwa Warszawskiego.

W 1811 porucznik w sztabie głównym, później awansował na kapitana.

W 1810–1811 członek, w stopniu mistrza, loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu, w 1815 loży „Wolność Odzyskana” (Wielki Wschód Polski) w Lublinie.

M–Ł, poz. 809; B Nat., FM²106, doss. 3; przed 1939: Muzeum Narodowe (Warszawa), dyplom loży, 14 XI 1810 (zob. BN, akc. 10882).

Fredro Seweryn (6 XII 1785 Nienadowa, koło Przemyśla – 30 IV 1845), oficer armii Księstwa Warszawskiego.

Do wojska Księstwa wstąpił 21 XI 1806 w stopniu podporucznika 2. pułku piechoty, 1 III 1807 awansował na porucznika 1 pułku szwoleżerów gwardii, 2 III 1808 mianowany kapitanem, 17 II 1811 szefem szwadronu; 1810 stacjonował w Chantilly (pod Paryżem). Uczestnik kampanii 1807–1809 w Hiszpanii i 1812–1813; 8 I 1814 wziął dymisję i zamieszkał w swoich dobrach Nowosiółki w Galicji Wschodniej. W 1831 był członkiem komitetu lwowskiego, który organizował pomoc dla powstania listopadowego.

W 1810 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Gegenbrach Krzysztof, 1809 w Szwajcarii, później w kraju.

Jeszcze przed 22 II 1809 był członkiem, w 7. stopniu wtajemniczenia, kapituły „Zur Hoffnung” w Bernie (Szwajcaria), później zabiegał w Najwyższej Kapitułe w Warszawie o przyjęcie (afiliację) do podległej jej kapituły w Warszawie.

AGAD, KSN 847, s. 105.

Giedroyć Józef Stefan Franciszek Ksawery (3 XII 1787 Nieciecz, Litwa – 22 V 1855 Ternes, Francja), szwoleżer, więzień carski, emigrant we Francji.

Do wojska francuskiego wstąpił 15 IX 1807; w stopniu podporucznika przeszedł 12 III 1808 do 1. pułku szwoleżerów gwardii, 10 III 1809 awansował na porucznika, 17 II 1811 na adiutant-majora, uczestniczył w kampaniach w Hiszpanii 1808 i 1810–1811, austriackiej 1809 (w bitwie pod Wagram); 6 VII 1812 został przeniesiony do Sztabu Głównego Wielkiej Armii w stopniu szefa szwadronu, 18 tm. awansował na majora 17. pułku ułanów Księstwa Warszawskiego. Podczas kampanii rosyjskiej 12 II 1813 został – wraz z ojcem – wzięty do niewoli pod Sierakowem i jako poddany rosyjski skazany „za zdradę stanu” na wygnanie nad Morze Białe. Po abdykacji Napoleona I w 1814 odzyskał wolność i udał się do Francji. To podczas „stu dni” został 12 VI 1815 mianowany adiutantem-komendantem w sztabie Armii Północnej, uczestniczył w kampanii w Belgii (ciężko ranny w bitwie pod Waterloo); 31 X 1815 zdymisjonował w stopniu pułkownika. Po powrocie do kraju osiadł na wsi i zajął się gospodarką. Za odmowę przysięgi na wierność nowemu carowi, Mikołajowi I, był kilka miesięcy więziony, następnie oddany pod nadzór policyjny. Ponownie aresztowany po wybuchu powstania listopadowego, został – jako szczególnie niebezpieczny dla tronu – zesłany na Ural. Zwolniony w 1832 (dzięki staraniom brata) uzyskał zgodę na wyjazd z rodziną do Francji, gdzie otrzymał naturalizację.

W 1810–1811 był, w stopniu mistrza, w 1811 – kawalera różanego krzyża, członkiem loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Giełgud Antoni (24 II 1789 Zamek, Wileńszczyzna – 13 VII 1831), oficer wojska litewskiego i Królestwa Polskiego, powstaniec listopadowy.

W młodości prywatnie przebywał we Francji. Za finansowanie w 1812 formowania armii litewskiej był 29 VIII 1812 mianowany przez Napoleona szefem 21. pułku piechoty. Uczestnik kampanii 1812–1814, brał udział w obronie twierdzy Modlin. W 1815–1817 był pułkownikiem 3. pułku strzelców pieszych; 28 X 1818 mianowany generałem brygady, dowodził 1. Brygadą 1. Dywizji Piechoty. W powstaniu odznaczył się pod Wawrem i Białoleką (19 II 1831), 26 II 1831 został mianowany dowódcą 3. Dywizji Piechoty. Z nią wysłany na Litwę objął dowództwo całości tamtejszych wojsk powstańczych. Po serii porażek zdecydował się przejść ze swoim korpusem do Prus. W momencie przekraczania granicy został zatrzelony przez oficera korpusu.

W 1809–1815 był członkiem, w 1809 w stopniu ucznia, następnie czeladnika, loży „Saint Jean de Jérusalem” (Wielki Wschód Francji) w Nancy (Lotaryngia).

B Nat., FM²320.

Głębocki Meliton, oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

Wstąpił 5 X 1807 w stopniu podporucznika do 2. pułku piechoty, awansował 20 V 1809 na porucznika i 1 VIII 1811 na kapitana; 4 II 1815 został przeniesiony do 2. pułku strzelców pieszych.

Przed 1814 został członkiem, w stopniu ucznia, loży „Saint Joachim” (Wielki Wschód Francji) <3 II 1814 zmieniła nazwę na „Zu den drei Verbündeten” i weszła w skład Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten, genannt zu den drei Weltkugeln; Berlin> w Düsseldorfie; w 1817 w tymże stopniu jej członek zagraniczny. W 1820 był członkiem, w stopniu czeladnika, loży „Świątynia Równości” (Wielki Wschód Polski) w Lublinie.

M-Ł, poz. 949, Namentliches 1817, s. 247.

Gnatowski Tytus Paweł, (urodzony na Wołyniu), oficer.

W 1809 kapitan Legii Nadwiślańskiej, stacjonował w Sedanie.

W 1809–1811 członek, w stopniu mistrza, loży „Famille unie” (Wielki Wschód Francji) w Sedanie; 1811 – członek zamiejscowy.

B Nat., FM²416.

Gołombiowski Aleksander (26 II 1780 Kraków – ...), oficer.

Do wolnomularstwa został przyjęty 11 VII 1814 w loży „Saint Jean de Jérusalem” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu, tegoż dnia nadano mu tam stopnie czeladnika i mistrza.

B Nat., FM²103 bis, doss. 1, k. 65.

Gorajski ...

7 V 1818 nadano mu 33. (najwyższy) stopień wtajemniczenia obrządku szkockiego w Radzie Najwyższej Amerykańskiej (<odłam Germain Hacqueta> przy Wielkim Wschodzie Francji) w Paryżu.

Suprême Conseil, s. 24.

Gorayski Stanisław (1784 – ...), kapitan szwoleżerów, uczestnik kampanii w Hiszpanii, później właściciel ziemski w Galicji.

W styczniu 1810 był, w stopniu mistrza, członkiem w loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu; 28 XII 1816 (bądź 28 II 1817) przyłączył się (afiliował) w stopniu mistrza do loży „Przesąd Zwycięzony” (Wielki Wschód Polski) w Krakowie i należał do jej rozwiązania w 1822.

M-Ł, poz. 4730; Biblioteka Jagiellońska, Rkps 4369, lp. 78; B Nat., FM²106, doss. 3.

Gordon Hermolaus, zob. **Jordan Hermolaus**

Gordon Jan Wincenty, zob. Jordan Jan Wincenty

Gorecki Józef, (30 VII 1776 Wilno – ...), oficer polski, ziemianin na ziemiach litewsko-białoruskich.

Kapitan gwardii wojska polskiego, po 1815 wicemarszałek wileński; w 1809–1810 mieszkał w Paryżu jako osoba prywatna.

W 1810 był członkiem, w stopniu kawalera różanego krzyża, łoży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu; po 1815 członek – w tymże stopniu – łoży „Szkoła Sokratesa” w Wilnie (przez pewien czas, przed 1820, jej przewodniczący), członek honorowy łoż: „Szczęśliwe Oswobodzenie” i „Przyjaciele Ludzkości” (obie w Grodnie), „Pochodnia Północna” w Mińsku, „Dobry Pasterz” w Wilnie i „Kazimierz Wielki” w Warszawie (wszystkie – Wielki Wschód Polski).

M–Ł, poz. 971; B Nat., FM²106, dos. 3.

Górski Franciszek, oficer polski.

[Nie identyczny z pułkownikiem 5. pułku piechoty liniowej armii Królestwa Polskiego, powstańcem listopadowym].

W 1807 był członkiem łoży „L’Amitié” (Wielki Wschód Francji) w Bordeaux.

Przed 1939: Muzeum Narodowe (Warszawa), dyplom łoży, 25 XII 1807 (zob. BN, akc. 10882).

Grabiński Józef Joachim (19 III 1771 Warszawa – 1835), oficer wojska Rzeczypospolitej, powstaniec kościuszkowski, legionista, oficer armii włoskiej i francuskiej.

Od młodości w wojsku Rzeczypospolitej, major w kampanii 1792, uczestnik powstania 1794 w stopniu pułkownika, następnie w niewoli rosyjskiej. Po zwolnieniu z niej jakiś czas przebywał w Petersburgu; 1797 szef batalionu Legionów, 1798 uczestnik wyprawy Bonapartego do Egiptu, brał udział w bitwie w Aleksandrii; w drodze powrotnej z Egiptu, wzięty do niewoli przez korsarzy, był rok więziony w Konstantynopolu. W 1799 szef Brygady Polsko-Włoskiej, 25 II 1800 spotkał się w Paryżu z Tadeuszem Kościuszką; 1801–1807 pułkownik, kolejno szef I półbrygady i 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowego Republiki Włoskiej; mianowany 25 III 1807 generałem brygady, był do 16 V 1808 dowódcą Legii Polsko-Włoskiej – Legii Nadwiślańskiej. Następnie zamieszkał w San Marino in Argine (Włochy). Po wybuchu powstania w Bolonii 4 II 1831 rząd tymczasowy mianował go dowódcą naczelnym wojsk powstańczych. Po klęsce powstania udał się do Francji, gdzie zmarł.

Członek wielu łoż francuskich, na przełomie 1803 i 1804 został członkiem założycielem i przewodniczącym (do połowy 1805) łoży „L’Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej pomoc-

niczym, był wtedy w stopniu kawalera wschodu (6. stopień); w II połowie 1805 był przewodniczącym loży „Frères unis” (Wielki Wschód Włoch), przy tymże 1. pułku piechoty, wtedy w Ankonie.

Kipa, s. 13–14; Mościcki, s. 35.

Hauke Maurycy <Hans Moritz> (25 X 1773 Seifersdorf, koło Drezna – 29 XI 1830 Warszawa), legionista, oficer wojska Rzeczypospolitej armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

Wstąpił 1 II 1790 do korpusu inżynierów koronnych jako miner, 18 V 1794 awansował na podporucznika; od 1 IV 1798 w Legionach, 24 XII 1807 generał brygady wojsk Księstwa Warszawskiego; 25 XI 1813–14 IV 1814 w niewoli rosyjskiej. Od 22 I 1815 ponownie w wojsku, generalny kwatermistrz w Sztapie Głównym, od 3 VI 1816 tymczasowy zastępca ministra wojny Królestwa Polskiego, 1 IX 1820 dowódca Korpusu Artylerii i Inżynierii, 3 IX 1826 awansował na generała piechoty, 6 VI 1829 mianowany senatorem-wojewodą. W Noc Listopadową czynnie przeciwstawił się zbrojnemu wystąpieniu, został zabity przez podchorążych.

Do wolnomularstwa został przyjęty w loży wojskowej francuskiej, 24 VIII 1807 przystąpił (afiliował) do loży „Świątynia Mądrości” <nazwa niemiecka – „Zum Tempel der Weisheit”> (Grosse Landesloge der Freimaurer von Deutschland; Berlin) w Warszawie; 24 III 1812 członek-założyciel i przewodniczący loży „Jedność” (Wielki Wschód Narodowy) w Zamościu.

AGAD, KSN 841, poz. 113; Wilkoszewski, s. 70, IV.

Hempel Joachim (1 IX 1787 Puławy – 28 X 1874 Tuchowicz pod Łukowem), oficer.

Wstąpił 5 VII 1807 do 6. kompanii szwoleżerów gwardii, 21 VIII 1809 awansował na podporucznika, 15 III 1814 na kapitana; uczestnik kampanii 1808–1814 (m.in. w Hiszpanii); 1 V 1814 udał się z Francji do kraju. Potem gospodarował na wydzierżawionym majątku, w powstaniu listopadowym był instruktorem formujących się w Łukowskim kosynierów i krakusów, w 1855 został wybrany sędzią pokoju powiatu łukowskiego.

W 1811 członek, w stopniu mistrza, loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Herberski Wincenty Onufry Gregoriusz (23 I 1783 Słonim – 21 XI 1826), profesor medycyny.

W 1803 wstąpił na Wydział Fizyko-Matematyczny Uniwersytetu Wileńskiego, 1804–1805 w Petersburgu studiował rolnictwo i uczył się w Instytucie Pedagogicznym; od 1806 studiował na Uniwersytecie Wileńskim medycynę, 1812 obronił doktorat; w 1813 został członkiem Wileńskiego

Towarzystwa Nauk; 1814–1817 był adiunktem w klinice uniwersyteckiej Józefa Franka. W 1817 specjalizował się we Wiedniu w okulistyce, następnie podróżował w celach naukowych po Włoszech, Francji i Anglii. Do Wilna powrócił w 1823, a w 1824 po wyjeździe Franka objął po nim katedrę patologii szczegółowej i kliniki terapeutycznej Uniwersytetu Wileńskiego.

Przed majem 1820 był członkiem, w stopniu kawalera różanego krzyża, loży „Neuf Soeurs” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu i kapituły „L’Espérance” (Rada Najwyższa Obrządków – Wielki Wschód Francji) w Paryżu; 15 VI 1820 nadano mu w Radzie Najwyższej Amerykańskiej (<odłam Germain Hacqueta> przy Wielkim Wschodzie Francji) w Paryżu 32. stopień obrządku szkockiego.

Suprême Conseil, s. 37; B Nat., FM²75.

Heymens (Heymans) Józef (25 IV 1784 Warszawa – ...) oficer, później właściciel ziemski.

Na służbę wojskową wstąpił 14 XI 1806 do 3. pułku ułanów, 27 II 1807 awansował na porucznika, brał udział w kampanii pruskiej 1806–1807. Od 18 V 1809 w 1. pułku szwoleżerów gwardii, z którego 14 V 1810 został zwolniony na pensję; 21 VIII tr. został kapitanem 3. pułku ułanów, zwolniony 20 VI 1811.

W 1809 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu. Później należał, w 7. stopniu wtajemniczenia, do loży „Bracia Polacy Zjednoczeni” (Wielki Wschód Narodowy) w Warszawie i kapituły „Rycerze Gwiazdy” (Najwyższa Kapituła – Wielki Wschód Narodowy) w Warszawie.

M–Ł, poz. 1166; B Nat., FM²106, doss. 3.

Hoffmann (Hoffman) Józef (20 IX 1780 Chorzelew, koło Tarnowa – 6 IV 1851 Warszawa), szwoleżer, oficer armii Królestwa Polskiego.

Wstąpił 18 V 1807 do pułku szwoleżerów, 4 X 1808 awansował na podporucznika, a 6 IV 1811 został przeniesiony do 2 pułku ułanów nadwiślańskich jako kapitan kwatermistrz; uczestnik kampanii 1808–1811 w Hiszpanii i 1814 we Francji. W armii Królestwa był w 1815–1830 majorem w Sztapie Głównym. W powstaniu adiutant Sztabu Głównego, 23 IX 1831 zdymisjonował; 11 X 1831 w Warszawie ponowił przysięgę carowi.

W 1809 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Hołownia Wincenty (5 IV 1773 Iwa, koło Oszmiany – 1 I 1855 Warszawa), oficer armii Rzeczypospolitej, Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

Wstąpił 3 IV 1791 do 7. pułku piechoty litewskiej jako szeregowiec, 1 X 1793 awansował na podporucznika; brał udział w powstaniu kościusz-

kowskim, po czym 1794–1797 przebywał w niewoli rosyjskiej. 15 X 1807 wstąpił do 4. pułku piechoty Księstwa jako adiutant podoficer, awansował na podporucznika (13 X 1807) i porucznika (2 VIII 1808), a 1 VII 1813 przeszedł do Gwardii Honorowej; uczestniczył w kampaniach 1808–1810 w Hiszpanii i 1813–1814 w Niemczech. W 1815 mieszkał w Krakowie. Od 11 III 1816 w armii Królestwa, był kontrolerem generalnym w Kasie Generalnej Dochodów Wojskowych. Po kapitulacji Warszawy w 1831 ponowił przysięgę wierności carowi.

W 1810 piastował godność mistrza obrzędów łoży „Vrais Enfants d’Hiram” (Wielki Wschód Francji) w Arras, przed 19 IX tr. nadano mu przedterminowo – „za cnoty wolnomularskie” – stopień kawalera różanego krzyża w obrządku Héredom de Kilwinning w kapitule szkockiej przy łożymatce „Constance” (Wielki Wschód Francji) w Arras; 2 IV 1818 przyłączył się (afiliował) do łoży „Przesąd Zwyciężony” (Wielki Wschód Polski) w Krakowie, w 1818–1821 piastował godność dozorczy kapituły wyższej „Bracia Zjednoczeni pod Gwiazdą Wschodnią” (Najwyższa Kapituła – Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

AGAD, AmP VIII-8/10; KSN 847; Biblioteka Jagiellońska, Rkps 4369, lp. 92; M. Gumowski, *«Góra Wawelu na dolinie Krakowa»* „Studia Historyczne” 1971, z. 2, s. 208.

Hornowski Józef (24 VI 1773 Łomazy, koło Białej Podlaskiej – 18 V 1817 Pułtusk), oficer armii Rzeczypospolitej, Legionów, Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

W 1791 wstąpił jako ochotnik do artylerii pieszej litewskiej, został kanonierem, brał udział w kampanii 1792, 20 V 1793 awansował na podporucznika. Był w gronie najbliższych Jakuba Jasińskiego, należał do sprzyśnięcia wileńskiego, w powstaniu awansował na kapitana, brał udział w obronie Pragi (1794), następnie w niewoli na Syberii. Od 13 III 1798 w Legionach, od 1807 w piechocie armii Księstwa; uczestniczył w kampanii rosyjskiej 1812, 14 I 1813–IX 1814 w niewoli rosyjskiej. Od 2 I 1815 znów w wojsku, dowódca 1. pułku piechoty liniowej; 2 IV 1816 awansował na generała brygady, 7 VII tr. został dowódcą 2. Brygady 1. Dywizji Piechoty.

W lutym 1805 był członkiem, w stopniu mistrza, łoży „L’Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej. W 1808 przystąpił (afiliował) do łoży „Bracia Polacy Zjednoczeni” (Wielki Wschód Narodowy, od 1 III 1812 Polski) w Warszawie, w marcu 1812 był członkiem-wznowicielem łoży „Gorliwego Litwina” (Wielki Wschód Polski) w Wilnie.

M-Ł, poz. 1214; Mościcki, s. 37; Wilkoszewski, s. 70.

Hraczyński Kazimierz (4 III 1766 Kochlew, Galicja, – ...), oficer Legionów, armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

Od 24 I 1797 sierżant starszy Legionów, awansował 1 III tr. na podpor., uczestnik kampanii 1797–1801; od 13 IV 1802 kapitan inwalidów włoskich; 16 IX 1807 powrócił do kraju i został zaliczony do Korpusu Weteranów i Inwalidów. W powstaniu kapitan inwalidów.

Od 1805 był członkiem – w 1806 w 4. stopniu wtajemniczenia – loży „Les Amis de l'Union parfaite” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) w Livorno; 9 III 1812 przyłączył się (afiliował) do loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Narodowy, następnie Polski) w Warszawie.

AGAD, KSN 833, s. 34; 841, poz. 298.

Iliński Jan (13 VI 1754 Golenka, Kujawy – przed 1814), oficer wojsk koronnych, następnie Legionów.

Od 1776 służył w 1. brygadzie kawalerii narodowej, brał udział w wojnie polsko-rosyjskiej 1792. W powstaniu kościuszkowskim awansował kolejno na adiutanta-chorążego (13 VI 1794), podporucznika (16 IX tr.) i porucznika. Potem był członkiem Zgromadzenia Narodowego [polskiego] na Wołoszczyźnie. Z Turcji 1 XII 1797 przybył do Liworno, w Legionach został oficerem nadliczbowym, 2 III 1798 porucznikiem. W połowie 1807 wstąpił do Legii Polsko-Włoskiej (następnie przemianowanej na Nadwiślańską).

Poprzednio należał do łóż Wielkiego Wschodu Francji w Livorno i Pizie, w kwietniu 1805 był członkiem, w stopniu kawalera wschodu (6. obrządku francuskiego, 15 szkockiego), loży „L'Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej.

Mościcki, s. 36.

Iwaszkiewicz Jan, szwoleżer, urzędnik Królestwa Polskiego.

Służył w 3. pułku szwoleżerów, w Friedbergu (Niemcy) 11 V 1813 został brygadierem à la suite; uczestniczył w kampaniach 1812–1814, 17 III 1814 został pod Troyes (Francja) wzięty do niewoli. W Królestwie był sekretarzem wydziału Komisji Rządowej Sprawiedliwości.

Do wolnomularstwa został przyjęty nie później niż w 1808 w loży „Świątynia Mądrości” <nazwa niemiecka – „Zum Tempel der Weisheit”> (Grosse Landesloge der Freimaurer von Deutschland; Berlin) w Warszawie, następnie należał do loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Narodowy) w Warszawie. Przed 9 V 1812 nadano mu 7. stopień wtajemniczenia w kapitule „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu. W 1820 był członkiem honorowym Loży Prowincjalnej Litewskiej „Doskonała Jedność” (Wielki Wschód Polski) w Wilnie oraz jej łóż „Szkola Sokratesa” w Wilnie i „Przyjaciele Ludzkości” w Grodnie. Był też reprezentantem loży „Szkola Sokratesa” przy Wielkim Wschodzie Polskim w Warszawie.

M-Ł, poz. 1267; AGAD, KSN 833, s. 13.

Jabłonowski Antoni (7 XII 1793 Annapol na Ukrainie – 26 XII 1855), wyższy urzędnik administracji Królestwa Polskiego.

Wychowany m.in. w Paryżu, został komerjunkerem Aleksandra I, był wicereferendarzem Królestwa Polskiego. Z ramienia tajnego Towarzystwa Patriotycznego (był członkiem jego Komitetu Centralnego, delegowanym na prowincję podolsko-wołyńską i kijowską oraz opiekunem prowincji galicyjskiej) uczestniczył w jego pertraktacjach z dekabrystami. W 1826 aresztowany i przesłuchiwany w Kijowie, następnie w Warszawie, 29 I – 19 VIII 1827 był więziony w Twierdzy Pietropawłowskiej, gdzie przesłuchiwał go m.in. Mikołaj I. Skazany na 20 lat katorgi został przez niego ulaskawiony za złożenie „szczerych zeznań” i zesłany w głąb Rosji, osiadł w Saratowie, skąd w 1834 powrócił do Annapola.

We wrześniu 1817 nadano mu w Paryżu wyższe stopnie obrządku szkockiego, w tymże czasie stopień kawalera różanego krzyża w kapitule „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu. W 1818 piastował godność II dozorca w loży „Bouclier du Nord” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie, był jej członkiem też przynajmniej w 1819, zaś członkiem zamiejscowym kapituły „Les Commandeurs du Mont Thabor” (Matka-Łoża Szkocka Francji <obrzędek filozoficzny>; Paryż) w Paryżu.

M-Ł, poz. 4855; Sekta, s. 556; S. Małachowski-Łempicki, *Strącone korony*, Warszawa [1931], s. 50; AGAD, Amp IV-1/96; KSN 847, s. 317, 322.

Jabłoński Stanisław (około 1769 Racibory, koło Łomży – 1824), oficer Legionów, armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

W Legionach podporucznik, kapitan Legii Nadwiślańskiej; od 29 IV 1812 płatnik Batalionu Zaprzęgów Wojskowych.

W 1810 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Famille unie” (Wielki Wschód Francji) w Sedanie.

B Nat., FM²416.

Jakubowski Stanisław Ignacy (13 XI 1763 Sieradz – 1810 Grenada, Hiszpania), oficer wojsk koronnych, Legionów i armii Księstwa Warszawskiego.

W 1790 porucznik artylerii, od 1797 w Legionach; w 1807 awansowany na majora 9. pułku piechoty Księstwa, 24 X 1810 mianowany pułkownikiem 10. pułku piechoty; walczył w Hiszpanii.

Na przełomie 1803 i 1804 członek-założyciel loży „L'Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej; w lutym 1805 był, w stopniu „sublime ecosais”, jej członkiem.

Mościcki, s. 36.

Jankowski Antoni (13 X 1783 Chronówek, koło Radomia – 15 VIII 1831 Warszawa), oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

W stopniu podporucznika wstąpił 26 XII 1806 do 2. pułku ułanów Księstwa, 12 III 1808 został przeniesiony do pułku szwoleżerów, w którym 10 III 1809 awansował na porucznika, a 6 XII 1811 na kapitana; był uczestnikiem kampanii pruskiej 1806–1807, hiszpańskiej 1808 i 1810–1811, austriackiej 1809, rosyjskiej 1812 oraz 1813–1814 w Niemczech i Francji; 15 III 1814 został majorem. Od 13 XI 1815 w armii Królestwa pułkownik 1. pułku strzelców konnych, 1829 fliegeladiutant Mikołaja I. W powstaniu listopadowym 10 I 1831 tymczasowy dowódca 1. Brygady Dywizji Strzelców Konnych, 21 II tr. awansował na generała brygady; 29 VI tr. aresztowany pod zarzutem zdrady, 8 VIII oczyszczony z niego. Zginął w czasie zajść 15 VIII 1831 w Warszawie, powieszony na latarni na placu Zamkowym.

W 1809–1811 był członkiem – 1811 w stopniu kawalera różanego krzyża – loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Jankowski Józef (15 X 1782 Walańów, Galicja – ...), oficer armii Księstwa Warszawskiego, właściciel ziemski.

Wstąpił 1 III 1807 w stopniu kapitana do pułku huzarów Kalinowskiego, 12 III 1808 został przeniesiony, jako porucznik, do pułku szwoleżerów; uczestniczył w kampanii pruskiej 1807 i hiszpańskiej 1808–1809, a 16 XII 1809 zdymisjonował. 21 IX 1811 mianowany kapitanem 3. pułku ułanów Księstwa.

W początkach 1809 nadano mu stopień kawalera różanego krzyża w kapitule „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu, był też członkiem loży tejże nazwy w Paryżu. W 1820 był członkiem, w 7. stopniu wtajemniczenia (tj. kawalera różanego krzyża), loży „Bracia Polacy Zjednoczeni” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie oraz kapituły „Rycerze Gwiazdy” (Kapituła Najwyższa – Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

M–Ł, poz. 1314; AGAD, AmP VIII-8/7; B Nat., FM²106, doss. 3.

Jordan (Gordon) Hermolaus (29 X 1784–1853), szwoleżer.

Wstąpił 7 I 1807 w stopniu porucznika do pułku ułanów Księstwa Warszawskiego, 7 IV tr. przeszedł do pułku szwoleżerów jako podporucznik; 4 X 1808 awansował na porucznika, od 17 III 1811 kapitan, 13 VIII 1813 zdymisjonował. Do pułku powrócił 20 XI 1813, zaś 1 I 1814 przeszedł do 3. pułku eklerów gwardii, następnie podał się do dymisji. Uczestniczył we wszystkich kampaniach 1807–1814. Później był ziemianinem w Krakows-

kiem i radcą Dyrekcji Głównej Towarzystwa Kredytowego. Uczestniczył w zebraniu założycielskim I V 1821 na Bielanach (ówczesnie pod Warszawą) tajnego Towarzystwa Patriotycznego i został prezesem jego prowincji krakowskiej, nie rozwinął tam żadnej działalności. Był bratem *Jana Wincentego Jordana*.

W 1809 był członkiem, w stopniu mistrza, łoży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu. Nie później niż w 1812 nadano mu stopień kawalera różanego krzyża w tejże nazwy i podległości kapitule w Paryżu. Był jednym z sygnatariuszy petycji z 5 II 1831 do Rady Muncypalnej Warszawy o wyznaczenie lokalu dla wznowienia wolnomularstwa.

Sekta, s. 503; AGAD, KSN 847, s. 300; B Nat., FM²106, doss. 3.

Jordan (Gordon) Jan Wincenty (1775 Kraków – 1847), szwoleżer.

Wstąpił 25 I 1807 do warszawskiej Gwardii Honorowej, od 5 VI 1807 podporucznik sztandarowy szwoleżerów, 5 IV 1809 zdymisjonowany. Do służby w szwoleżerach powrócił I VIII 1812 w stopniu porucznika, 1 I 1814 przeszedł do 3. pułku eklererów gwardii; uczestnik kampanii 1808 i 1812–1814. Był bratem *Hermolausa Jordana*.

W 1809 był członkiem, w stopniu kawalera różanego krzyża, łoży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Kadłubowski Feliks, właściciel ziemski.

Radca województwa płockiego.

20 VIII 1818 nadano mu w Radzie Najwyższej Amerykańskiej (<odłam Germain Hacqueta> przy Wielkim Wschodzie Francji) w Paryżu 33. stopień wtajemniczenia (najwyższy) obrządku szkockiego.

Suprême Conseil, s. 30.

Kalinowski Józef (19 III 1781 Lwów – ...), szwoleżer.

W początkach 1807 werbował do pułku huzarów (następnie podzielony pomiędzy gwardię króla westfalskiego Hieronima i Pułk Ułanów Nadwiślańskich), 11 IV 1813 był w 9. kompanii szwoleżerów w Friedbergu (Niemcy), 28 VIII tr. trafił do szpitala.

W 1818 był członkiem, w 6. stopniu wtajemniczenia, łoży „Bracia Polacy Zjednoczeni” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie i kapituły „Rycerze Gwiazdy” (Kapituła Najwyższa – Wielki Wschód Polski) w Warszawie; przed 30 VI 1819 nadano mu stopień kawalera różanego krzyża w kapitule „L’Espérance” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

M–Ł, poz. 1434; AGAD, AmP VIII-8/14, VIII-8/19.

Kamieński Henryk Ignacy (31 VII 1777 Hruszwica, koło Równego – 26 V 1831 pod Ostrołęką), oficer armii francuskiej i Księstwa Warszawskiego, powstaniec listopadowy.

Ukończył francuskie szkoły wojskowe, w 1806 był kapitanem grenadierów, adiutantem generała Nicolas Charles Oudinota. Od 30 I 1807 kapitan 1. pułku piechoty Księstwa, 12 III 1808 przeniesiony do pułku szwoleżerów, 1 VIII 1809 wziął dymisję. W listopadzie tr. został przydzielony do Legii Nadwiślańskiej, 1808–1810 walczył w Hiszpanii. W 1811 zajmował się w Księstwie wywiadem przeciwko Rosji, od 27 XII 1811 dowodził 10. pułkiem piechoty w Gdańsku, brał udział 1812–1813 w obronie Gdańska, a po jego kapitulacji powrócił do Warszawy. Zdymisjonował 26 XII 1815, po czym osiadł w Rudzie (koło Chełma), m.in. zajął się kolekcjonowaniem map. W powstaniu 8 III 1831 wrócił do służby wojskowej, jako pułkownik został dyrektorem generalnym Komisji Rządowej Wojny. Awansowany 27 IV tr. na generała brygady, dowodził 5. dywizją piechoty i poległ pod Ostrołęką.

W 1809 był członkiem, w stopniu mistrza loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Kamiński Józef (9 VIII 1751 Kalisz – ...), oficer armii Księstwa Warszawskiego.

Awansowany 20 V 1809 na podporucznika 2. pułku piechoty, 3 VIII 1810 na porucznika, a w 1812 na kapitana.

W 1812 był członkiem, w stopniu kawalera różanego krzyża, loży „Frères Discrets” (Wielki Wschód Francji) w Charleville (dep. Ardennes, Francja). Gayot.

Karczewski Jan Dobrygast von Watta (20 VI 1774 Steinsdorf – ...).

Ok. 1795 był studentem prawa na uniwersytecie w Halle, następnie dzierżawcą ekonomii królewskiej w Kampinosie.

Do wolnomularstwa został przyjęty 10 IV 1795 w loży „Zu den drey Degen” (Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten, genannt zu den drei Weltkugeln; Berlin) w Halle, był jej członkiem w 1796; 1804 przyłączył się (afiliował), w stopniu czeladnika, do loży „Zum goldenen Leuchter” (Grosse Landesloge der Freimaurer von Deutschland; Berlin) w Warszawie, z niej 1805 przeszedł do loży „Świątynia Mądrości” <nazwa niemiecka – „Zum Tempel der Weisheit”> (Grosse Landesloge...) w Warszawie.

M–Ł, poz. 1474; A.F. Eckstein, *Geschichte der Freimaurer-Loge im Orient von Halle*, Halle 1814, s. 254; AGAD, KSN 841, lp. 42; BN, BOZ 1760/2, k. 230, 270 r., lp. 11.

Karwicki-Dunin Stanisław (ok. 1791–1834 Woroneż), ziemianin wołyński, członek Towarzystwa Templariuszy i Towarzystwa Patriotycznego.

Był prezesem II Departamentu Sądu Wołyńskiego, w 1820 został przez *Franciszka Majewskiego* przyjęty do Towarzystwa Templariuszy (później był jego wielkorządcą), w 1821 członkiem Towarzystwa Patriotycznego i wiceprzewodniczącym jego Rady Prowincjonalnej Wołynia. Pośredniczył w 1825 w spotkaniu w Kijowie przedstawiciela Towarzystwa Patriotycznego, *Antoniego Jabłonowskiego*, z reprezentantem dekabrystów Pawłem Pestelem. Aresztowany w 1826, był następnie więziony, głównie w Twierdzy Pietropawłowskiej, i 1829 wyrokiem sądu w Petersburgu skazany na wcielenie do wojska bez prawa wysługi, służył w okolicach Erzerumu (Armenia); zwolniony 1834, zmarł w czasie powrotu na Wołyń.

W latach 1820–1821 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Ciemności Rozproszone” (Wielka Loża Astrieja; Petersburg) w Żytomierzu. W Paryżu – podczas jego pobytu w tym mieście – nadano mu 33. (najwyższy) stopień wtajemniczenia obrządku szkockiego.

M–Ł, poz. 1487; T. Bakounine, *Répertoire biographique des francs-maçons russes (XVIII et XIXe siècles)*, Paris 1967, s. 237; B. Bazilewskij [W. Boguczarskij], *Gosudarstwiennyye priestuplenija w Rossii w XIX wieku*, t. I, S-Petersburg 1906, s. 81; [N. Nowosilcow,] *Mémoire sur la Maçonnerie Polonoise*, rkps, s. 18, BN, akc. 145.

Kasloff [Kozłow?] Demetriusz.

W połowie 1814 był członkiem, w 5. stopniu wtajemniczenia, loży „Naissance du Roi de Rome” (Wielki Wschód Francji) w Kolonii, przemianowanej 1814 na „Minerva zum vaterländischen Verein” (Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten, genannt zu den drei Weltkugeln); 1 XII 1814 został członkiem loży „Göttin von Eleusis” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

AGAD, KSN 847, s. 50.

Kazanowski Michał, oficer armii Księstwa Warszawskiego, powstaniec listopadowy.

Mianowany 1 IV 1810 porucznikiem pierwszym artylerii pieszej; w powstaniu od 26 XII 1830 porucznik niepłatny artylerii warszawskiej Gwardii Narodowej.

Wiosną 1816 był, w stopniu kawalera różanego krzyża, członkiem kapituły „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu; 6 V 1816 obecny, na prawach brata odwiedzającego, na posiedzeniu loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

AGAD, KSN 840, s. 23.

Kąsinowski Mikołaj (7 XII 1765 Łopień – 28 XI 1812), oficer wojska Rzeczypospolitej, Legionów i armii Księstwa Warszawskiego.

Był paziem Stanisława Augusta, 1792 mianowany porucznikiem, 1794 – kapitanem; jako kapitan Legionów ranny 5 IV 1799; 1807 major 1. pułku piechoty Legii Nadwiślańskiej, 1808 awansował na pułkownika i został dowódcą jej 2. pułku piechoty; od stycznia 1812 generał adiutant Napoleona, zginął w walkach nad Berezyną.

W kwietniu 1805 pełnił, w stopniu mistrza, godność gościnnika łoży „L'Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej.

Mościcki, s. 36.

Kiełkiewicz Tadeusz (ok. 1772 Litwa – ...), oficer.

W 1794 chorąży kwalerii narodowej, następnie emisariusz konspiracji narodowej; po 1807 kolejno porucznik i kapitan Legii Nadwiślańskiej.

W 1810 był, w stopniu mistrza, członkiem łoży „Famille unie” (Wielki Wschód Francji) w Sedanie; w 1811 członkiem zamiejscowym.

B Nat., FM²416.

Kinzel (Kincel, Kintzel, Künzel, Küntzel) Filip Franciszek Kryszyn Teofil (27 VIII 1769 Warszawa – XII 1858 Drezno), lekarz wojskowy.

W Jenie uzyskał 30 IV 1791 stopień doktora medycyny. Następnie praktykował w Warszawie, w powstaniu 1794 był chirurgiem w lazarecie koszar ujazdowskich; w 1797–1801 lekarz Legionów. Potem znów w Warszawie, prócz praktyki lekarskiej publikował prace z zakresu medycyny, za które został wybrany 4 IX 1804 członkiem przybranym, a 17 XI 1805 członkiem czynnym Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk. Po 1806 ponownie lekarz wojskowy. Po 1820 zamieszkał we Francji, 6 V 1828 uzyskał naturalizację.

W 1808–1816 był członkiem – w stopniu 4., od listopada 1808 kawalera różanego krzyża – łoży i kapituły „Bracia Polacy Zjednoczeni” (Wielki Wschód Francji, od 1810 Wielki Wschód Narodowy, od 1812 Wielki Wschód Polski) w Warszawie. W 1810–1811 zarazem należał do łoży „Famille unie” (Wielki Wschód Francji) w Sedanie (w 1811 był jej II dozorcą) oraz do kapituły „Famille unie” (tamże), gdzie w 1811 piastował godność mistrza obrzędów. W 1816–1827 był członkiem łoży „Kazimierz Wielki” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie, 1816–1818 członkiem i jałmużnikiem Wielkiego Wschodu Polskiego, też członkiem Najwyższej Kapituły w Warszawie; 18 VI 1835 przyłączył się (afiliował) do wznowionej z jego udziałem łoży „La Concorde” (Wielki Wschód Francji) w Sens (dep. Yonne) i został jej jałmużnikiem oraz gościnnikiem, 1836–1846 jej skarbnikiem. W 1849 był ponadto członkiem i przewodniczącym kapituły „La Concorde” (Wielki Wschód Francji) w Sens.

M-Ł, poz. 1532; Wilkoszewski, s. XIII; B Nat., FM²416; FM²417, doss. 1 i doss. 2; FM²582.

Kobyliński Czesław Aleksander (6 VIII 1779 Wiry, koło Poznania – ...), oficer armii Księstwa Warszawskiego.

W 1813 był członkiem, w stopniu ucznia, loży „Saint Jean de Jérusalem” (Wielki Wschód Francji) w Nancy (Lotaryngia).

B Nat., FM²320.

Kobyliński Florian (4 V 1772 Wilno – 27 II 1843 Warszawa), powstaniec kościuszkowski, oficer armii francuskiej, właściciel ziemski.

W młodości szambelan Stanisława Augusta, w powstaniu kapitan, uczestnik obrony Warszawy, po jej zdobyciu wzięty do niewoli. Zwolniony 1796, został 1798 wybrany deputatem do Najwyższego Trybunału Litewskiego oraz pisarzem i zastępcą przewodniczącego Sądu Głównego Litewskiego. W 1804 był w Paryżu opiekunem młodych Radziwiłłów; od 1805 w francuskim sztabie głównym, w sektorze wywiadu; uczestnik kampanii 1807, 1809 i 1812. Ranny 25 X 1812 pod Małojarsławcem, później dostał się do niewoli rosyjskiej, przebywał w Woroneżu. Po powrocie do kraju zdymisjonowany 1815 w stopniu generała, od września 1816 był radcą stanu i prezesem Komisji Województwa Płockiego. Zwolniony ze stanowiska 18 II 1831 przez rząd powstańczy. Potem mieszkał w Warszawie.

W 1803–1809 był członkiem – w stopniu mistrza, od 1808 kawalera różanego krzyża – loży „L’Age d’Or” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu; w 1808 ponadto członkiem zamiejscowym loży „Anacréon” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²32; FM²49, doss. 2.

Komarzewski Jan Baptysta (28 VI 1746 Sanok – 9 III 1810 Paryż), oficer armii pruskiej i Rzeczypospolitej, szef kancelarii wojskowej Stanisława Augusta, mineralog.

W 1764 był w polskiej misji wojskowej w Konstantynopolu kurierem poselstwa; 1767–1773 oficer armii pruskiej, 1774 mianowany podpułkownikiem wojska koronnego, 1776 generałem-majorem i szefem wojskowej kancelarii królewskiej, 1787 towarzyszył Stanisławowi Augustowi do Kaniowa (spotkanie z Katarzyną II). W 1789 udał się na Wyspy Brytyjskie, gdzie intensywnie kształcił się w rozmaitych dziedzinach nauki, w 1793 przebywał w Bazylei i Paryżu, skąd uciekł jako podejrzany, i powrócił do Warszawy. Po klęsce powstania kościuszkowskiego wyjechał do Drezna, stąd do Wenecji. Po abdykacji Stanisława Augusta (25 XI 1795) towarzyszył mu w Grodnie i Petersburgu. Po jego śmierci (12 II 1798) mianowany przez Pawła I tajnym radcą, niebawem wyjechał z Rosji. Po krótkim pobycie w zaborze pruskim na stałe osiadł w Paryżu, zajmował się mineralogią i kartografią. Towarzyst-

wo Warszawskie Przyjaciół Nauk w 1800 mianowało go jednym z pierwszych swoich członków.

Już przed 1804 był w Paryżu członkiem loży „Le Point Parfait” oraz loży i kapituły „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis”; w 1804 i 1808 piastował w loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” godność przewodniczącego, w 1805 też w kapitule. 23 III 1804 mianowany przysposobicielem Izby Administracyjnej Wielkiego Wschodu, w 1804 też przedstawicielem w nim kapituły „Amis de l’Union” z Jarnac (dep. Charente). W 1806 należał do loży wojskowej „Charlotte du parfait dévouement” przy pułku Isembourg, pozostając członkiem zamiejscowym obu poprzednich łóż i kapituły w Paryżu. Utworzona w październiku 1807 loża „Bracia Polacy Zjednoczeni” w Warszawie mianowała go swoim przedstawicielem przy Wielkim Wschodzie w Paryżu. W powołanej do życia w 1804 w Paryżu odrębnej od Wielkiego Wschodu Radzie Najwyższej Francji (obrzędek szkocki) piastował w 1804 godność wielkiego przysposobiciela jej Wielkiej Łoży Symbolicznej, czynny w niej był również w latach następnych.

M-Ł, poz. 1618; Wilkoszewski, s. 67; *Recueil des actes du Suprême Conseil de France*, Paris 1832, s. 80; *Extrait du Livre d’Or du Suprême Conseil pour la France*, Paris 1807, s. 21; *État du G. → . de France... de l’an 5804*, [Paris,] s. 75; B Nat., FM²1, k. 72, 77; FM²106, doss. 3.

Komierowski Bartłomiej Ludwik (24 VIII 1780 Drwalew, koło Grójca – po 1846), oficer francuski, powstaniec listopadowy.

Od 1805 pozostawał na służbie w armii francuskiej, 1814 uzyskał naturalizację; był gros-majorem. W powstaniu zgłosił się do armii Królestwa, 28 VII 1831 został podpułkownikiem w Sztapie Głównym. Po powrocie do Francji mieszkał w Paryżu.

W 1804–1805 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Komorowski Baltazar (6 I 1776 Podole – ...), właściciel ziemski.

W 1803–1804 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „L’Age d’Or” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²31 bis; FM²32.

Konarski Ignacy (1786 Kraków – ...), szlachcic.

W 1811 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Konopka Jan (27 XII 1777 Skołydycze, koło Słonimia – 1 I 1815), oficer wojsk Rzeczypospolitej, Legionów i armii francuskiej.

W 1792 towarzysz 2. ukraińskiej brygady kawalerii, 1794 porucznik kawalerii; uczestnik wojny 1792 i powstania kościuszkowskiego. Następnie we Francji, 1795 w 1. pułku huzarów francuskich, 20 IV 1797 kapitan; 7 VI 1797–22 I 1807 w Legionach, potem w Warszawie. Od 1 III 1807 major 7. pułku strzelców konnych; 6 VIII 1811 awansowany na generała brygady, został inspektorem szkolenia szwoleżerów-lansjerów francuskich; 27 I 1812 mianowany generał-majorem, 19 X 1812 pod Słonimem dostał się do niewoli rosyjskiej. Po zwolnieniu z niej dowodził I Brygadą Dywizji Ułanów.

W lipcu 1805 był członkiem zamiejscowym, w stopniu mistrza, loży „Les Amis de la gloire et de l'humanité” (Wielki Wschód Francji) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej, wówczas w Tarento (Włochy); 1810–1811, w stopniu mistrza, loży „Famille unie” (Wielki Wschód Francji) w Sedanie – 1811 jako członek zamiejscowy.

B Nat., FM²22; FM²416.

Korczak–Szumlański Józef, zob. Szumlański–Korczak Józef.

Korwin–Wyszkowski..., zob. Wyszkowski–Korwin...

Koryzna Krzysztof (8 III 1773, Rudy Wileńskie – 22 VI 1850), oficer wojska Rzeczypospolitej, Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego, powstaniec listopadowy.

Wstąpił 6 III 1790 do artylerii litewskiej jako kanonier, 1 I 1794 awansował na porucznika, a 1 XI 1794 – jako uczestnik powstania kościuszkowskiego – dostał się do niewoli rosyjskiej. Od 3 IV 1809 służył w artylerii pieszej Księstwa Warszawskiego, 4 II 1812 mianowany kapitanem II klasy; uczestniczył w kampaniach: austriackiej (1809), hiszpańskiej (1810–1811), rosyjskiej (1812) i niemieckiej (1813). Z Francji 11 VIII 1814 powrócił do kraju; od 13 V 1815 w lekkiej artylerii pieszej. W powstaniu został 6 II 1831 majorem, 14 III tr. – podpułkownikiem, dowódca parku artylerii; 29 IX tr. wziął dymisję, a 11 X 1831 w Warszawie ponowił przysięgę wierności carowi.

W 1811 był członkiem, w stopniu kawalera różanego krzyża, loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Kosiński Michał (3 XI 1776 Kraków – 19 V 1835 Warszawa), oficer Legionów, szwoleżer, malarz amator.

Na służbę wojskową wstąpił 2 VI 1791 jako kadet w korpusie inżynierów koronnych, uczestniczył w powstaniu kościuszkowskim. Od 1797 kapitan Legionów; 1808 major Legii Nadwiślańskiej, 11 IV 1813 przeniesiony do 11.

kompanii szwoleżerów, 1814 awansowany na pułkownika. W Królestwie dowódca 6. pułku piechoty liniowej, 1817 dymisjonował. Potem zajął się rysowaniem ołówkiem i kredką portretów przyjaciół i znajomych.

W kwietniu 1805 był członkiem, w stopniu czeladnika, łoży „L'Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej; w 1807 – w 6. stopniu wtajemniczeia – należał do łoży „La Constellation Napoléon” (Wielki Wschód Francji) w Neapolu. Po 1807 był członkiem, w stopniu kawalera różanego krzyża, łoży „Francuzi i Polacy Zjednoczeni” <nazwa francuska – „Français et Polonais réunis”> (Wielki Wschód Francji) w Poznaniu.

M–Ł, poz. 4969; Mościcki, s. 37; B Nat., FM²573.

Kossecki Franciszek Ksawery (3 XII 1778 Kołczyńce na Podolu – 20 V 1857 Warszawa), Legionista, oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego, wysoki urzędnik administracji.

W powstaniu kościuszkowskim adiunkt komisji ubioru wojska; w listopadzie 1797 wstąpił do Legionów w stopniu podporucznika, 5 V 1801 zdymisjonował, powrócił do kraju i 1803–1806 wydawał w Warszawie – wraz z Cyprianem Godebskim – czasopismo „Zabawy Przyjemne i Pożyteczne”, został przyjęty do Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk. Do wojska powrócił w Księstwie, 19 I 1807 został szefem batalionu Legii Północnej, 9 III tr. awansował na majora 8. pułku piechoty, uczestniczył w kampaniach 1807 i 1809; 25 V 1812 awansował na generała brygady, 20 I 1813 został dowódcą twierdzy w Modlinie a po jej kapitulacji (25 XII tr.) dostał się do niewoli rosyjskiej. Zwolniony z niej, był od 20 I 1815 dowódcą II Brygady 1. Dywizji Piechoty, niebawem faktycznie wycofał się z wojska, od 2 II 1816 był sekretarzem stanu przy Radzie Administracyjnej i członkiem Rady Stanu. W Nocy Listopadowej organizował w Warszawie działania wojsk wiernych w. ks. Konstantemu, w początkach grudnia 1830 został usunięty z Rady Administracyjnej, poczem wyjechał z Warszawy i okrężną drogą przybył do Petersburga. Po upadku powstania powrócił do Warszawy, 27 III 1832 był mianowany członkiem Rządu Tymczasowego, a 7 V tr. ponadto prezesem Komisji Emerytalnej; 22 V 1835 został przeniesiony na emeryturę.

Był członkiem, w stopniu mistrza, łoży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu; w kapitule tej nazwy nadano mu – nie później niż 9 X 1806 – 5. stopień wtajemniczenia; 6 I 1806 nadano mu stopień ucznia ponownie – wobec nie przedstawienia dokumentów – w łoży „Świątynia Mądrości” <nazwa niemiecka – „Zum Tempel der Weisheit”> (Grosse Landesloge der Freimaurer von Deutschland; Berlin) w Warszawie; 2 III 1810 był wskrzesicielem łoży „Przesąd Zwyciężony” (Wielki Wschód Narodowy) w Krakowie i jej członkiem; 1816–1821 członek łoży „Kazimierz Wielki” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie (przez pewien czas jej namiestnik). Piastował 1816–1819 godność miecznika Wiel-

kiego Wschodu Polskiego, 1820–1821 jego wielkiego dygnitarza, 1820–1821 członka Najwyższej Kapituły; w 1820–1821 był członkiem honorowym łóż „Astrea” i „Świątynia Minerwy” w Warszawie oraz „Świątynia Równości” w Lublinie (wszystkie Wielki Wschód Polski).

M–Ł, poz. 1689; Wilkoszewski, s. XII–XIV; AGAD, KSN 833, s. 26; BN, BOZ 1760/2, k. 246; Biblioteka Jagiellońska, Rkps 4369, lp. 122.

Kozakiewicz Adam (24 XII 1773 Witebsk – ...), oficer Legionów.

W 1800 kapitan Legionów, 14 VII 1806 wzięty do niewoli angielskiej w Lauria (Kalabria) i przewieziony do Portsmouth (Anglia), skierowany „na słowo” do Lichfield, dokąd przybył 10 XI tr. Rozkazem z 31 X 1809 zwolniony „na słowo”, odplłynął do Francji.

Na przełomie 1803 i 1804 był członkiem założycielem loży „L’Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej; w kwietniu 1805, w stopniu mistrza, piastował w niej godność I przysposobiciela.

Mościcki, s. 35.

Kozietulski Jan Leon Hipolit (4 VII 1781 Skierniewice – 3 II 1821 Warszawa), oficer szwoleżerów i armii Królestwa Polskiego.

Wychowanek Korpusu Kadetów, przed 1806 członek konspiracyjnego Stowarzyszenia Przyjaciół Ojczyzny; 24 XI 1806 zastępca dowódcy warszawskiej Gwardii Honorowej; 7 IV 1807 szef szwadronu 1. pułku szwoleżerów, 30 XI 1808 dowodził szwadronem w szarży pod Somosierrą; 6/18 X 1812 ocalił Napoleona I w bitwie pod Małojorostawcem; brał udział w kampanii niemieckiej 1813, 12 V 1814 z pułkiem wyruszył z Francji do kraju. W armii Królestwa 1815–1820 był dowódcą 4. pułku ułanów.

16 VI 1806 został przyjęty do wolnomularstwa w loży „Świątynia Mądrości” <nazwa niemiecka – „zum Tempel der Weisheit”> (Grosse Landesloge der Freimaurer von Deutschland; Berlin) w Warszawie; w 1809 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

AGAD, KSN 841, Metryka „Świątyni Mądrości”, lp. 82; B Nat., FM²106, doss. 3.

Kraiński Wincenty Czesław (16 IV 1786 Mierzęcice, koło Będzina – 16 X 1882 Wrocław), asesor trybunalski, urzędnik Komisji Oświecenia, powstaniec listopadowy, emigrant we Francji.

Na Akademii Krakowskiej studiował mineralogię, medycynę i matematykę, następnie przeniósł się na Wydział Filozoficzny i Prawa. Po jego ukończeniu w 1814, był krótko asesorem przy trybunale krakowskim i jeszcze w 1814 wyjechał do Wiednia. W 1816–1817 pogłębiał w Paryżu swoją wiedzę filozoficzną, historyczną i prawno-polityczną. Został wtedy zwolen-

nikiem szkół lankasterskich (wzajemnego nauczania) i zorganizował je w Paryżu oraz – podczas drogi powrotnej do kraju – w Karlsruhe i Stuttgarcie. Od lipca 1817 mieszkał w Warszawie, z ramienia Komisji Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego był dyrektorem – organizatorem szkół cyrkulowych, był członkiem Towarzystwa do Ksiąg Elementarnych. Po zdaniu trzech egzaminów prawniczych został 1822 patronem sądu pierwszej instancji, 1824 – adwokatem przy sędziu apelacyjnym, a 1825 uzyskał doktorat obojga praw. W powstaniu wstąpił do warszawskiej Gwardii Narodowej, 26 XII 1831 awansował na kapitana, dowodził jej 2 kompanią, był też przywódcą radykalnego skrzydła Towarzystwa Patriotycznego. Po kapitulacji Warszawy przeszedł 5 X 1831 z armią gen. Macieja Rybińskiego do Prus. Do Francji dotarł 17 II 1832 i od 2 marca przebywał w Paryżu, był sekretarzem Ludwika Platera, współpracował z Antonim Ostrowskim, 1836–1839 prowadził tu kancelarię adwokacką, występował w sprawach prawnych Polaków. W 1838 wstąpił do Zjednoczenia Emigracji Polskiej, utrzymywał bliskie stosunki z Joachimem Lelewelem, był bliski utopijnym socjalistom. W początkach lat czterdziestych stał się człowiekiem wierzącym, zbliżył się do Zgromadzenia Zmartwychwstańców, następnie wyjechał do Rzymu, gdzie pełnił funkcję prokurenta Zgromadzenia. Równocześnie studiował teologię w jezuickim Collegium Romanum, został doktorem prawa kanonicznego; 28 III 1846 otrzymał święcenia kapłańskie po czym działał jako misjonarz we Włoszech, Szwajcarii i Belgii. W kwietniu 1848 wyjechał z Londynu do kraju; zatrzymany przez policję pruską osiadł we Wrocławiu, miał zakaz opuszczania miasta. W 1849 zezwolono mu wygłaszać kazania w języku polskim we Wrocławiu i Trzebnicy, 1851–1878 był bezpłatnym lektorem języka polskiego oraz języków i literatur słowiańskich na uniwersytecie we Wrocławiu.

W 1816–1817 został przyjęty do wolnomularstwa i nadano mu stopień czeladnika i mistrza w loży „Mont Thabor” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu, zaś stopnie 4.–7. w kapitule „Les Amis Triomphants” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu. Po powrocie do kraju przystąpił (afiliował) do loży „Jedność Słowiańska” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie, tu 1818 piastował godność pieczętarza i zastępcy sekretarza a 21 VI 1820–1821 sekretarza Wielkiego Wschodu Polski; 1832–1836 należał w Paryżu do wolnomularstwa, nadano mu kolejne stopnie wtajemniczenia, po 30. (obrzędki szkockiego) włącznie.

M–Ł, poz. 1738; Wilkoszewski, s. XIV; *Poczet BB. składających s. i d. Św. Jana p. o. n. Jedność Słowiańska pod Wschodem Warszawy na rok 1818 w d. 21 lipca*, bmw. [1818]; *Poczet członków s. i dosk. ... Jedność Słowiańska...* 5821, bmw. [1821]; W Kraiński, *Ksiądz Wincenty*, Wrocław 1858, s. 217, 288; AGAD, KSN 847, s. 373.

Krasiński Piotr (1787 Lwów – 1866), oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

Do wojska wstąpił 22 XII 1806 w stopniu porucznika 6. pułku ułanów, 10 IV 1807 został kapitanem, 12 III 1808 przeszedł do szwoleżerów, ranny pod Somosierrą (30 XI 1808); uczestnik kampanii 1812–1814. W 1815–1817 pułkownik, dowódca 5 pułku piechoty liniowej.

W 1811 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Krethlow (Kretlow) Johann Friedrich Gottfried (16 XII 1767 Neu-Hardenburg – 25 IX 1842 Warszawa) miedziorytnik.

Studiował na Akademii Sztuk Pięknych w Berlinie, następnie był w stolicy Prus rytownikiem i jubilerem. Zaproszony 11 XI 1817 przez Komisję Rządową Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Warszawy, był 1818–1831 profesorem sztycharstwa na Oddziale Sztuk Pięknych Wydziału Nauk i Sztuk Pięknych Uniwersytetu Warszawskiego, ponadto od 1821 uczył miedziorytnictwa w Instytucie Głuchoniemych. Rytował portrety oraz ryciny do książek.

W 1817–1821 był członkiem – w stopniu mistrza, 1820 w 4. stopniu wtajemniczenia – loży „Zur Eintracht” (Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten, genannt zu den 3 Weltk-Kugeln; Berlin) w Berlinie.

Namentliches 1817, s. 5, lp. 50; Namentliches 1820, s. 6, lp. 114.

Krupczyński Marcin (17 X 1787 Warszawa – ...), szwoleżer.

Do szwoleżerów wstąpił 13 VI 1807 jako szeregowiec, 28 I 1813 awansował na wachmistrza; uczestnik kampanii 1808–1814, walczył m.in. pod Somosierrą, nad Berezyną i pod Lipskiem. Z pułkiem wyruszył 1 V 1814 z Francji do Polski.

Był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu. Na prawach brata odwiedzającego uczestniczył 26 VIII 1816 w posiedzeniu loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

AGAD, KSN 840, s. 50.

Krysiński Dominik (1785 Warszawa – 17 IV 1853 Warszawa), ekonomista.

Studiował w Niemczech; po powrocie do Warszawy był od 1805 nauczycielem matematyki i fizyki w Liceum Warszawskim, 1808 jako wychowawca młodych Łubieńskich wyjechał z nimi zagranicę. Potem został urzędnikiem sądownictwa, 1812–1813 profesorem ekonomii politycznej Szkoły Nauk Administracyjnych, 1817–1818 Wydziału Prawa Uniwersytetu War-

szawskiego; z katedry zrezygnował w wyniku nieporozumień z Radą Uniwersytecką, od 1818 wykładał w Szkole Szczególnej Rolnictwa. Od 1807 członek przybrany, od 1815 członek czynny Towarzystwa Warszawskiego Przyjaciół Nauk. W nauce reprezentował nowe prądy. Czynny też politycznie, 1818–1820 był posłem na Sejm Królestwa, 1831 został ponownie wybrany; należał do opozycji liberalnej.

W 1811 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu; w Warszawie należał do loży „Świątynia Stałości” <nazwa niemiecka – „Zur Halle der Beständigkeit”> (Wielki Wschód Polski), następnie do loży „Świątynia Minerwy” (Wielki Wschód Polski), w 1820 jako członek nieczynny w 7. stopniu wtajemniczenia.

M-Ł, poz. 1806; B Nat., FM²106, doss. 3.

Krysiński Jan (1772 Warszawa – 1837 Warszawa), żołnierz wojska Rzeczypospolitej, oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego, powstaniec listopadowy.

W maju 1790 wstąpił do wojska jako konduktor Korpusu Inżynierii, uczestnik kampanii 1792 i powstania 1794; 1793 nobilitowany. W Księstwie 2 III 1807 kapitan artylerii 1. Legii, 25 I 1812 major artylerii konnej, brał udział w kampaniach 1806–1807, 1809 i 1812–1813. W Królestwie 1815–1830 pułkownik. W powstaniu 24 XII 1830 został szefem sztabu Korpusu Artylerii, zajmował się fortyfikowaniem Warszawy, 23 IV 1831 generał brygady, bronił Zamościa i skapitulował dopiero po upadku Modlina. Do Warszawy przybył 1 XI 1831, ponowił przysięgę wierności carowi, w styczniu 183 był zatrudniony w Dyrekcji Artylerii.

W 1811 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Narodowy) w Warszawie; nie później niż w 1812 nadano mu 4. stopień wtajemniczenia w kapitule „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

M-Ł, poz. 1808; AGAD, KSN 833, s. 120.

Kuniowski Jan (1770 Smotrycz, koło Kamieńca Podolskiego – 1824), oficer Legionów, Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

Był porucznikiem Legii Włoskiej, 1803 kapitanem 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowego Republiki Włoskiej; 30 VII 1806 został wzięty do niewoli angielskiej pod Cotrone (Kalabria) i przewieziony do Portsmouth (Anglia); wysłany stąd „na słowo” (bez eskorty) do Lichfield, przybył tu 10 XI 1806, uciekł zaś 29 X 1811. We Francji, dokąd dotarł, został skierowany do zakładu Legii Nadwiślańskiej w Sedanie. Przydzielony do jej 4 pułku, walczył w kampanii 1812–1813 i 19 X 1813 był ranny pod Lipskiem; 1815–1824 w stopniu kapitana służył w Korpusie Weteranów i Inwalidów.

Nie później niż w 1818 nadano mu 6. stopień wtajemniczenia w kapitule „Famille unie” (Wielki Wschód Francji) w Sedanie; w tym stopniu był w Warszawie członkiem loży „Bracia Polacy Zjednoczeni” (Wielki Wschód Polski) i kapituły „Rycerze Gwiazdy” (Najwyższa Kapituła – Wielki Wschód Polski).

M-Ł, poz. 1855; AGAD, KSN 837, s. 44.

Kwiatkowski Dominik (15 VIII 1788 na Litwie – ...), oficer Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego, powstaniec listopadowy, emigrant we Francji.

Od 3 XI 1806 szeregowiec 11. pułku piechoty Księstwa, następnie służył w 13. pułku piechoty (awansowany 5 VII 1809 na podporucznika), później w 17.; 28 VII 1813 – już jako kapitan został przeniesiony do sztabu 2. Korpusu Kawalerii, 8 III 1814 do sztabu Korpusu Jazdy Gwardii przy generale Horace François Sébastiani; uczestniczył w kampaniach 1807–1814. W stopniu podpułkownika wziął dymisję 2 V 1814. W Królestwie był 1819–1830 majorem 1. pułku strzelców pieszych. W powstaniu podpułkownik, dowodził Legią Litewsko-Wołyńską. Po klęsce, drogą przez Drezno, przybył 29 VI 1832 do Paryża, uzyskał zgodę na pobyt w nim. W maju 1834 wyjechał do Warszawy.

Był członkiem, w 4. stopniu wtajemniczenia, loży „Napoléon Josephine des Amis réunis” (Wielki Wschód Francji) w Moguncji (Niemcy); nie później niż 11 XI 1816 przyłączył się (afiliował) do loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie, w 1820 był jej członkiem nieczynnym.

M-Ł, poz. 5043; AGAD, KSN 847, s. 365.

Lanckoroński Adam Szymon (1752–...), właściciel ziemski.

W 1811 mieszkał w Paryżu.

W 1811, będąc wtajemniczonym w stopniu kawalera różanego krzyża, w loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu piastował godność II dozorczy.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Lechnowski [Lesznowski?] Mikołaj, porucznik.

Prawdopodobnie oficer Legii Nadwiślańskiej.

W 1809–1810 był członkiem zamiejscowym, w stopniu mistrza, loży „Famille unie” (Wielki Wschód Francji) w Sedanie.

B Nat., FM²416.

Lenkiewicz Piotr Paweł, zob. **Linkiewicz Piotr Paweł**.

Lenartowicz Andrzej (30 XI 1786 Dąbrowa – ...), rentier.

W 1810–1811 mieszkał w Nancy, skąd następnie wyjechał.

W 1810–1815 był członkiem, w stopniu mistrza, łoży „Saint Jean de Jérusalem” (Wielki Wschód Francji) w Nancy, od 1812 – członek zamiejscowy.

B Nat., FM²320.

Levy Moses Clava (1749 Zobnau [?], koło Krakowa – 2 IV 1839 Charleston).

Pochodził z zamożnej rodziny żydowskiej. Był kupcem w Londynie, następnie w Ameryce Północnej, a około 1785 osiadł na stałe w Charlestonie (stan Karolina Południowa). Tu dobrze prosperował, był też członkiem i skarbnikiem gminy żydowskiej w Charlestonie. W testamencie zapisał 50 funtów synagodze w miejscu swego urodzenia.

Jeden z 9 założycieli 31 V 1801 w Charlestonie Rady Najwyższej Wielkich Inspektorów Generalnych 33. i ostatniego stopnia – późniejszej Rady-Matki – Obrządku Szkockiego Dawnego i Uznanego.

S.H. Baynard, *History of the Supreme Council, 33°... Northern Jurisdiction of the USA and its antecedentes*, t. I, Boston 1938, s. 146, K.H. Brachvogel, *Die Gründer des ersten Obersten Rates in Charleston 1801/02, „Eleusis”* 1989, nr 3, s. 186–187.

Lewkowicz Sykstus (25 III 1775 Szkudy na Żmudzi – 11 VI 1838 Kraków), lekarz-chirurg.

W 1807 ukończył Wydział Lekarski Uniwersytetu Wileńskiego, 2 lata doksztalał się we Wiedniu, 1809 wstąpił do służby lekarskiej w armii francuskiej, następnie był lekarzem chirurgiem w Legii Nadwiślańskiej w Niemczech i Hiszpanii; 3 VIII 1812 chirurg-major 3. pułku ułanów gwardii. W kampanii 1812 naczelnym chirurgiem Gwardii Księstwa Warszawskiego, od 3 IV 1813 chirurg 3. pułku szwoleżerów. Potem lekarz prywatny w Paryżu. Następnie zamieszkał w Krakowie, od 9 VII 1819 profesor chirurgii Uniwersytetu (na katedrę powołany jeszcze 27 VIII 1811), 1829 – w wyniku intryg kuratora – zawieszony na 3 miesiące w prawach profesora, 6 II 1830 wyjechał do Warszawy. W powstaniu był od lutego 1831 komendantem szpitala wojskowego na Lesznie. Potem powrócił do Krakowa.

Przed 1818 członek, w stopniu mistrza, jednej z łoż Wielkiego Wschodu Francji w Bordeaux. Jako brat-odwiedzający brał udział w posiedzeniach łoży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie 28 XII 1818 i 4 I 1819; 8 IX (XI?) 1819 przyłączył się (afiliował) do łoży „Przesąd Zwyciężony” (Wielki Wschód Polski) w Krakowie i należał tu do jej rozwiązania w 1822.

M-Ł, poz. 5073; AGAD, KSN 827, s. 255, 257; Biblioteka Jagiellońska, Rkps 4369, lp. 184.

Libensky [Łubieński Franciszek (5 I 1787 – 7 VI 1826), oficer armii Księstwa Warszawskiego?].

Polak, kapitan, stacjonował w Hanowerze, przed końcem 1807 przeniesiony do Bordeaux [w przypadku F. Łubińskiego: 27 X 1806 wstąpił do warszawskiej Gwardii Honorowej], 7 IV 1807 porucznik szwoleżerów, 5 VI tr. awasowany na kapitana, uczestniczył w kampaniach 1808–1809, 16 X 1810 wziął dymisję].

W 1807 był członkiem, w stopniu ucznia, łoży „Chevaliers de Saint Napoléon” (Wielki Wschód Francji) przy Gwardii Cesarskiej; u schyłku 1807 znajdowała się w Hanowerze, był wtedy jej członkiem zamiejscowym.

B Nat., FM²0, k. 293.

Linkiewicz (Lenkiewicz) Piotr Paweł (1777 Dobroszyny, koło Wielunia – 1819), oficer Legionów oraz armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

Od 1797 w Legionach, kolejno podporucznik, porucznik i kapitan, później w Legii Nadwiślańskiej; 1813 szef szwadronu 7. pułku lansjerów; 1815 major 3. pułku piechoty liniowej, następnie podpułkownik.

W 1809–1811 członek, w stopniu mistrza, łoży „Famille unie” (Wielki Wschód Francji) w Sedanie; w 1811 – członek zamiejscowy.

B Nat., FM²416.

Lipowski Wojciech Jerzy (24 IV 1770 bądź 22 IV 1772 Rogów, koło Końskich – 1859 Warszawa), oficer Legionów, armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego, powstaniec listopadowy.

Od 15 XI 1797 w Legionach, był porucznikiem 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowego Republiki Włoskiej, uczestnik kampanii 1797–1806; 6 VI 1806 wzięty do niewoli angielskiej pod Monteleone (Kalabria) i skierowany na Maltę, 20 V 1807 – w ramach wymiany jeńców – wyjechał stąd do Neapolu. Mianowany 15 VII 1808 kapitanem Legii Polsko-Włoskiej (następnie Legia Nadwiślańska), walczył w Hiszpanii, a 2 III 1812 był przeniesiony na emeryturę. W Królestwie audytor: 1815–1825 3. pułku piechoty liniowej, następnie dywizyjny Dywizji Ułanów, 1831 w twierdzy modlińskiej. Po upadku powstania przybył 11 X 1831 z Modlina do Warszawy i ponowił przysięgę wierności carowi.

W kwietniu 1805 był członkiem, w stopniu ucznia, łoży „L'Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej; w 1807 (po maju) należał, w stopniu „elu secret” (4. stopień), do łoży „La Constellation Napoléon” (Wielki Wschód Francji) w Neapolu. W 1819–1821 był członkiem, w 4. stopniu wtajemniczenia, łoży „Doskonałe Milczenie” (Wielki Wschód Polski) w Pułtusk, w 1819 piastował tu godność przewodniczącego, oraz członkiem honorowym łoż „Doskonałości” i „Zum Dreieck” (obie Wielki Wschód Polski) w Płocku.

M–Ł, poz. 2003; Mościcki, s. 37; L. Hass, *Wolnomularze i łoże wolnomularskie Płocka (1803–1821)*, „Rocznik Mazowiecki”, t. VII (1979), s. 120; AGAD, KSN 840, s. 11; B Nat., FM²573.

Loewenthal Augustyn.

Okolo 1807 kanonier 5. pułku artylerii konnej.

Okolo 1807 był, w stopniu ucznia, „bratem-służącym” loży „Les Amis fidèles” (Wielki Wschód Francji) przy 5 pułku artylerii konnej, ówczesnie w Besançon.

B Nat., FM²20, k. 51–52.

Łaszewski Ferdynand (ok. 1777 na Ukrainie – ...), oficer Legionów, armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

Jako kapitan 2. pułku piechoty Legii Nadwiślańskiej został wzięty do niewoli 20 V 1809 w Fons (Hiszpania), 28 IX 1810 przywieziony do Portsmouth (Anglia). Stąd skierowano go do obozu w Dumfries (Szkocja), z którego uciekł 29 VI 1812. Przedostał się do Francji, przebywał w zakładzie Legii w Sedanie, następnie w jej jednostce liniowej, był uczestnikiem kampanii 1812–1814. W Królestwie 1815–1818 major 4. pułku strzelców konnych, następnie w Sztacie Głównym, 1820 awansował na podpułkownika. Po wybuchu powstania listopadowego aresztowany, zdegradowany i usunięty z wojska, potem wstąpił do armii rosyjskiej i doszedł do stopnia generał-majora.

W 1813 był członkiem, w stopniu ucznia, loży „Friedrich zum goldenen Zepfer” (Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten, genannt zu den drei Weltkugeln; Berlin) we Wrocławiu.

Namentliches 1813, s. 58, lp. 126.

Łazowski Józef Feliks (20 XI 1759 Luneville – 8 X 1812 Paryż), inżynier, generał armii francuskiej.

Od 1 III 1779 studiował w Szkole Mostów i Dróg w Paryżu, następnie pracował w Dieppe i Cherbourgu przy budowie portów; 1784 uzyskał stopień inżyniera, był w rozmaitych miejscowościach dyrektorem nadzoru kanałów. Więziony w okresie terroru, 16 X 1794 zwolniony, niebawem był mianowany kapitanem I klasy korpusu inżynierów, a w II połowie tr. został wysłany do Turcji (wyjechał wraz z *Wojciechem Turkim*) z zadaniem wzmocnienia jej obronności. We wrześniu 1797 powrócił do Paryża. W maju 1798 udał się do Egiptu (w ramach wyprawy Bonapartego), brał udział w szturmie Aleksandrii i in. walkach, a 14 VI 1799 został mianowany szefem prowizorycznej brygady inżynierów. Do Francji powrócił 5 XII 1800, 15 VIII 1806 awansował na generała brygady, 21 VII 1809 – na generała dywizji. Uczestnik kampanii 1805, 1807 i 1809. Ze względu na stan zdrowia został 20 IV 1811 przeniesiony w stan dyspozycji. Był synem Jana, kierownika – następnie kontrolera – kuchni na dworze Stanisława Leszczyńskiego w Luneville, bratem sankjulatory Klaudiusza Filipa oraz adwokata i fizjokraty Maksymiliana; najbardziej z całego rodzeństwa po-
czuwał się do polskości.

W listopadzie 1802 był członkiem, w stopniu czeladnika, łoży „L'Age d'Or” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²31 bis, doss. 1, k. 66; FM²32.

Łączyński Benedykt Józef (20 III 1779 Kiernozia, pod Łowiczem – 7 VIII 1820 Szczawno-Zdrój), oficer Legionów i armii Księstwa Warszawskiego.

Do wojska wstąpił podczas powstania kościuszkowskiego, został podporucznikiem. Od 1797 porucznik Legionów, 21 V 1799 awansował na kapitana a w 1801 zdymisjonował, powrócił do Warszawy. Tu obracał się w kręgu „złotej młodzieży spod Blachy”. W listopadzie 1806 – po wkroczeniu wojsk francuskich – zorganizował w Łowiczu batalion piechoty, był jego szefem; 6 III 1807 awansował na podpułkownika, został adiutantem-komendantem w sztabie marszałka Louis-Alexandre Berthiera. Uczestnik kampanii 1809, 27 II 1812 otrzymał – ze względu na stan zdrowia – dymisję wraz z awansem na generała. Powołany do wojska 31 XII 1812, objął 7 II 1813 dowództwo szczątków 8 pułków Księstwa na terenie Saksonii; 17 II 1813 został generałem brygady, dowódcą jazdy w korpusie *Jana Henryka Dąbrowskiego*. Do kraju powrócił z ostatnią grupą wojska w początkach 1816, 27 II tr. zdymisjonował. Był bratem Marii Walewskiej.

Do wolnomularstwa został przyjęty w łoży „Les Amis de l'Union parfaite” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) w Livorno (Włochy), w niej nadano mu stopnie czeladnika i mistrza. W 1804, bądź przed 11 III 1805 przyłączył się (afiliował) do łoży „Zum goldenen Leuchter” (Grosse Landesloge der Freimaurer von Deutschland; Berlin) w Warszawie, skąd w 1805 przeszedł do łoży „Świątynia Mądrości” <nazwa niemiecka – „zum Tempel der Weisheit”> (Grosse Landesloge...) w Warszawie. W 1812 był członkiem, w 6. stopniu wtajemniczenia łoży „Przesąd Zwyciężony” (Wielki Wschód Narodowy) w Krakowie.

M-Ł, poz. 2086; AGAD, KSN 841, Metryka „Świątyni Mądrości”, lp. 10; BN, 1760/2, k. 270.

Lempicki (Łepicki) Jan, oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego, powstaniec listopadowy.

Od 1 I 1807 był podporucznikiem 4. pułku piechoty, 10 X 1810 awansował na kapitana. W Królestwie od 25 III 1815 kapitan batalionu wzorowych grenadierów, ze względu na stan zdrowia 2 II 1817 wziął dymisję w stopniu podpułkownika. W powstaniu awansowany 6 V 1831 na pułkownika, dowodził 6. pułkiem piechoty liniowej.

Przed lipcem 1816 nadano mu stopień kawalera różanego krzyża w kapitule „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód

Francji) w Paryżu. W 1819 był, w tymże stopniu, członkiem loży „Kazimierz Wielki” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

M-Ł, poz. 2089; AGAD, KSN 847, s. 237.

Łempicki Ludwik Anastazy Stanisław (28 VIII 1793 Warszawa - ...).

W 1811 był studentem prawa.

W 1811 członek, w stopniu ucznia, loży „Le Point Parfait” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²96, doss. 2.

Łubieński Franciszek, zob. Libensky.

Łuczycki Tomasz, oficer

1819–1820 kapitan 3 pułku strzelców pieszych armii Królestwa Polskiego.

Członek, w stopniu mistrza, loży „Doskonałej Jedności” [? „Les Amis de l'Union parfaite” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) w Livorno?]. Na prawach brata odwiedzającego był 4 III 1816 obecny na posiedzeniu loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

AGAD, KSN 840, s. 11.

Łukowski Bogumił.

Przed 1817 członek loży [?, „Zum goldenen Apfel” (Grosse Landesloge von Sachsen); Drezno?] w Dreźnie, obecny 5 II 1817 na posiedzeniu loży „Astrea” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie, [? zaś, jako posiadający 7 stopień wtajemniczenia, 13 X tr. na posiedzeniu loży „Świątynia Izys” w Warszawie?].

AGAD, AmP V-2/4, s. 7; KSN 840, s. 140.

Majewski Franciszek Ludwik (15 XII 1777 Piaski bądź Kaski, Mińszczyzna – po 1837, prawdopodobnie Sławuta, Polesie), oficer Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

Do wojska Księstwa wstąpił w 1806, był podporucznikiem pułku lansjerów polskich, 16 V 1811 pod Albuera (Hiszpania) dostał się do niewoli angielskiej i 28 VIII tr. został przywieziony do Plymouth (Anglia). Od 8 IX 1811 przebywał w obozie jenieckim w Wincanton (hrabstwo Somerset, Anglia), od stycznia 1812 w obozie w Biggar (Szkocja). Po powrocie do Królestwa był 1815–1826 kolejno porucznikiem 4. pułku ułanów i (od 1824) kapitanem 1. pułku ułanów. W 1820 założył na Wołyniu tajne Towarzystwo Templariuszy, w maju 1824 wstąpił do tajnego Towarzystwa Patriotycznego. Uwięziony w 1826, był wyrokiem Sądu Sejmowego (ogłoszony w marcu 1829) skazany na 3 miesiące aresztu – bez zaliczenia czasu pobytu we

więzieniu – dla odbycia kary wywieziony do Rosji, zaś decyzją Mikołaja I zdegradowany i usunięty z wojska, a w 1831 wywieziony do Tyflisu (Tbilisi). Na Kaukazie zaprzyjaźnił się z zesłańcem popowstaniowym Romanem Sanguszką; 1836 uzyskał prawo powrotu do kraju, gdzie odtąd przebywał, głównie w Sławucie jako rezydent i domownik Sanguszków.

Do wolnomularstwa został przyjęty w 1809 w loży „Famille unie” (Wielki Wschód Francji) w Sedanie, tu nadano mu w 1810 stopień mistrza, a w 1811 był członkiem zamiejscowym. Pod koniec 1811 przystąpił (afiliował) do loży jeńców francuskich (Wielki Wschód Francji) w Wincanton. Później należał do loży „Free-Operative” No. 22 (Wielka Loża Szkocji) w Biggar, gdzie nadano mu wyższe stopnie (Royal Arch, super excellent Arch, Knight of Malta), zaś w Kapitulie w Edynburgu – kawalera różanego krzyża. W kapitule Zakonu Templariuszy w Edynburgu nadano mu wszystkie stopnie, po 7. włącznie. Patent templariuszowski przedstawił Najwyższej Kapitulie (Wielki Wschód Polski), która na tej podstawie uznała go wtajemniczonym 7. stopnia, 30 VI 1817 afiliował do loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

AGAD, KSN 825, s. 224; KSN 826, s. 71; KSN 841, lp. 508; KSN 847, s. 310; B Nat., FM²416.

Makowski Antoni, oficer Legionów.

Przed 1794 chorąży I brygady kawalerii narodowej Księstwa Żmudzkiego, od 1797 podporucznik Legionów.

W kwietniu 1805 był „bratem-służącym” w loży „L’Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej.

Mościcki, s. 38.

Malczewski...

W 1818 członek, w stopniu 33. obrządku szkockiego, Rady Najwyższej Królestwa Niderlandów.

Constitution Status et Règlement généraux du Rit Écossais Ancienet Accepté, Bruxelles 5841 [1841], s. 89.

Małachowski Jan Duglas (około 1753 – ...), ziemianin galicyjski.

W 1804 mianowany cesarsko-królewskim podkomorzym, mieszkał w Radoszycach koło Sanoka.

W 1812 był członkiem, w 4. stopniu wtajemniczenia (systemu 10 stopniowego), loży „Zur Eintracht” (Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten, genannt zu den 3 Weltkugeln) w Berlinie; należał co najmniej jeszcze w 1819.

Namentliches 1813; Namentliches 1817, s. 6, lp. 96; *Haupt-Übersicht der Grossen-National-Mutterloge genannt zu den drei Weltkugeln... für das Jahr 1819/20*, Berlin brw., s. 30, lp. 113.

Małowieski Michał (ok. 1789 – ...), szlachcic.

Stopień kawalera różanego krzyża nadano mu 1 III 1822 w kapitule „L'Espérance” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

Zbiory-notatki Jean Bossu (Epinal).

Manowski August (około 1785 Poznań – ...), oficer.

W stopniu podporucznika był wzięty do niewoli po kapitulacji Vlissingen (Niderlandy) 15 VIII 1809. Przewieziony 2 IX tr. do Portsmouth (Anglia), stąd skierowany do Lichfield, przebywał tu do grudnia 1813. Zwolniony udał się do Francji.

Do wolnomularstwa został przyjęty w loży jenieckiej „Saint Jean en Babylonie” (Wielki Wschód Francji) w Lichfield i należał tu – w stopniu ucznia – do końca pobytu w niewoli.

B Nat., FM²21, k. 185.

Martowicz...

W grudniu 1816 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Saint Jean de Jérusalem” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu; w charakterze brata-odwiedzającego 16 XII 1816 brał udział w posiedzeniu loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

AGAD, KSN 840, s. 75.

Michalski Szymon (1792, Witów koło Pińczowa – ...), oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego, powstaniec listopadowy.

W 1807 wstąpił do 7. pułku piechoty, 1812 awansował na adiutanta-porucznika, 1814 na kapitana, uczestniczył w kampaniach 1813–1814. W armii Królestwa w 2. pułku strzelców konnych, od 1815 był adiutantem gen. Konstantego Przebendowskiego, 1824 zwolniony z wojska. W powstaniu od 9 I 1831 służył w 1. pułku strzelców konnych, 3 V tr. został mianowany majorem 4. pułku strzelców konnych.

W 1813 należał, w stopniu ucznia, do loży „Saint Joachim” (Wielki Wschód Francji) < 3 II 1814 zmieniła nazwę na „Zu den drei Verbündeten” i weszła w skład Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten, genannt zu den drei Weltkugeln; Berlin > w Düsseldorfie; w 1817 w tymże stopniu jej członek zagraniczny.

Nametliches 1817, s. 247.

Michałowski Jan Nikodem Józef (18 III 1769 Wilno – 1841), oficer wojska Rzeczypospolitej Legionów, armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

Kapitan artylerii litewskiej, od 1799 porucznik Legionów, po 1807 w Legii Nadwiślańskiej. Od 1814 pułkownik 4. pułku strzelców pieszych, 1817 zdymisjonowany. W powstaniu był inspektorem szpitali wojskowych.

W kwietniu 1805 był członkiem, w stopniu ucznia, łoży „L'Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej. Przed grudniem 1807 należał w stopniu „elu secret” (4. stopień wtajemniczenia) do łoży „La Constellation Napoléon” (Wielki Wschód Francji) w Neapolu.

Mościcki, s. 37; B Nat., FM²573.

Mierosławski... .

W 1816 był członkiem, w stopniu mistrza, łoży „Friedrich zum goldenen Zepter” (Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten, genannt zu den drei Weltkugeln; Berlin) we Wrocławiu; 16 XII 1816 brał udział, na prawach brata odwiedzającego, w posiedzeniu łoży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

AGAD, KSN 840, s. 76.

Mierosławski Józef, oficer Legionów, armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

Kapitan Legii Naddunajskiej, 1801 wziął dymisję; 19 I 1807 kapitan Legii Północnej, od 10 VII 1809 szef batalionu 4. Pułku Piechoty Galicyjsko-Francuskiego, 26 III 1810 zwolniony. Uczestnik kampanii 1809.

Nie później niż w 1813 został członkiem, w stopniu ucznia, łoży „Saint Joachim” (Wielki Wschód Francji) < 3 II 1814 zmieniła nazwę na „Zu den drei Verbündeten” i weszła w skład Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten, genannt zu den drei Weltkugeln; Berlin) w Düsseldorfie; w 1817 w tymże stopniu jej członek zagraniczny.

Namentliches 1817, s. 247.

Mieszkowski [Ignacy (... – 25 X 1813 pod Lipskiem), oficer Księstwa Warszawskiego?]

[Służył w jeździe, od 11 IV 1813 w pułku szwoleżerów we Friedbergu. Poległ w odwrocie spod Lipska].

W lutym 1812 był członkiem kapituły „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

AGAD, Amp, poz. 8/2 (podpis na dyplomie Józefa Wodzickiego).

Mieszkowski Agustyn (4 VII 1769 Kalisz – ...), oficer.

W 1812 kapitan.

W 1812 był członkiem, w 7. stopniu wtajemniczenia, łoży „Frères Discrets” (Wielki Wschód Francji) w Charleville (departament Ardennes).

Gayot, s. 29.

Młochowski Michał, oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

Od 1 I 1807 porucznik 4. pułku piechoty, zwolniony 11 XII 1809. Ponownie przyjęty do wojska, 18 X 1811 awansował na kapitana; 4 IX 1816 w stopniu kapitana przykomenderowany do 7. pułku piechoty liniowej, później major.

Przed styczniem 1815 był członkiem, w 7. stopniu wtajemniczenia, Kapituły Wyższej „Les Amis réunis” (Wielki Wschód Francji) w Bordeaux; 26 I 1815 został wprowadzony na posiedzenie Wielkiej Łoży Kapitułarnej Departamentu Warszawskiego (Kapituła Najwyższa – Wielki Wschód Polski) w Warszawie; 1820–1821 należał do loży „Jedność Słowiańska” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

M–Ł, poz. 2396; AGAD, KSN 827, s. 50; KSN 837, s. 141.

Mostowska [? z Radziwiłłów Anna Barbara Olimpia (ok. 1762 – przed 1833), powieściopisarka i tłumaczka]

Do wolnomularstwa została przyjęta 4 III 1807 w loży adopcyjnej „Sainte Caroline” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

Loge d'adoption de Sainte Caroline, bmw. 1807, s. 6–7, 17.

Mostowski [w źródle – Demastozki], dowódca szwadronu.

Pomiędzy 1803 a 1822 był wtajemniczonym 87. stopnia obrządku Misraim i komandorem Zakonu Mularskiego Wschodniego Misraim na Francję.

Status des Chevaliers defenseurs de la Franc-Maçonnerie Universelle et Tableau des Membres de cette Chevalerie, Paris 1867, s. 5; *Tableau des Membres composant la Puissance Suprême de l'Ordre Maçonmique de Misraim et de ses quatre séries pour la France. Année 5822*, bm. i rw., s. 5.

Möller (Mehler, Meller, Miller, Moeller) Karol (21 II 1779 Izabelin, koło Warszawy – 31. I 1814), oficer wojska Rzeczypospolitej, Legionów i armii Księstwa Warszawskiego.

Wychowanek Szkoły Rycerskiej, kapitan artylerii koronnej, jakobin polski i pisarz polityczny. Później kapitan artylerii Legionów; 1800 kapitan batalionu Legii Naddunajskiej i członek jej Rady Administracyjnej, następnie w 3. półbrygadzie polskiej; 1801 wziął dymisję i powrócił do kraju. Od 1807 w wojsku Księstwa, adiutant generał-lejtnanta Giełguda, 1810 podpułkownik, 1 XII 1808 komendant placu Poznania, 1811 twierdzy Częstochowy.

Do wolnomularstwa został przyjęty w loży „Les Amis de l' Union parfaite” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) w Livorno i był jej członkiem, w niej nadano mu stopień mistrza; 2 XII 1805 przyłączył się (afiliował) do loży „Świątynia Mądrości” <nazwa niemiecka – „Zum Tempel der Weis-

heit"> (Grosse Landesloge der Freimaurer von Deutschland; Berlin) w Warszawie.

AGAD, KSN 841, poz. 51; BN, BOZ 1760/2, k. 246.

Mścichowski Fortunat, kapitan Legii Nadwiślańskiej.

W 1810 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Famille unie” (Wielki Wschód Francji) w Sedanie; 1811 – członek zamiejskowy.

B Nat., FM²416.

Müller Karol (14 II 1763 – ...), oficer Legionów, armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

W 1805 porucznik 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowego Republiki Włoskiej. Potem w wojsku Księstwa, 20 IV 1810 przeniesiony do 16 pułku jazdy, zwolniony 5 VIII tr. Od 1823 major Korpusu Weteranów i Inwalidów.

Poprzednio należał do loży w Warszawie, w kwietniu 1805 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „L'Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym.

Mościcki, s. 37.

Münchheimer Samuel, sztycharz.

Był działaczem żydowskiego oświecenia w Warszawie czasów Królestwa Polskiego (tzw. maskilem); początkowo pieczętarz, sztycharz i miedziorytnik, w 1817 uruchomił fabrykę guzików dla osob cywilnych i wojskowych.

Przed 1 X 1815 jego kandydatura (gotowość wstąpienia) do wolnomularstwa była zgłoszona w loży „Orzeł Biały Przywrócony” (Wielki Wschód Polski) w Siedlcach. Został wprowadzony do wolnomularstwa przez *Piotra Bogorskiego* przed 12 V 1817; członek, w stopniu mistrza, loży „Le Phoenix” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu, na prawach brata odwiedzającego był obecny w czerwcu i lipcu 1817 na posiedzeniach loży „Świątynia Izys” i loży „Astrea” (obie Wielki Wschód Polski) w Warszawie; 3 X 1817 przyłączył się (afiliował) do „Świątyni Izys”, w 1819 piastował tu pomniejszą godność.

AGAD, AmP IV-4/15; AmP V-2/4, s. 17, 21; KSN 830, s. 204; KSN 835, s. 211; KSN 840, s. 108, 110, 128, 132; KSN 841, poz. 512; KSN 847, s. 184, 269.

Narbutt Józef (31 VII 1795 Czujno na Litwie – 3 I 1846 Warszawa), szwoleżer, później oficer Królestwa Polskiego, powstaniec listopadowy.

Wstąpił 21 VII 1812 jako szeregowiec do szwoleżerów, 15 II 1814 awansował na podporucznika, uczestniczył w kampanii rosyjskiej, niemieckiej i francuskiej (1812–1814). W Królestwie 26 VI 1815 skierowany do strzelców konnych gwardii, od 8 II 1827 kapitan; w powstaniu w 5. pułku

strzelców konnych, 1 VIII 1831 awansowany na majora 9. pułku ułanów, 16 IX 1831 z korpusem gen. Girolamo Ramorino przeszedł do Galicji; internowany w Ołomuńcu, powrócił 4 V 1832 do Warszawy i ponowił przysięgę wierności carowi.

Członek, w stopniu mistrza, łoży w Paryżu; obecny 1 VIII 1816 na posiedzeniu łoży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie. Następnie przystąpił (afiliował) do łoży „Bouclier du Nord” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie i był jej członkiem w 1818–1819.

M–Ł, poz. 5204; AGAD, KSN 840, s. 38.

Notkiewicz Mateusz (21 IX 1773 Warszawa – ...), oficer Legionów i Legii Nadwiślańskiej.

W powstaniu 1794 rotmistrz żydowskiego pułku jazdy, w Legionach podporucznik. W składzie 2. półbrygady polskiej (114. półbrygady francuskiej piechoty liniowej) – w stopniu porucznika – w noc 8/9 I 1803 został wysłany na San Domingo. Po ewakuacji tam okręgu Jérémie przedostał się na Kubę. Następnie powrócił do Europy i służył w 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej. Po 1807 był kapitanem Legii Nadwiślańskiej.

Poprzednio należał do łoży w Warszawie, na przełomie 1803–1804 był członkiem założycielem, w stopniu mistrza, łoży „L’Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym.

Mościcki, s. 37.

Obuchowicz Aleksander, pułkownik w służbie rosyjskiej.

W 1815 był członkiem łoży „Bouclier du Nord” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie; 18 IX 1817 nadano mu w Radzie Najwyższej Amerykańskiej (<odłam Germain Hacqueta> przy Wielkim Wschodzie Francji) w Paryżu 33. (najwyższy) stopień wtajemniczenia obrządku szkockiego.

Sekta, s. 551; Suprême Conseil, s. 28.

Oczosalski Narcyz (29 X 1770 Białouskino, Ukraina – ...), oficer Legionów i Legii Nadwiślańskiej.

W 1801 był adiutantem gen. Józefa Wielhorskiego, kapitanem 114. półbrygady posiłkowej polskiej Republiki Włoskiej, od końca 1803 w 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej; później major 2. pułku piechoty Legii Nadwiślańskiej, ciężko ranny, zdymisjonowany w 1809.

W stopniu kawalera różanego krzyża był 1803 członkiem wielu łoż, współzałożycielem łoży „Amis de l’Honneur français” (Wielki Wschód Francji) w Porto-Ferrajo (Elba), w kwietniu 1805 członkiem łoży „L’Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty

liniowej polskiej, w 1809 łoży „Famille unie” (Wielki Wschód Francji) w Sedanie. Przed 22 VI 1805 był dostojnikiem Wielkiego Wschodu przy Dywizji Armii Królestwa Włoskiego w Królestwie Neapolu, następnie piastował w Wielkim Wschodzie Włoch godność przysposobiciela jego Wielkiej Łoży Generalnej Symbolicznej.

Mościcki, s. 36; R. Sòriga, *La Società segrete...*, Modena 1942, s. 95; E. Stolper, *Contributo allo studio della massoneria italiana nell'era napoleonica*, „Rivista Massonica” 1977, nr 4, s. 220; B Nat., FM²416, FM²574.

Okraszewski Stanisław (20 I 1785 Warszawa – 6 X 1865 Tychowsk, Wołyń), poeta, krytyk literacki i teatralny.

Studiował na uniwersytecie w Wiedniu, 1810–1811 przebywał Paryżu, 1815–1819 współpracował z „Pamiętnikiem Warszawskim”, 1842 podróżował po Włoszech; autor „Piosenki z muzyką” (1817) i wielu artykułów w prasie.

W 1810 był członkiem, w stopniu mistrza, łoży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Olszewski Franciszek (1784 – ...), szwoleżer.

Wstąpił 29 I 1807 jako porucznik do sztabu marszałka Jean-Baptiste Bessieresa, od 5 VI tr. w pułku szwoleżerów; brał udział w kampaniach 1807–1809, 15 IV 1810 reformowany. W 1815 był podprefektem powiatu lubelskiego.

W 1810 był członkiem, w stopniu mistrza, łoży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu; 1811 – członek zamiejscowy. W 1815 w łoży „Wolność Odzyskana” (Wielki Wschód Polski) w Lublinie piastował godność mistrza obrzędów.

M–Ł, poz. 2637; B Nat., FM²106, doss. 3.

Oppeln–Bronikowski Mikołaj, zob. Bronikowski–Oppeln Mikołaj

Orłowski Adam (27 I 1781 Malejowiec, Podole, – ...), właściciel ziemski.

W 1819 był członkiem, w stopniu kawalera różanego krzyża, kapituły „L'Espérance” (Rada Najwyższa Obrządków – Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²75.

Pac Jan Baptysta Ludwik (19 V 1776 Wilno – ...), kawaler maltański. W I dekadzie XIX w. mieszkał w Paryżu.

Członek, w stopniu mistrza, łoży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu, w grudniu 1804 pias-

tował godność jej II dozorczy; należał do niej jeszcze w 1810, wówczas w stopniu kawalera różanego krzyża.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Pac Ludwik Michał (10 III 1773 Wilno – ...), właściciel ziemski.

W 1805–1809 był członkiem, w stopniu mistrza, łoży „L'Age d'Or” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²32.

Pac-Działyński..., zob. **Działyński-Pac...**

Pakosz Karol Czesław (20 VII 1775 – 1812), oficer wojska Rzeczypospolitej Legionów i armii Księstwa Warszawskiego.

Wychowanek Szkoły Rycerskiej, w powstaniu 1794 porucznik; 1799 kapitan i zastępca szefa batalionu Legii Włoskiej; 1802 zdymisjonował. Następnie w Paryżu rzecznik spraw legionowych i honorowy adiutant Tadeusza Kościuszki, 20 XII 1806 podpułkownik, adiutant *Jana Henryka Dąbrowskiego*, 20 I 1809 pułkownik, od 7 III tr. fliegeladiutant w.ks. Fryderyka Augusta, 25 V 1812 awansował na generała brygady, dowódca 2. Brygady 2. Dywizji Piechoty.

W 1804 był członkiem, w stopniu mistrza, łoży „L'Age d'Or” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu, 1805–1809 łoży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu; przed 1812 należał, będąc wtajemniczonym 7. stopnia, do łoży „Francuzi i Polacy Zjednoczeni” <nazwa francuska – „Français et Polonais réunis”> (Wielki Wschód Francji, od 12 III 1811 – Wielki Wschód Narodowy, polski) w Poznaniu.

M–Ł, poz. 5257; B Nat., FM²31 bis, doss. 2; FM²106, doss. 3.

Palme Antoni, kupiec.

W 1812 był członkiem, w 4. stopniu wtajemniczenia, kapituły „Des Arts et de l'Amitié” (Wielki Wschód Francji) <miejscowość niewiadoma>, w 1818–1819 łoży „Bouclier du Nord” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

M–Ł, poz. 5259; Sekta, s. 558; AGAD, KSN 837, s. 74.

Piegłowski...

W 1817 członek, w stopniu mistrza, łoży w Paryżu; na prawach brata odwiedzającego był obecny 30 VI 1817 na posiedzeniu łoży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

AGAD, KSN 840, s. 114.

Pietrasiński Józef.

W 1818 członek, w 7. stopniu wtajemniczenia, kapituły „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu; na

prawach brata odwiedzającego był obecny 30 III 1818 na posiedzeniu loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

AGAD, KSN 840, s. 182.

Pietrowski Izidor, szlachcic.

W 1811 był członkiem, w stopniu czeladnika, loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Pilat [Piłat?] Franciszek.

W pierwszej dekadzie XIX w. dyrektor szpitala wojskowego we Włoszech.

W 1808–1810 był członkiem loży „Gli amici dell'onore” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) w Bolonii.

R. Sòriga, *La Società segrete, l'emigrazione politica, e i primi moti per l'indipendenza*, Modena 1942, s. 60.

Piotrowski Ludwik Tadeusz (24 X 1776 Piotrowice koło Węgrowa – 28 VII 1833 Warszawa), żołnierz wojska Rzeczypospolitej, uczestnik powstania kościuszkowskiego, oficer Legionów, armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

W styczniu 1793 wstąpił jako kadet do 1. regimentu piechoty, w powstaniu 1794 porucznik 7. brygady kawalerii narodowej, brał udział w wyprawie *J.H. Dąbrowskiego* do Wielkopolski. Od 1797 w Legionach. W wojsku Księstwa od 22 III 1807, 16 IX 1809 awansował na majora 1. pułku piechoty, 18 I 1813 na jego pułkownika. Brał udział w kampaniach 1807, 1809 i 1812–1813; ciężko ranny dostał się pod Lipskiem do niewoli pruskiej, w kwietniu 1814 powrócił do kraju. W wojsku Królestwa od 17 IV 1815, był komendantem wojskowym departamentu kaliskiego, od 6 VI 1816 kierował wydziałem piechoty w Komisji Likwidacyjnej Byłego Wojska Polskiego Księstwa Warszawskiego. W powstaniu listopadowym od 19 XII 1830 komendant placu w Kozienicach, w kwietniu 1831 został prezesem sądu wojennego w Kielcach; 25 IX 1831 zgłosił się u rosyjskiego generała, Dmitrija Essakowa, przybył z nim do Warszawy i ponowił przysięgę wierności carowi.

Do wolnomularstwa został przyjęty we Francji; 1803 był, w stopniu kawalera różanego krzyża, członkiem-założycielem loży „Amis de l'Honneur français” (Wielki Wschód Francji) w Porto-Ferrajo (na Elbie) i przewodniczącym kapituły tejże nazwy (tamże). W kwietniu 1805 w loży „L'Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej piastował godność skarbnika, następnie namiestnika; w tymże roku był dostojnikiem Wielkiego Wschodu przy Dywizji Armii Królestwa Włoskiego w Królestwie Neapolu, następnie – od 22 czerwca tr. – piastował w Wielkiej Kapitulie Generalnej Wielkiego

Wschodu Włoch (Mediolan) godność przysposobiciela, 23 VIII 1807 był członkiem założycielem loży „Bracia Polacy Zjednoczeni” <nazwa francuska – „Les Frères Polonais réunis”> (Wielki Wschód Francji, od 5 XI 1811 Wielki Wschód Narodowy, polski) w Warszawie i jej dozorcą; we wrześniu 1811 był członkiem-założycielem loży „Prawdziwa Jedność” (Wielki Wschód Narodowy) w Kaliszu (przy 1 pułku piechoty), w 1818 I dozorcą loży „Jedność Słowiańska” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie. Po 1815 nadano mu 30. stopień wtajemniczenia obrządku szkockiego i prawo nadawania niższych stopni tego obrządku „przez komunikację” (tj. bez strony obrzędowej). Za ich w taki sposób udzielanie został w lutym 1820 zwolniony z wolnomularstwa Wielkiego Wschodu Polskiego.

M–Ł, poz. 2809; S. Małachowski–Łempicki, *Raporty szpiega Mackrotta...*, Warszawa [1931], s. 24, 96. Mościcki, s. 35; R. Sòriga, *La Societ  segrete...* Modena 1942, s. 95; E. Stolper, *Contributo allo studio della massoneria italiana nell'era napoleonica*, „Rivista Massonica” 1977, nr 4, s. 221; *Poczet BB. . . składowych s. . . i d. . . □ S. . . Jana p. . . o. . . n. . . Jedność Słowiańska... na rok 5818*, bmw. 1818; AGAD, Archiwum Publiczne Potockich 311, s. 132; B Nat., FM²574; FM²582, k. 6; ditto, podt. „Tableaux”, k. 22.

Piotrowski Michał (... – 1825), oficer wojska Rzeczypospolitej, powstaniec, generał armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

Wicebrygadier brygady kawalerii narodowej wielkopolskiej (brygada Madalińskiego), 9 VI 1794 (powstanie kościuszkowskie) mianowany generał-majorem, 1795 w Wenecji był uczestnikiem „komitetu weneckiego”. Od 8 IV 1808 generał brygady wojska Księstwa, 27 X 1816 przeniesiony do jazdy, nie był w służbie czynnej.

Do wolnomularstwa został przyjęty 18 VIII 1803 w loży „L'Indivisible” (Wielki Wschód Francji) w Spa (ówcześnie Francja, później Belgia); po 1815 nadano mu 30. stopień wtajemniczenia obrządku szkockiego. Od 1807 członek, w 7. stopniu wtajemniczenia, nowoutworzonej loży „Bracia Polacy Zjednoczeni” <nazwa francuska – „Les Frères Polonais réunis”> (Wielki Wschód Francji, od 12 III 1811 Wielki Wschód Narodowy, polski) w Warszawie, w 1808 piastował w niej godność II dozorcy, 1818 członek-założyciel loży „Jedność Słowiańska” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie, 1821 reprezentant pełnomocny loży „Prawdziwa Jedność” (Lublin) w Wielkim Wschodzie Polskim.

M–Ł, poz. 2807; G. de Froidecourt, *François Charles comte de Vellbruck, prince évêque de Li ge, franc-maçon*, Li ge 1936, s. 105; AGAD, Archiwum Publiczne Potockich 311, s. 132.

Piotrowski-B br... .

W 1804–1805 członek, w stopniu mistrza, loży „Saint Alexandre d'Écosse” (Matka–Łoża Szkocka Francji <obrz dek filozoficzny>; Pary ) w Pary u.

Tableau des FF.. composant la R.. Mère L..b Écossaise de France sous le titre distinctif de Saint Alexandre d'Écosse, a l'O.. de Paris. L'an de la G^{de} L.. 5804 et 5805, bm. i rw., s. 14 (B Nat., FM²100, doss. 3).

Plater Antoni, kapitan Legii Nadwiślańskiej.

W 1810–1811 był, w stopniu mistrza, członkiem zamiejscowym loży „Famille unie” (Wielki Wschód Francji) w Sedanie.

B Nat., FM²416.

Pomorski Ignacy (około 1783 Poznań – ...), oficer.

W 1813 dowódca szwadronu, uczestnik kampanii 1813–1814 w Niemczech i Francji, potem powrócił do kraju.

W I połowie 1813 był członkiem, w stopniu ucznia loży „Napoléon Josephine des Amis réunis” (Wielki Wschód Francji) w Moguncji; w niej 9 IX tr. nadano mu stopnie czeladnika i mistrza. Na prawach brata-odwiedzającego obecny był na posiedzeniach loż Wielkiego Wschodu Francji: 22 XII 1813 „Les Frères discrets” w Charleville (departament Ardennes) i 18 VI 1814 „Saint Jean de Jérusalem” w Nancy (Lotaryngia), zaś w kwietniu 1815 w loży „Francuzi i Polacy Zjednoczeni” (Wielki Wschód Polski) w Poznaniu.

AGAD, Amp VIII-8/12.

Pomorski [błędnie Pomorki] Tadeusz Wincenty (około 1781 Algimany, Litwa – ...), oficer Legionów i Legii Nadwiślańskiej.

W 1800 porucznik Legii Naddunajskiej, 14 V 1802 w składzie 3. półbrygady polskiej (113. półbrygady francuskiej piechoty liniowej) wyjechał na San Domingo, gdzie dostał się do niewoli angielskiej, w 1804 powrócił do Francji, 1805 był w sztabie marszałka Jeana Bernardotte. W 1808 awansował na kapitana Legii Nadwiślańskiej.

W 1809–1811 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Famille unie” (Wielki Wschód Francji) w Sedanie; w 1811 – członek zamiejscowy.

B Nat., FM²416.

Poplewski Marcin (10 XI 1764 Poznań – ...), oficer Legionów i armii Królestwa Polskiego.

Jako kapitan I Legii dostał się 18 IV 1799 pod Trebią do niewoli austriackiej, zwolniony z niej służył w 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej. Wzięty do niewoli angielskiej 3 VII 1806 w Tropea (Kalabria), przyплыł 29 VII tr. na Maltę, stąd 15 V 1807 do Portsmouth (Anglia), przebywał w Odiham, a od 10 VIII 1808 w Lichfield. Zwolniony w 1814 udał się do kraju. Zaliczony w stopniu kapitana do 3. pułku piechoty liniowej wojska Królestwa, w 1817 został zdymisjonowany w stopniu majora.

W kwietniu 1805 był członkiem, w stopniu ucznia, loży „L'Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym.

Mościcki, s. 38.

Porzecki (Porzycki) Michał Donat (1773 Wiłkomierz, Litwa – ...), oficer Legionów, Legii Nadwiślańskiej i armii Królestwa Polskiego.

W 1801 podporucznik Legionów, od 1807 porucznik Legii Nadwiślańskiej, był w 1815–1824 kapitanem Korpusu Żandarmerii.

W 1809–1811 członek, w stopniu mistrza, loży „Famille unie” (Wielki Wschód Francji) w Sedanie; w 1811 – członek zamiejscowy.

B Nat., FM²416.

Potocki Artur, oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

Do wojska wstąpił 9 VI 1809 jako podporucznik 5. pułku jazdy Księstwa; 24 VI tr. awansowany na porucznika, został adiutantem ks. Józefa Poniatowskiego, 20 XII tr. mianowany kapitanem Korpusu Artylerii i Inżynierów. Od 25 I 1812 podpułkownik szef batalionu saperów Korpusu, 18 I 1813 adiunkt sztabu głównego; 13 XI 1815 fliegeladjutant cesarza i króla Aleksandra I, 1819 podał się do dymisji.

Był członkiem loży „Bracia Polacy Zjednoczeni” (Wielki Wschód Narodowy) w Warszawie; 30 III 1818 nadano mu 32. stopień wtajemniczenia obrządku szkockiego w Izbie przy Radzie Najwyższej Wysp Francuskich Ameryki w Paryżu.

M–Ł, poz. 2915; AGAD, AmP VIII-8/14, VIII 8/17, VIII-8/19.

Prażmowski Ksawery (1781–1855), oficer szwoleżerów.

Wstąpił 1793 jako kadet do wojska austriackiego, 1802 awansował na podporucznika w pułku ułanów arcyksięcia Karola. 5 VI 1807 przeszedł do wojska polskiego, do pułku szwoleżerów, 12 III 1808 awansował na porucznika, brał udział w kampaniach 1808 i 1809; 16 XII 1809 podał się do dymisji.

W 1809 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Proskura Stanisław (1785 Ukraina – ...), właściciel ziemski w guberni kijowskiej.

W 1826 oskarżony w sprawie dekabrystów, jako wiedzący o istnieniu tajnego stowarzyszenia polskiego, następnie zwolniony na podstawie sprawozdania w. ks. Konstantego.

W 1818–1821 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Ciemności Rozproszone” (Wielka Łoża Astrieja; Petersburg) w Żytomierzu. Przed 13

V 1820 nadano mu stopień kawalera różanego krzyża w kapitule „L'Espérance” (Rada Najwyższa Obrządków – Wielki Wschód Francji) w Paryżu, 15 VI tr. 32. stopień wtajemniczenia obrządku szkockiego w Radzie Najwyższej Amerykańskiej (<odłam Germain Hacqueta> przy Wielkim Wschodzie Francji) w Paryżu.

M-Ł, poz. 2949; Suprême Conseil, s. 37; T. Bakounine, *Répertoire biographique des francs-maçons russes (XVIIIe et XIXe siècles)*, Paris 1967, s. 425; B Nat., FM²75.

Pruski Antoni (urodzony w Kaliszu).

W 1796 student prawa na uniwersytecie w Halle.

Do wolnomularstwa został przyjęty 5 VIII 1796 w loży „Zu den drey Degen” (Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten, genannt zu den drei Weltkugeln; Berlin) w Halle, należał do niej do 1800.

A.F. Eckstein, *Geschichte der Freimaurer-Loge im Orient von Halle*, Halle 1814, s. 257.

Pruszek Antoni (około 1784 Wielkopolska – ...), oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego, powstaniec listopadowy.

Wstąpił 15 XI 1806 do pułku jazdy ks. Sułkowskiego, od 1807 służył w wojsku Królestwa Westfalii; 10 I 1808 przeszedł w stopniu kapitana do pułku szwoleżerów. Brał udział w kampanii 1808–1812 w Hiszpanii i 1813 w Niemczech. Po kapitulacji Drezna przebywał do kwietnia 1814 w niewoli austriackiej. Później major 4. pułku ułanów Królestwa. W powstaniu pułkownik 1. Pułku Jazdy Mazurów, 14 IX 1831 ze względu na stan zdrowia wziął dymisję. Po upadku powstania ponowił przysięgę wierności carowi.

W 1810–1811 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Famille unie” (Wielki Wschód Francji) w Sedanie; 1811 – członek zamiejscowy.

B Nat., FM²416.

Przecziszewski Franciszek (4 I 1775 Litwa – ...), szlachcic, właściciel ziemski w Wileńskiem.

W 1809–1811 przebywał w Paryżu, 24 XI 1812 w stopniu podporucznika wstąpił do formowanego na Litwie 21. pułku jazdy.

W 1809–1811 był członkiem, w stopniu kawalera różanego krzyża, loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu, w 1810 piastował w niej godność mistrza obrzędów; później był członkiem loży „Gorliwy Litwin” (Wielki Wschód Polski) w Wilnie, przed 1822 piastował godność jej namiestnika, w 1820 był też członkiem honorowym loży „Szkoła Sokratesa” (Wielki Wschód Polski) w Wilnie.

M-Ł, poz. 2967; B Nat., FM²106, doss. 3.

Przystanowicz... .

W 1816 mieszkał w Mińsku Litewskim.

Po 1811 a przed 1816 był członkiem loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

AGAD, KSN 829, s. 9.

Puchalski Józef Grzegorz (2 III 1766 Garwolin – po 1830), doktor medycyny, lekarz wojskowy.

Dywizyjny sztabschirurg wojsk koronnych, 1794 naczelny chirurg armii, od 1797 chirurg Legionów; 19 IX 1809 mianowany inspektorem generalnym lazaretów Księstwa Warszawskiego; 1816 zdymisjonowany.

W kwietniu 1805 był członkiem, w stopniu ucznia, loży „L’Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej.

Mościcki, s. 37.

Radzikowski Józef (9 II 1779 Warszawa – ...).

W 1812 kapitan.

Członek w 1812, w 7. stopniu wtajemniczenia, loży „Frères Discrets” (Wielki Wschód Francji) w Charleville (departament Ardennes).

Gayot, s. 32.

Radziwiński Wincenty (ur. w Płocku), oficer armii Księstwa Warszawskiego.

Od 1 XII 1806 porucznik 6. pułku ułanów, 4 II 1807 kapitan, adiutant marszałka Pierre François Augereau, 18 X 1810 szef szwadronu 16. pułku ułanów; uczestnik kampanii 1812, wzięty do niewoli rosyjskiej; po zwolnieniu, 13 II 1815 skierowany do 4. pułku ułanów.

W 1809 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106. doss. 3.

Radziwiłł Michał Gedeon (24 IX 1778 Warszawa – 24 V 1850 Warszawa), oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego, powstaniec listopadowy.

Studiował 1792–1795 na Uniwersytecie w Getyndze, następnie mieszkał w Nieborowie. W armii Księstwa 19 I 1807 dowódca 5. pułku piechoty, następnie przydzielony do 2. Legii, 6 III tr. dowódca 1 pułku Legii Północnej, 23 IV tr. awansowany na pułkownika; 22 VII tr. szambelan Napoleona I, 7 III 1809 adiutant króla Fryderyka Augusta, 11 XII 1811 mianowany generałem brygady w Dywizji Gdańskiej; uczestnik kampanii 1807 i 1812–1813, po kapitulacji Gdańska powrócił do Nieborowa. W Królestwie 20 I 1815 dowódca 1 dywizji piechoty, 28 XII tr. wziął dymisję; 13 VI

1825 mianowany senatorem-wojewodą. W powstaniu został 30 XI 1830 członkiem Rady Administracyjnej, 21 XII–21 I 1831 był członkiem Rady Najwyższej Narodowej; 20 I 1831 wybrany przez Sejm Wodzem Naczelnym, ze stanowiska zrezygnował 26 II tr. Następnie działał w Senacie. Po kapitulacji Warszawy pozostał w niej, był aresztowany i wywieziony do Jarosławla; 1836 powrócił do Królestwa, następnie zamieszkał w Dreźnie.

Na początku lat dziewięćdziesiątych XVIII w. był członkiem loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego) w Warszawie; 1807 przewodniczył utworzonej w początkach sierpnia loży polowej „Minerwa” (Wielki Wschód Francji) przy Legii Północnej, po 1807 członek, w stopniu ucznia, loży „Saint Joachim” (Wielki Wschód Francji) <od 3 II 1814 – „Zu den drei Verbündeten” w składzie Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten, genannt zu den drei Weltkugeln, Berlin> w Düsseldorfie, należał do niej jeszcze w 1817 jako członek zagraniczny. W 1819 członek loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

Sekta, s. 195; H. Malau, *Geschichte der Loge Eugenia zum gekrönten Löwen im Or. Danzig*, Danzig 1902, s. 90; AGAD, AmP II–1/2, s. 296; AmP II–1/5, k. iv.

Raesueski [?Rasiński, Raszewski?], hrabia, Polak.

17 VII 1817 nadano mu 33. stopień wtajemniczenia obrządku szkockiego w Radzie Najwyższej Amerykańskiej (<odłam Germain Hacqueta> przy Wielkim Wschodzie Francji) w Paryżu.

Suprême Conseil, s. 28.

Rochliński Jan (ur. ok. 1792), farmaceuta w Kaliszu.

Przed 1817 został przyjęty do wolnomularstwa w loży „zur Eintracht” (Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten, genannt zu den drei Weltkugeln; Berlin) w Berlinie; należał do niej nadal w stopniu ucznia, w 1820.

Namentliches 1817, s. 6, lp. 101; ... 1820/21, s. 6, lp. 121.

Roman Wiktor (26 VI 1784 Żelechów, koło Garwolina – 1 II 1847 Warszawa), oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego, powstaniec listopadowy.

Wstąpił 7 XI 1806 do ochotników konnych, potem służył w Legii Północnej a od 28 VII 1807 w pułku szwoleżerów, 10 III 1809 awansował na podporucznika; uczestniczył w kampaniach 1807–1814. Z 1. pułkiem szwoleżerów 1 V 1814 wyruszył z Francji do kraju. W wojsku Królestwa 29 III 1815 umieszczony w szwadronach wzorowych ułanów, 30 III 1817 awansował na podpułkownika, 6 VII 1825 został asesorem Komisariatu Ubiorczego Komisji Rządowej Wojny. W powstaniu znów wojsku, od 5 VII 1831

dyrektor Komisariatu Ubiorczego. Po kapitulacji Warszawy pozostał w mieście, ponowił przysięgę wierności carowi, w 1832 był zatrudniony w Komisariacie Wojskowym.

W 1811 był członkiem, w stopniu kawalera różanego krzyża, łoży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106. doss. 3.

Romanowski Adam, oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

Od 30 I 1809 podporucznik 5. pułku piechoty, 17 VII 1811 awansował na porucznika; 17 XII 1815 dymisjonowany, następnie w Korpusie Weteranów i Inwalidów.

Przed 1814 został członkiem, w stopniu mistrza, łoży „Saint Joachim” (Wielki Wschód Francji) < 3 II 1814 zmieniła nazwę na „Zu den drei Verbündeten” i weszła w skład Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten, genannt zu den drei Weltkugeln; Berlin) w Düsseldorfie; w 1817 – członek zagraniczny.

Namentliches 1817, s. 246.

Ronyoski [??] ..., (urodzony w Gdańsku) oficer Legionów.

W lipcu 1805 pułkownik kawalerii polskiej, stacjonował w Barletcie (Włochy).

W połowie 1805 był, w stopniu mistrza, członkiem zamiejscowym łoży „Les Amis de la gloire et de l'humanité” (Wielki Wschód Francji) przy I. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej, wtedy w Tarencie (Włochy).

B Nat., FM²22.

Roźniecki Aleksander Wacław (1774 Widawy, koło Łaska – 25 VII 1849 Warszawa) oficer wojska Rzeczypospolitej, Legionów, armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego, szef tajnej policji i żandarmerii.

Od 1791 porucznik wojsk koronnych, uczestnik konspiracji przedpowstaniowej i powstania kościuszkowskiego. W marcu 1799 przybył do Mantui, został szefem jazdy Legionów. W Księstwie 1807 generał brygady, inspektor generalny jazdy, od czerwca 1809 dowódca jazdy armii czynnej, 20 III 1810 awansował na generała dywizji; 1812 dowódca dywizji jazdy w IV korpusie Wielkiej Armii, 1813 szef sztabu jej VIII korpusu; 19 X 1813 w Lipsku dostał się do niewoli. W Królestwie 8 IX 1815 dowódca jazdy, 3 IX 1826 awansowany na generała jazdy; zaufany w ks. Konstantego, organizator, następnie szef tajnej policji, ogólnie znienawidzony jako prześladowca konspiracji patriotycznej. Po wybuchu powstania listopadowego uciekł z Warszawy.

Do wolnomularstwa został przyjęty we Francji (bądź w loży podległej Wielkiemu Wschodowi Francji), przed 23 VIII 1807 nadano mu 7. stopień wtajemniczenia; 23 VIII 1807 członek-założyciel loży „Bracia Polacy Zjednoczeni” <nazwa francuska – „Les Frères Polonais réunis”> (Wielki Wschód Francji, od 5 XI 1811 Wielki Wschód Narodowy, polski) w Warszawie i jej I dozorca (1807 i nast.); 30 III 1811 zaprzysiężony na członka Najwyższej Kapituły (przy Wielkim Wschodzie Narodowym) w Warszawie; 17 VI 1811 członek kapituły „Bracia Polacy Zjednoczeni” (Rada Najwyższa Obrządków – Wielki Wschód Francji) <od 4 VI 1812 – Wielka Loża Departamentalna „Bracia Zjednoczeni pod Gwiazdą Wschodnią”, Najwyższa Kapituła – Wielki Wschód Polski; Warszawa> w Warszawie; 1811 i 1817–1817 wielki namiestnik Wielkiego Wschodu Polskiego, 1820 jego II wielki dygnitarz, 1821 wielki mistrz. Przed 1817 nadano mu 30. stopień wtajemniczenia obrządku szkockiego, w 1817 (przed 24 IX) – 33. stopień tegoż obrządku.

M–Ł, poz. 3171; Wilkoszewski, s. 74, 76, 83, 84, III, XI–XIV; AGAD, Archiwum Publiczne Potockich 311, s. 132, 213; KSN 832, s. 57; B Nat., FM²582, k. 6; ditto, podt. „Tableaux”, k. 22.

Rudomina Jan Gwalbert (12 VII 1786 Wilanów – ...), doktor filozofii.

Był generalnym wizytatorem szkół guberni mińskiej i kijowskiej.

Podczas pobytu w Paryżu nadano mu 3 VIII 1820 stopień kawalera różanego krzyża w kapitule „L’Espérance” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu; 1821 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Gorliwego Litwina” (Wielki Wschód Polski) w Wilnie.

M–Ł, poz. 3192; B Nat., FM²75.

Ruttie (Rutié, Routié) Andrzej (30 XI 1777 Warszawa – 12 IX 1853 Lublin), żołnierz wojska Rzeczypospolitej, oficer Legionów, armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego, powstaniec listopadowy.

Wstąpił 20 IV 1794 jako towarzysz do 7. brygady kawalerii narodowej, 30 XII 1797 jako porucznik do Legionów, od 1 VII 1799 kapitan; uczestniczył w kampaniach 1797–1801, 1805 i 1806 i 1807. W Księstwie od 29 V 1808 w 1. Pułku Ułanów Nadwiślańskich, 11 IV 1811 podpułkownik 7. pułku lansjerów. Od 28 I 1813 dowódca 26. pułku strzelców konnych francuskich; brał udział w kampaniach 1808–1813, w Hiszpanii, Niemczech i Francji. Do wojska Królestwa zaliczony 13 II 1815, był podpułkownikiem 4. pułku ułanów, 24 X 1819 awansował na pułkownika. W powstaniu dowodził 2. Brygadą I Dywizji, 8 III 1831 mianowany generałem brygady. Po kapitulacji Warszawy pozostał w mieście, ponowił przysięgę wierności carowi, został jednak zesłany do Wołody, skąd 1833 powrócił do kraju i zamieszkał w Czerniejowie (koło Chełma).

Członek loży Wielkiego Wschodu Francji w Livorno, na przełomie 1803 i 1804 był, w stopniu „sublime écosais”, członkiem-założycielem loży „L'Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej; 1807–1805 piastował w niej godność I dozorca.

Mościcki, s. 35.

Rybiński Andrzej (30 IX 1798 Inowrocław – ...), oficer armii Księstwa Warszawskiego.

Od 9 IV 1807 podporucznik 9. pułku piechoty Księstwa, 21 V 1811 kapitan; 3 II 1815 przeniesiony do 7. pułku piechoty liniowej. Uczestnik kampanii hiszpańskiej (1808) i rosyjskiej (1812).

W 1812 był członkiem, w 9. stopniu wtajemniczenia, loży „Frères Discrets” (Wielki Wschód Francji) w Charleville (departament Ardennes).

Gayot, s. 33.

Rychowiecki Feliks, oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego, [powstaniec listopadowy?].

Służył w 2. pułku piechoty, uczestnik kampanii 1812–1813 w Rosji i Niemczech; w 1814 kapitan-płatnik, [? w 1817 podpułkownik. W powstaniu porucznik, dowódca 1. kompanii 2. pułku Gwardii Narodowej Warszawskiej?]

W 1813 członek, w stopniu mistrza, loży „Saint Joachim” (Wielki Wschód Francji) < 3 II 1814 zmieniła nazwę na „Zu den drei Verbündeten” i weszła w skład Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten, genannt zu den drei Weltkugeln; Berlin > w Düsseldorfie; 1817 – jej członek zagraniczny; 1814 zarazem członek, w 4. stopniu wtajemniczenia, loży „Halle der Beständigkeit” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

Namentliches 1817, s. 246; AGAD, KSN 833, s. 106.

Rylski Feliks (14 I 1770 Turowice, koło Grójca – 1823), oficer wojska Rzeczypospolitej, Legionów oraz armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

W 1794 porucznik 16. regimentu piechoty, od 1799 w Legionach, awansował na kapitana; 1808 w Legii Nadwiślańskiej, 28 VII 1809 szef batalionu jej 4. pułku piechoty, 18 VIII 1813 przeniesiony do grenadierów gwardii piechoty polskiej; uczestniczył w kampaniach 1808–1812 (w Hiszpanii) i 1812–1813 (Rosja i Niemcy). Od 18 XII 1816 major Korpusu Weteranów i Inwalidów.

Przed 7 VI 1808 nadano mu stopień mistrza w loży Wielkiego Wschodu Francji w Bayonne (departament Pyrénées-Atlantiques), 7 VI 1808 „afiliował” (przystąpił) do loży „Świątynia Mądrości” (Grosse Landesloge der Freimaurer von Deutschland, Berlin) w Warszawie.

AGAD, KSN 841, poz. 147.

Sapalski Franciszek (1 IV 1789 Warszawa – ...), artylerzysta.

Zaliczony do Korpusu Artylerii i Inżynierów 18 IX 1810, od 20 I 1812 porucznik pierwszy dywizjonu artylerii, uczestnik kampanii 1812–1813; w 1814 udał się z Francji do kraju.

Do wolnomularstwa został przyjęty 4 VII 1813 w loży „Saint Jean de Jérusalem” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu, w niej nadano mu przed wrześniem 1814 stopnie czeladnika i mistrza. Na prawach brata-odwiedzającego był obecny 18 III 1816 na posiedzeniu loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

AGAD, KSN 840, s. 15; B Nat., FM²103 bis, doss. 1, k. 67.

Sarmata Albert, zob. **Turski Wojciech**

Sarnowski Karol, oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

Został 23 I 1807 porucznikiem 12. pułku piechoty, 5 IX 1808 awansował na kapitana; od 13 IX 1809 w administracji wojskowej – podinspektor 3-ciej klasy popisów, 19 XI 1812 inspektor popisów do Litwy.

W 1816 był członkiem, w 4. stopniu wtajemniczenia, loży Wielkiego Wschodu Francji w Strasburgu; w charakterze brata-odwiedzającego obecny 16 XII 1816 na posiedzeniu loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie. następnie został członkiem w stopniu mistrza, loży „Bracia Polacy Zjednoczeni” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie, z której przed 1820 został uwolniony („uśpiony”).

M–Ł, poz. 3271; AGAD, KSN 840, s. 72.

Schneider August, zob. **Sznajder August**.

Schneider Chrystian.

Około 1807 nadano mu 5. stopień wtajemniczenia, był członkiem loży w Mediolanie. W 1811 uznano [Najwyższa Kapituła w Warszawie] jego stopień. Potem był, jeszcze na początku 1815, członkiem loży „Göttin von Eleusis” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

AGAD, KSN 847, s. 77.

Schutz (Schütz) Jan Antoni, oficer Księstwa Warszawskiego.

W 1813–1814 kapitan (adiutant-major) utworzonego w 1813 w Soissons (departament Aisne) Pułku Piechoty Nadwiślańskiej.

W 1815 był członkiem zamiejscowym, w stopniu „écossais”, loży „Saint Jean de Jérusalem” (Wielki Wschód Francji) w Nancy.

B Nat., FM²320.

Scypion (Scipio) Mikołaj Humbert (ok. 1779, Polska – ...), inspektor szpitali wojskowych.

W 1807 inspektor generalny szpitali polskich, następnie szpitali armii Księstwa Warszawskiego.

W 1807 był członkiem, w stopniu mistrza, łoży polowej tymczasowej „De la Grande Armée en Pologne” (nie zatwierdzonej przez Wielki Wschód Francji) w Bydgoszczy.

B. Nat., FM²21, k. 200.

Skarżyński Ambroży (7 XII 1789 Żułków, Mazowsze – 1868), oficer armii pruskiej i Księstwa Warszawskiego, powstaniec listopadowy.

Wstąpił 14 VI 1804 do pruskiego pułku dragonów gen. Routkietty, odpowiednio po stronie pruskiej brał udział w kampanii 1806–1807. W stopniu porucznika wziął 1808 dymisję i 12 III 1808 wstąpił do 1. pułku szwoleżerów, 1 I 1814 przeszedł do 3. pułku eklererów gwardii; uczestniczył w kampaniach 1808–1809 (Hiszpania) i 1812–1814 (Rosja, Niemcy, Francja), na początku 1814 pod Arcis-sur-Aube (departament Aube) uratował życie Napoleonowi. Po powrocie do kraju wziął 16 XII 1815 dymisję w stopniu majora. W powstaniu powrócił do wojska, 30 XII 1830 awansował na pułkownika 6. pułku ułanów, 5 III 1831 na generała brygady, we wrześniu był dowódcą dywizji jazdy, zaś 29 IX 1831 otrzymał dymisję, po czym przeszedł do Prus.

W 1809 był członkiem, w stopniu mistrza, łoży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Smulikowski...

W 1811 był członkiem łoży i kapituły „Les Amis Philanthropes” (Wielki Wschód Francji, po 1814 – Wielki Wschód Niderlandów) w Brukseli; nadal należał tu w 1819, będąc zarazem członkiem łoż w rozmaitych krajach.

Smulikowski, *Almanach maç.: historique du Royaume des Pays-Bas pour l'an de la V.:L.: 5820*, bm. i rw.

Sołłohub Antoni (1776 Połock – ...), właściciel ziemski na Litwie.

W I dekadzie XIX w. mieszkał w Paryżu, potem w okolicach Nieświeża (Litwa).

W 1803–1809 był członkiem, w 1803 w stopniu mistrza, po 1805 kawalera różanego krzyża, łoży „L'Age d'Or” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu; w 1803 piastował w niej godność strażnika pieczęci. W 1812–1821 był członkiem łoży „Szczęśliwe Oswobodzenie” (Wielki Wschód Polski) w Nieświeżu, piastował tu godność namiestnika; 1820–1821 członek honorowy łoż Wielkiego Wschodu Polskiego – „Gorliwego Litwina” (Wilno)

i „Pochodnia Północy” (Mińsk); 7 V 1812 w Nieświeżu nadał 5. stopień wtajemniczenia Ludwikowi Kamińskiemu.

M-Ł, poz. 3445; AGAD, KSN 847, s. 22; B Nat., FM²341 bis, doss. 1, Correspondece; FM²32.

Sosnowski Antoni (1762 bądź 10 VI 1764 Lublin – ...), oficer Legionów i Legii Nadwiślańskiej.

W 1800 był podporucznikiem Legii Włoskiej, w 1807 kapitanem Legii Polsko-Włoskiej (następnie – Legia Nadwiślańska).

Poprzednio należał do loży w Genui, w kwietniu 1805 był członkiem, w stopniu kawalera wschodu (6. obrządku francuskiego, 15. obrządku szkockiego), loży „L’Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej.

Mościcki, s. 36.

Stranski [Stroński?] ..., oficer.

W 1811 kapitan Legii Nadwiślańskiej.

Był w 1811 członkiem, w stopniu mistrza, loży „Famille unie” (Wielki Wschód Francji) w Sedanie i piastował w niej godność mówcy.

B Nat., FM²416.

Stokowski Ignacy Ferdynand (26 VII 1776 Sierpy, pod Łomżą – ...), uczestnik powstania 1794, oficer Legionów i armii Księstwa Warszawskiego.

Wstąpił 25 III 1788 do Szkoły Rycerskiej, 5 V 1794 chorąży 17. regimentu piechoty koronnej, 12 VIII tr. awansowany na podporucznika; 5 II 1797 porucznik Legionów, w 1798 został przez *J.H. Dąbrowskiego* wysłany do kraju jako emisariusz; 27 XI 1806 wstąpił do warszawskiej Gwardii Honorowej, 1 XII tr. został szefem szwadronu 1. pułku strzelców konnych Księstwa. Od 12 III 1808 był szefem szwadronu 1. pułku szwoleżerów, 13 X 1811 awansował na pułkownika 7. pułku szwoleżerów-lansjerów. Brał udział w kampaniach 1806–1813. Pod Dreznem (1813) dostał się do niewoli pruskiej. Po zwolnieniu z niej otrzymał 6 X 1814 dymisję w stopniu generała.

W 1809–1811 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Sukesy [?] Florian (4 V 1785 Jaworzno – ...), oficer.

W 1810 kapitan szwoleżerów, następnie zdymisjonowany powrócił do kraju.

Był w 1810–1815 członkiem, w stopniu mistrza, loży „Saint Jean de Jérusalem” (Wielki Wschód Francji) w Nancy, od 1811 członek zamiejscowy.

B Nat., FM²320.

Szeptycki Wincenty Leon (5 V 1782 Lwów – 1836), oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego, powstaniec listopadowy.

Na służbę wojskową wstąpił 10 VI 1807 w stopniu porucznika do 6. pułku ułanów, od 12 III 1808 w 1. pułku szwoleżerów, 1 VI 1809 awansował na kapitana, uczestniczył w kampaniach 1808–1814. Od 1 XII 1814 dowódca szwadronów wzorowych ułanów, 3 X 1817 dowódca 3. pułku ułanów, 14 III 1820 wziął dymisję. W powstaniu 6 XII 1830 dowódca gwardii ruchomej województwa lubelskiego, później przydzielony do korpusu gen. Józefa Dwernickiego, 17 VI 1831 awansowany na generała brygady organizował Legię Wołyńsko-Rusko-Litewską, 29 VII tr. został dowódcą województwa lubelskiego; 26 IX 1831 przeszedł do Galicji. Potem zamieszkał w Warszawie.

W 1809 był członkiem, w stopniu mistrza, łoży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Sznajder (Schneider, Sznayder, Szneyder) August[yn] (28 X 1769 Warszawa – po 1818), oficer wojska Rzeczypospolitej, Legionów i armii Księstwa Warszawskiego.

Uczeń Szkoły Artylerii w Saksonii, od 1792 kapitan artylerii koronnej, 1797 kapitan Legionów. Od 15 III 1807 major 7. pułku piechoty Księstwa, następnie 8. pułku piechoty, awansował 5 VII 1809 na pułkownika 13. pułku piechoty, 17 II 1810 został z wojska uwolniony.

Był członkiem łoży w Warszawie, następnie – w kwietniu 1805 – w stopniu „grand élu ecossais” (14. stopień obrządku szkockiego) łoży „L’Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej. Później należał do łoży „Göttin von Eleusis” (Wielki Wschód Narodowy, od 1 III 1812 Wielki Wschód Polski) w Warszawie oraz po 1817 – w 6. stopniu wtajemniczenia – do kapituły „Rycerze Gwiazdy” (Najwyższa Kapituła – Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

M–Ł, poz. 3696; Mościcki, s. 36.

Szott (Szot) Jan (24 VI 1776 Warszawa – 2 VIII 1808 pod Saragossą), oficer wojska Rzeczypospolitej, Legionów i Legii Nadwiślańskiej.

Do wojsk koronnych wstąpił 1794 w stopniu chorążego, w 1797 kapitan Legionów, 1807 major Legii Polsko-Włoskiej (następnie Legia Nadwiślańska), poległ pod Saragossą.

Był członkiem łoży w Livorno, na przełomie 1803 i 1804 członkiem-założycielem łoży „L’Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej; w kwietniu 1805 – będąc w stopniu „sublime écossais” – piastował w niej godność II dozorczy.

Mościcki, s. 35.

Szteyner Franciszek.

W 1816 był członkiem, w stopniu ucznia, łoży „Les Admirateurs de l'Univers” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu; 30 IX 1816 jako brat-odwiedzający uczestniczył w posiedzeniu łoży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

AGAD, KSN 840, s. 58.

Szukiewicz Chryzostom (około 1785 na Litwie – ...), oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

W 1812 porucznik 17. pułku ułanów litewskich, uczestniczył w kampanii 1812–1813; w Królestwie został kapitanem 2. pułku strzelców pieszych, w 1819 zdymisjonował.

Pomiędzy kwietniem 1812 a listopadem 1813 nadano mu stopnie ucznia, czeladnika i mistrza w łoży „Adèptes de la Croix du Nord” (Wielki Wschód Francji) w Hamburgu, był też wtedy jej członkiem. W 1815–1817 jako brat odwiedzający uczestniczył w posiedzeniach łoż w Warszawie, Lublinie i Radomiu; 1819 członek – w stopniu mistrza – łoży „Bouclier du Nord” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

M–Ł, poz. 5558; Sekta, s. 560; AGAD, AmP VIII-8/13.

Szumlański-Korczak Józef (1774–...), oficer wojska Rzeczypospolitej, powstania kościuszkowskiego, Legionów i armii Księstwa Warszawskiego.

W powstaniu 1794 major Grenadierów Krakowskich, następnie działał na Wołoszczyźnie; 1797 w sztabie gen. *Jana Henryka Dąbrowskiego*, potem kapitan Legionów, 1798 uczestnik wyprawy Bonapartego do Egiptu. W Księstwie 23 V 1809 major, adiutant ks. *Józefa Poniatowskiego*, 5 VIII tr. awansowany na pułkownika i od 23 XI 1809 w sztabie głównym; 20 VIII 1810 szef sztabu okręgu wojskowego IV, od maja 1812 adiutant komendanta wydziału jazdy V Korpusu; 26 XII 1812 zdymisjonowany (ponownie 26 XII 1815).

Do wolnomularstwa został przyjęty we Francji (bądź w łoży Wielkiego Wschodu Francji), przed sierpniem 1807 nadano mu 5. stopień wtajemniczenia; 23 VIII 1807 członek-założyciel łoży „Bracia Polacy Zjednoczeni” <nazwa francuska – „Les Frères Polonais réunis”> (Wielki Wschód Francji, od 5 XI 1811 – Wielki Wschód Narodowy, polski) w Warszawie, od 1818 ponadto członek – w 6. stopniu wtajemniczenia – kapituły „Rycerze Gwiazdy” (Najwyższa Kapituła – Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

M–Ł, poz. 3732; B Nat., FM²582, k. 6; ditto podt. „Tableaux”, k. 22.

Szutz (Schütz) Franciszek (2 XII 1779 Warszawa – ...), oficer Legionów i armii Księstwa Warszawskiego.

Pochodził z patrycjatu warszawskiego, w 1803 podporucznik 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowej Republiki Włoskiej; 1807 kapitan 3.

pułku piechoty Legii Nadwiślańskiej, 1813–1814 w niewoli rosyjskiej; 1815 szef batalionu 3 pułku piechoty cudzoziemskiej (polskiej) w Soissons (dep. Aisne).

W kwietniu 1805 był członkiem, w stopniu ucznia, loży „L'Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym.

Mościcki, s. 37.

Szymanowski Józef (1779 Warszawa – 1867), oficer armii Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego, powstaniec listopadowy.

Po 1794 uczestniczył w konspiracji galicyjskiej, później przebywał w Warszawie; 4 IX 1808 kapitan, szef batalionu przy sztabie marszałka Louis-Nicolas Davout, 14 VI 1810 major 4. pułku piechoty, 8 X tr. przeniesiony do sztabu głównego, awansował na pułkownika; 1813 dowódca 2. pułku piechoty korpusu obserwacyjnego. Odbył kampanie 1812–1814 w Rosji, Niemczech i Francji. Następnie powrócił z wojskiem do kraju; 2 I 1815 dowódca batalionu wzorowego strzelców pieszych, potem (do 27 IX 1817) dowódca strzelców pieszych Gwardii Królestwa Polskiego, 1819–1820 pułkownik pułku grenadierów Gwardii, fliegeladiutant króla i cesarza. W powstaniu generał, po jego upadku na emigracji w Niemczech i Włoszech.

Do wolnomularstwa został przyjęty w loży „Zum goldenen Leuchter” (Grosse Landesloge der Freimaurer von Deutschland; Berlin) w Warszawie; 22 VIII 1809 nadano mu stopień kawalera różanego krzyża w kapitule „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu, 1811–1812 należał do loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Narodowy) w Warszawie.

M-Ł, poz. 3749; AGAD, AmP VIII-8/8.

Szymanowski Michał (15 IX 1773, Warszawa – ...), fryzjer, Warszawa.

Podejrzany o współpracę z tajną policją Królestwa.

Do wolnomularstwa został przyjęty 3 III 1806 w loży „Świątynia Mądrości” <nazwa niemiecka – „Zum Tempel der Weisheit”> (Grosse Landesloge der Freimaurer von Deutschland, Berlin) w Warszawie; stopień kawalera różanego krzyża nadano mu 21 VIII 1810 w kapitule „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu; 1811–1812 piastował godność II dozorczy w loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Narodowy, polski) w Warszawie, w 1813 był kandydatem na dostojnika Wielkiego Wschodu Polskiego.

M-Ł, poz. 3751; AGAD, AmP VIII-8/24; KSN 841, poz. 64.

Szymkiewicz Jakób (... – 1818), doktor.

Profesor uniwersytetu, prezes Towarzystwa Szubrawców w Wilnie.

Do wolnomularstwa został przyjęty 1809 w Paryżu. Później należał do loży „Gorliwego Litwina” (Wielki Wschód Polski) w Wilnie, 16 III 1818

wystąpił w niej z propozycją reformy wolnomularstwa, następnie współzałożyciel loży niezależnej „Gorliwy Litwin Reformowany” w Wilnie.

S.F. Dobrianskij, *Masonskija loży w Litwie*, Wilna 1911, s. 18.

Tarczewski Marcei (18 VI 1782 Sitkowo, koło Sokółki, Białostockie – ...), asesor Trybunału Cywilnego w Warszawie.

W 1810–1811 podróżował po Europie Zachodniej i Centralnej.

Do wolnomularstwa został przyjęty 9 IV 1810 w loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Narodowy) w Warszawie; 1811 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Le Point Parfait” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu, następnie znów loży „Świątynia Izys”.

M–Ł, poz. 3774; B Nat., FM²96, doss. 2.

Tarnowski Marcin (11 XI 1789 – 1862), oficer armii Księstwa Warszawskiego.

Podczas wojny 1809 swoim kosztem uformował 16. pułk ułanów, od 1 X 1809 w stopniu pułkownika dowodził nim, 20 I 1815 dowódca 3. pułku strzelców konnych, następnie wziął dymisję. W 1820 przyjęty do Towarzystwa Patriotycznego, 1821 był przez nie przysłany na Wołyń i został przewodniczącym tamtejszej Rady Prowincjonalnej Towarzystwa oraz wiceprezesem jego Komitetu Centralnego prowincji podolskiej, wołyńskiej i kijowskiej. Aresztowany 1826, usiłował w więzieniu w Warszawie popełnić samobójstwo, następnie przebywał w więzieniu w Petersburgu, 1829 oddany pod nadzór policyjny. Tuż przed śmiercią zamieszkał w Krakowie.

Przed połową 1819 stopień kawalera różanego krzyża nadano mu w kapitule „L'Espérance” (Rada Najwyższa Obrządków – Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²75.

Tarnowski Wincenty (około 1788 Koścín [Kościan?] – ...), marszałek powiatu krzemienieckiego.

Przed 18 VII 1821 stopień kawalera różanego krzyża nadano mu w kapitule „L'Espérance” (Rada Najwyższa Obrządków – Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²75.

Taroni Jan, oficer armii Księstwa Warszawskiego.

Od 18 VII 1809 kapitan 14. pułku piechoty, 2 X 1810 reformowany, od 17 VI 1811 komendant placu w Morszu (Bydgoskie), od 13 VIII 1811 w Koronowie (koło Leszna).

Już przed 1805 był członkiem, w stopniu ucznia, loży „Zu den drey Degen” (Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten, genannt zu den drei Weltkugeln; Berlin) w Halle, 8 I 1808 przyłączył się

(afiliował) do loży „Świątynia Mądrości” <nazwa niemiecka – „Zum Tempel der Weisheit”> (Grosse Landesloge der Freimaurer von Deutschland; Berlin) w Warszawie, 1811–1812 członek, w stopniu mistrza, loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Narodowy) w Warszawie.

M-Ł, poz. 3779; AGAD, KSN 841, lp. 129.

Tissot Józef, zob. Tyssot Józef.

Tobias (Tobiasz) Mojżesz, urodzony w Siedleckim.

W listopadzie 1818 przebywał w Królestwie.

W 1818 był członkiem, w stopniu mistrza, loży w Londynie.

AGAD, AmP VIII-7/20, k.28; KSN 828, s. 21–22.

Tomaszewski Józef (3 VII 1785 Warszawa – ...), mineralog.

Do wolnomularstwa został przyjęty 15 III 1812 w loży „Saint Jean de Jérusalem” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu; przed 18 V 1813 nadano mu w niej stopień mistrza. Później był członkiem loży „Przesąd Zwycięzony” (Wielki Wschód Polski) w Krakowie, 1820 członkiem-założycielem loży „Gwiazda Nadziei” (Wielki Wschód Polski) w Kielcach.

M-Ł, poz. 3818; B Nat., FM²103 bis, doss. 1, k. 63.

Truskolaski Franciszek (2 X 1769 Franki, koło Kutna – ...), oficer Legionów.

W stopniu kapitana, kwatermistrz 114. półbrygady francuskiej piechoty liniowej (2. półbrygady polskiej), w noc 8 na 9 I 1803 wypłynął z nią na San Domingo; 1804 po powrocie stąd wziął dymisję i wyjechał do kraju. Potem był właścicielem ziemskim.

W 1804 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „L'Age d'Or” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu; 1816, w tymże stopniu, członek-założyciel loży „Wschodzące Słońce” (Wielki Wschód Polski) w Łomży, następnie jej członek.

M-Ł, poz. 3849; B Nat., FM²31 bis, doss. 2, Correspondence; FM²32.

Trzciniński Feliks (18 III 1776 Warszawa – ...), powstanie kościuszkowski, oficer armii Księstwa Warszawskiego.

Uczestnik walk insurekcyjnych, po upadku powstania brał udział w akcji na Wołoszczyźnie; 27 XI 1806 wstąpił do służby wojskowej w warszawskiej Gwardii Honorowej, 7 IV 1807 został podporucznikiem szwoleżerów, uczestniczył w kampaniach 1807–1809 i 1811 w Hiszpanii. Awansował 18 VII 1812 na majora i został przeniesiony do 18. pułku ułanów, brał udział w kampanii 1812 w Rosji.

Był 1809–1811 członkiem, w stopniu mistrza, loży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Turski Wojciech, pseudonimy Albert Sarmata i Szach Warens (1756 – 1824 Poznań), oficer wojska Rzeczypospolitej, armii francuskiej i Legionów, publicysta polityczny i tłumacz z języka francuskiego.

Od 1777 metr (nauczyciel) fechtunku w Szkole Rycerskiej, 7 XII 1789 wygłosił w Sejmie Czteroletnim mowę oskarżycielską w sprawie Adama Ponińskiego, przeciwnik Kuźnicy Kołłątajowskiej, jakobin polski; 1792 chorąży i porucznik kawalerii narodowej, 30 XII 1792 wystąpił w Konwencji w Paryżu o pomoc dla Polski. W 1793 wstąpił do armii francuskiej, został pułkownikiem; wysłany do Turcji 1793–1797 zreorganizował kawalerię turecką; 1799 szef regimentu kawalerii Legionów, 1801 wziął dymisję. Podczas „stu dni” (1815) wystąpił z propozycją utworzenia legionu polskiego przy Napoleonie I. Potem powrócił do kraju.

W 1780 członek loży „Cnotliwy Sarmata” (Wielka Loża Trzech Hełmów, Warszawa) w Warszawie, piastował w niej godność jałmużnika; po 1800 był członkiem loży „Castel Amara” w Neapolu. Na prawach brata odwiedzającego brał udział 11 III 1816 w posiedzeniu loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

Wilkożewski, s. VII; AGAD, KSN 830, s. 30; KSN 835, s. 16.

Tyssot (Tissot, Tysson) Józef (19 III 1769 Szypice koło Krakowa – ...), powstaniec kościuszkowski, oficer Legionów i armii Księstwa Warszawskiego.

Uczestnik powstania kościuszkowskiego, następnie działał na Wołoszczyźnie, potem w niewoli u korsarzy tunezyjskich, od 1797 kapitan Legionów. Z 114. półbrygadą francuskiej piechoty liniowej (2. półbrygada polska) nocą z 8 na 9 I 1803 wysłany na San Domingo, tam 12 X 1803 po kapitulacji Cayes wzięty do niewoli angielskiej, został przewieziony na Jamajkę, a 8 IV 1804 „na słowo” zwolniony do Ameryki. Stąd powrócił do Francji, następnie wyjechał do kraju; 30 XII 1806 został szefem batalionu 11 pułku piechoty Księstwa, 4 IX 1809 awansował na majora, od 2 XI 1810 na reformie, 2 V 1811 został komendantem placu w Lublinie.

W 1804 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „L'Age d'Or” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu, 21 III 1810 – w tymże stopniu – członek wskrzesiciel loży „Przesąd Zwycięzony” (Wielki Wschód Narodowy) w Krakowie, 1815 członek loży „Wolność Odzyskana” (Wielki Wschód Polski) w Lublinie.

M–Ł, poz. 3878; Biblioteka Jagiellońska, Rkps 4369, lp. 312; B Nat., FM²31 bis, doss. 2, Correspondence.

Tyszkiewicz Tadeusz (1774–1825), powstaniec kościuszkowski, oficer armii Księstwa Warszawskiego.

W 1794 adiutant Jakuba Jasińskiego, po upadku powstania przebywał u brata w Galicji, skąd 1801 udał się do Paryża. Tam w ciągu 3 lat był słuchaczem w szkole inżynierii i artylerii. W 1805 – po wybuchu wojny koalicji

z Francją – wyjechał do Warszawy, tu był w kręgu zaprzyjaźnionych z ks. Józefem Poniatowskim. Od 24 XI 1806 dowódca warszawskiej Gwardii Honorowej, 12 XII 1807 pułkownik 4. pułku jazdy Księstwa, 3 III 1812 dowódca brygady jazdy 16. Dywizji, 25 V 1812 awansował na generała brygady; 24 X 1812 dostał się do niewoli rosyjskiej, zwolniony 8 IX 1815. Następnie z wojska zdymisjonował.

Do wolnomularstwa został przyjęty we Francji (bądź w łoży Wielkiego Wschodu Francji poza nią), przed sierpniem 1807 nadano mu 7. stopień wtajemniczenia. Był członkiem-założycielem 23 VIII 1807 łoży „Bracia Polacy Zjednoczeni” <nazwa francuska – „Les Frères Polonais réunis”> (Wielki Wschód Francji, 5 XI 1811 Wielki Wschód Narodowy, następnie – Wielki Wschód Polski) w Warszawie, należał do niej do zamknięcia łoż w Królestwie w 1821.

M–Ł, poz. 3880; B Nat., FM²582, k. 6; ditto, podt. „Tableaux”, k. 22.

Walewski Ksawery (1772 – ...), oficer Legionów.

Posel na sejm 1773; był oficerem Legionów, w 1805 zdymisjonował i powrócił do kraju. Potem generał armii francuskiej.

W 1805 – po kwietniu – był członkiem, w stopniu mistrza, łoży „L’Union” (Wielki Wschód Włoch; Mediolan) przy 1. pułku piechoty liniowej polskiej posiłkowym Republiki Włoskiej; 4 XII 1805 zaproponowany do „afiliacji” w łoży „Świątynia Mądrości” <nazwa niemiecka – „Zum Tempel der Weisheit”> (Grosse Landesloge der Freimaurer von Deutschland; Berlin), w Warszawie, 2 VI 1806 przystąpił do niej. W 1811 był członkiem łoży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

AGAD, KSN 841, poz. 75; BN, BOZ 1760/2, k. 246 v.; B Nat., FM²106, doss. 3.

Wasilewski Jan (29 X 1776 Warszawa – ...), oficer.

W 1812 kapitan, był kwatermistrzem w armii francuskiej [nie identyczny z Janem Wasilewskim, 1807–1808 porucznikiem w sztabie ks. Józefa Poniatowskiego].

W 1812 był członkiem, w 7. stopniu wtajemniczenia, łoży „Frères Discrets” (Wielki Wschód Francji) w Charleville (departament Ardennes).

Goyot, s. 36.

Wielopolski Jan (1775 Kraków – ...).

W 1811 mieszkał w Paryżu, później w Krakowie, bądź jego okolicy.

Jako wolnomularz w stopniu mistrza był 21 III 1810 członkiem-wskrzescielem łoży „Przesąd Zwycięzony” (Wielki Wschód Narodowy) w Krakowie; w 1811, w stopniu kawalera różanego krzyża, należał do łoży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu, w 1813 ponownie do łoży „Przesąd Zwycięzony”.

M–Ł, poz. 4029; Biblioteka Jagiellońska, Rkps 4369, lp. 324; B Nat., FM²106, doss. 3.

Wiktor Konstanty. (22 III 1767 Kraków – ...)

W 1805 kapitan wojska austriackiego.

Do wolnomularstwa został przyjęty w loży „Zum blauen Stern” we Wiedniu; 6 IV 1805 przystąpił (afiliował) do loży „Zum goldenen Leuchter” (Grosse Landesloge der Freimaurer von Deutschland; Berlin) w Warszawie, a 30 IX 1805, w stopniu czeladnika przyłączył się (afiliował) do loży „Świątynia Mądrości” < nazwa niemiecka – „Zum Tempel der Weisheit” > (Grosse Landesloge der Freimaurer ...) w Warszawie.

AGAD, KSN 841, lp. 21; BN, BOZ 1760, k. 230, lp. 27, k.269 v., lp. 73.

Wiśniewski (Wiszniewski) Józef (4 VII 1772 Ostrów, koło Włodawy – ...), oficer Legionów i armii Królestwa Polskiego.

W 1800 porucznik Legii Włoskiej, 14 VII 1806 dostał się w Lauria (Kalabria) do niewoli angielskiej. Został przywieziony do Portsmouth (Anglia), skąd 11 IV 1807 przybył do obozu jenieckiego w Chesterfield; 21 V 1814 wysłany stąd, w lipcu tr. był Londynie. Następnie powrócił do kraju, w stopniu porucznika został zaliczony do 3. pułku piechoty liniowej, w 1816 skreślony z kontroli z powodu niestawienia się, w 1818 otrzymał dymisję w stopniu kapitana.

W 1811 był członkiem, w stopniu „elu secret” (4. stopień wtajemniczenia), jenieckiej loży i kapituły „L’Espérance” (obie Wielki Wschód Francji) w Chesterfield, w 1819 – w stopniu ucznia – loży „Złoty Pierścień” (Wielka Loża Austriacja; Petersburg) w Białymstoku.

M-Ł, poz. 4077; B Nat., FM²1, k. 181.

Wodzicki Józef (... Kościelniki koło Krakowa – ...), właściciel ziemski.

Do wolnomularstwa został przyjęty w 1811 w loży „Przesąd Zwyciężony” (Wielki Wschód Narodowy, od 1812 Wielki Wschód Polski) w Krakowie; 15 XII 1811 przyłączył się (afiliował) do loży i kapituły „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu. W kapitule 17 I 1812 nadano mu 5. stopień wtajemniczenia, a 1 II 1812 – 7. stopień. Później był przewodniczącym loży „Przesąd Zwyciężony, członkiem Najwyższej Kapituły (przy Wielkim Wschodzie Polskim) w Warszawie, 1820 członkiem honorowym loży „Kazimierz Wielki” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

M-Ł, poz. 4107; AGAD, AmP V-8/22, V-8/39, V-8/44, VIII-8/2; Biblioteka Jagiellońska, Rkps 4369, lp. 336.

Wołowicz Antoni (... – 26 II 1822).

16 VII 1817 mianowany kasztelanem-wojewodą Królestwa Polskiego.

W 1816 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Zum goldenen Apfel” (Grosse Landesloge von Sachsen; Drezno) w Dreźnie; na prawach brata odwiedzającego 21 X 1816 brał udział w posiedzeniu loży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

AGAD, KSN 840, s. 62.

Wołowicz Kazimierz, podkomorzy słonimski.

W 1816 był członkiem, w stopniu mistrza, łoży „Zum goldenen Apfel” (Grosse Landesloge von Sachsen; Drezno) w Dreźnie; na prawach brata odwiedzającego 21 X 1816 brał udział w posiedzeniu łoży „Świątynia Izys” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie; w łoży „Węzeł Jedności” (Wielki Wschód Polski) w Nowogrodku, w stopniu mistrza, piastował w 1820 godność budowniczego.

M-Ł, poz. 5675; AGAD, KSN 840, s. 62.

Wołowski Jan (12 II 1775 Warszawa – ...).

W 1810 kierownik wydziału Ministerium Policji Księstwa Warszawskiego, 1819 sekretarz redaktor Kancelarii Państwowej.

Stopień kawalera różanego krzyża nadano mu 10 VI 1810 w kapitule „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu; 1815–1819 członek łoży „Bouclier du Nord” (Wielki Wschód Polski) w Warszawie.

M-Ł, poz. 5677; Sekta, s. 553; AGAD, AmP VIII-8/9; Zbiór dyplomów pergaminowych nr 8618.

Wyczalkowski Leon (5 I 1770 Płock – ...), oficer armii Księstwa Warszawskiego.

Od 1 I 1807 porucznik 4. pułku piechoty Księstwa, 10 X 1810 awansował na kapitana, 16 X 1813 ranny pod Lipskiem; 1814 kapitan Pułku Nadwiślańskiego, 5 IX 1816 wziął dymisję.

W 1812 był członkiem, w 9. stopniu wtajemniczenia, łoży „Frères Discrets” (Wielki Wschód Francji) w Charleville (departament Ardennes). Gayot, s. 36.

Wyszkowski-Korwin ...

W 1804 były oficer piechoty [Legionów?].

Był w 1804–1805 członkiem, w stopniu mistrza, łoży „Saint Alexandre d'Écosse” (Matka-Łoża Szkocka Francji <obrzątek filozoficzny>, Paryż) w Paryżu.

Tableau des FF. composant la R.: Mère L.: Écossaise de France sous le titre distinctif de Saint Alexandre d'Écosse, à l'O.: de Paris. L'an de la G^{de}. L.: 5804 et 5805, bm. i rw., s. 15 (B.Nat., FM²100, doss. 3).

Zabiełło [?Józef?], szlachcic polski.

W 1810 mieszkał w Paryżu, [? później marszałek powiatu kowieńskiego?].

Był w 1810 członkiem łoży „Saint-Jean d'Écosse du Grand Sphinx” w Paryżu; [?1817 członek łoży „Palemon” (Wielki Wschód Polski) w Rosieniach?].

M-Ł, poz. 5697; *Tableau des FF. composant la R.: L.: De Saint-jean d'Écosse du Grand Sphinx à l'O.: de Paris*, bmw. 1810, s. 13.

Zabięło Konstanty (18 X 1790 Warszawa – ...), oficer szwoleżerów, powstaniec listopadowy.

Przez pewien czas – nie później niż w 1809 – przebywał we Francji jako osoba prywatna; 11 VIII 1812 wstąpił w stopniu podporucznika do 3. pułku szwoleżerów, 17 IV 1813 awansował na porucznika 2. pułku ułanów, uczestniczył w kampanii 1812–1813; jako kapitan, adiutant gen. Józefa Stokowskiego, 13 XII 1815 został zwolniony ze służby wojskowej. W powstaniu 8 VII 1831 powrócił do wojska, w stopniu majora był adiutantem polowym Naczelnego Wodza.

Był członkiem zamiejscowym – 1809 w stopniu ucznia, 1811–1815 w stopniu czeladnika – łoży „Saint Jean de Jérusalem” (Wielki Wschód Francji) w Nancy.

B Nat., FM²320.

Zajączek Wincenty (13 III 1784 Warszawa – ...), oficer szwoleżerów.

Do wojska wstąpił 2 XII (21 XI ?) 1806 jako wachmistrz 4. pułku strzelców konnych, 3 I 1807 awansował na podporucznika, 12 III 1808 porucznik szwoleżerów, uczestniczył w kampaniach 1807–1809; 17 II 1811 awansował na kapitana, brał udział w kampaniach 1812–1814.

W 1809 był członkiem, w stopniu mistrza, łoży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Zaraczewski Adam (1787 Poznań – ...), oficer polskiej jednostki wojskowej.

W 1809 stacjonował w Chantilly (pod Paryżem).

Był w 1809 członkiem, w stopniu mistrza, łoży „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu.

B Nat., FM²106, doss. 3.

Zarzycki Ignacy (8 IV 1763 Mozyrz – ...), oficer Legionów i Księstwa Warszawskiego.

W 1799 porucznik Legionów, 1807 Legii Polsko-Włoskiej, 1812 kapitan Legii Nadwiślańskiej.

W 1809–1814 był członkiem, w stopniu mistrza, łoży „Famille unie” (Wielki Wschód Francji) w Sedanie; 1809 piastował w niej godność I eksperta (przysposobiciela), 1811–1814 – skarbnika.

B Nat., FM²416.

Zawadzki (Zawadowski) Ignacy Stanisław (31 VIII 1776 Sokolniki, koło Podhajec, Podole – 1820 Zalesie, koło Czortkowa, Galicja Wschodnia), oficer wojska Rzeczypospolitej i Legionów.

Wychowanek Szkoły Rycerskiej, 1794 porucznik artylerii koronnej, od 1797 kapitan Legionów, adiutant *Jana Henryka Dąbrowskiego*. Będąc szefem batalionu 114. półbrygady francuskiej piechoty liniowej (2. półbrygady polskiej) nie wyjechał z nią w nocy z 8 na 9 I 1803 na San Domingo i 1803 wziął dymisję, potem powrócił w strony rodzinne i gospodarował w Zalesiu.

W 1803–1804 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „L'Age d'Or” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu. Pomiędzy 5 I a 24 III 1804 nadano mu stopień kawalera Wschodu (6. stopień obrządku francuskiego) w kapitule „L'Age d'Or” (Wielki Wschód Francji) w Paryżu i był jej członkiem.

AGAD, AmP VIII-8/6 (podpis na dyplomie); B Nat., FM²31 bis; FM²32.

Zboński L. (około 1777 Gdańsk – ...), oficer polski.

W stopniu porucznika 15 VIII 1809 wzięty do niewoli angielskiej po kapitulacji pod Vlissingen (Niderlandy) i 2 IX tr. przewieziony do Portsmouth (Anglia), skąd 11 IX 1809 przybył do Ashby-de-la-Zouch (hrabstwo Leicestershire), gdzie przebywał jeszcze w 1812.

W 1810 był członkiem, w 4. stopniu wtajemniczenia, loży jenieckiej „Vrais Amis de l'Ordre” (Wielki Wschód Francji i Wielka Loża Anglii) w Ashby-de-la-Zouch.

J.T. Thorp, *French Prisoner's Lodges*, Leicester 1900, s. 55–58.

Zielinski Ignacy (7 VII 1779 Kowalewo, koło Sierpca – ...), właściciel ziemski.

W Królestwie był referendarzem Rady Stanu.

W 1805 był członkiem, w stopniu mistrza, loży „Zum Pegasus” (Grosse Landesloge der Freimaurer von Deutschland; Berlin) w Berlinie; 30 IX 1805 przyłączył się (afiliował) do loży „Świątynia Mądrości” <nazwa niemiecka – „Zum Tempel der Weisheit”> (Grosse Landesloge...) w Warszawie, potem członek loży „Świątynia Minerwy” (Wielki Wschód Narodowy, polski) w Warszawie. W 1819 był członkiem, w 4. stopniu wtajemniczenia, loży „Ludzkości” (Wielki Wschód Polski) w Płocku i wielkim I dozorcą Wielkiej Kapitułarnej Loży-Matki „Szczere Połączenie” (Najwyższa Kapituła – Wielki Wschód Polski) w Płocku, w 1820 członkiem honorowym, w 7. stopniu wtajemniczenia, Wielkiej Kapitułarnej Loży-Matki „Szczere Połączenie” (Najwyższa Kapituła – Wielki Wschód Polski) w Płocku i loży „Jedność Słowiańska” (Wielka Loża Polski) w Warszawie.

M–Ł, poz. 4327; L. Hass, *Wolnomularze i loże wolnomularskie Płocka*, „Rocznik Mazowiecki” t. VII (1979), s. 126; AGAD, KSN 841, lp. 14.

Ziemięcki Adam Samuel Teofil, z Prus Południowych (III zabór pruski).

W 1796 student prawa na uniwersytecie w Halle.

Do wolnomularstwa został przyjęty 5 VIII 1796 w loży „Zu den drey Degen” (Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten genannt zu den drei Weltkugeln; Berlin) w Halle; 1796–1800 należał do niej.

A.F. Eckstein, *Geschichte der Freimaurer-Loge im Orient von Halle*, Halle 1814, s. 257.

B. INNE ŁOŻE I PLACÓWKI WYŻSZYCH STOPNI**AUSTRIA****Wiedeń**

Łoża „Zum blauen Stern” (niezależna)

Wiktor Konstanty

BELGIA (Niderlandy Austriackie)**Bruksela**

Łoża „Les Amis Philanthropes”

(Wielki Wschód Francji; od 1814 – Wielki Wschód Niderlandów)

Smulikowski ...

Kapituła „Les Amis Philanthropes”

(Wielki Wschód Francji; od 1814 Wielki Wschód Niderlandów)

Smulikowski ...

Rada Najwyższa Królestwa Niderlandów

Malczewski ...

Spa

Łoża „L'Indivisible” (Wielki Wschód Francji)

Piotrowski Michał

FRANCJA

Łoże przy jednostkach armii francuskiej

„Les Amis fidèles” (Wielki Wschód Francji)

przy 5. pułku artylerii konnej

Loewenthal Augustyn

„Charlotte du parfait dévouement” (Wielki Wschód Francji)
przy Pułku Isembourg

Komarzewski Jan Baptysta

„Chevaliers de Saint Napoléon” (Wielki Wschód Francji)
przy Gwardii Cesarskiej

Libensky

Polowa „Les Frères de la Grande Armée” (Wielki Wschód Francji)

Aksamitowski Wincenty

Polowa tymczasowa „De la Grande Armée en Pologne”
(przez Wielki Wschód Francji nie zatwierdzona)

Scypion Mikołaj Humbert

Paryż

Łoża „L'Age d'Or” (Wielki Wschód Francji)

Aksamitowski Wincenty

Łazowski Józef Feliks

Darowski Soter

Pac Ludwik Michał

Downarowicz Antoni

Pakosz Karol Czesław

Falkowski Hipolit

Sołohub Antoni

Kobyliński Florian

Truskolaski Franciszek

Komorowski Baltazar

Tyssot Józef

Zawadzki Ignacy Stanisław

Łoża „Les Admirateurs de l'Univers”
(Wielki Wschód Francji)

Szteyner Franciszek

Łoża „Les Amis de la Victoire” (Wielki Wschód Francji)

Dunin Jan Nepomucen

Łoża „Anacréon” (Wielki Wschód Francji)

Downarowicz Antoni

Esparon ...

Kobyliński Florian

Łoża „La Colombe” (od 1806 – „Caroline”) (Wielki Wschód Francji)

Blumel Jan Baptysta

Blumer Ignacy Aleksander

Łoża „Mont Thabor” (Wielki Wschód Francji)

Kraiński Wincenty Czesław

Loża „Les Neuf Soeurs” (Wielki Wschód Francji)

Herberski Wincenty Onufry

Loża „Le Phoenix” (Wielki Wschód Francji)

Bogorski Piotr

Münchheimer Samuel

Loża „Le Point Parfait” (Wielki Wschód Francji)

Komarzewski Jan Baptysta

Tarczewski Marcelli

Łempicki Ludwik Anastazy

Loża „Saint Alexandre d'Écosse”

(Matka-Loża Szkocka Francji <obrzątek filozoficzny>)

Piotrowski-Bóbr ...

Wyszkowski-Korwin ...

Loża „Saint Jean d'Écosse du Grand Sphinx”

Zabiełło Józef

Loża „Saint Jean de Jérusalem” (Wielki Wschód Francji)

Armiński Franciszek Serafin

Sapalski Franciszek

Gołombiowski Aleksander

Tomaszewski Józef

Martowicz ...

Loża „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis”
(Wielki Wschód Francji)

Aksamitowski Wincenty

Koryzna Krzysztof

Bieliński Jan Nepomucen

Kossecki Franciszek Ksawery

Blumer Ignacy Aleksander

Kozietulski Jan Leon

Bogdański Alfred

Kraśniński Piotr

Brocki Aleksander

Krupczyński Marcin

Bronikowski-Oppeln Mikołaj

Krysiński Dominik

Demiński Feliks Antoni

Lanckoroński Adam Szymon

Działyński Zygmunt

Okraszewski Stanisław

Działyński-Pac ...

Olszewski Franciszek

Falkowski Hipolit

Pac Jan Baptysta

Fincke Henryk

Pakosz Karol Czesław

Fredro Seweryn

Pietrowski Izydor

Giedroyc Józef Stefan

Prażmowski Ksawery

Gorayski Stanisław

Przeciszewski Franciszek

Gorecki Józef	Przystanowicz ...
Hempel Joachim	Radziwiłł Wincenty
Heymens Józef	Radziwiłł Michał Gedeon
Hoffman Józef	Roman Wiktor
Jankowski Antoni	Skarżyński Ambroży
– Józef	Stokowski Ignacy Ferdynand
Jordan Hermolaus	Szeptycki Wincenty Leon
– Jan Wincenty	Trzciniński Feliks
Kamieński Henryk Ignacy	Walewski Ksawery
Komarzewski Jan Baptysta	Wielopolski Jan
Komierowski Bartłomiej Ludwik	Wodzicki Józef
Konarski Ignacy	Zajaczek Wincenty
	Zaraczewski Adam

Loża „Union de Famille” (Wielki Wschód Francji)

Dąbrowski Aleksander

Loże niewiadome

Daszewski Franciszek	Pieglowski ...
Narbutt Józef	Szymkiewicz Jakub

Kapituła „L'Age d'Or” (Wielki Wschód Francji)

Aksamitowski Wincenty	Downarowicz Antoni
Darowski Soter	Falkowski Hipolit
	Zawadzki Ignacy Stanisław

Kapituła „Les Amis Triomphants”
(Rada Najwyższa Obrządków – Wielki Wschód Francji)

Kraiński Wincenty Czesław

Kapituła „Les Commandeurs du Mont Thabor”
(Matka-Loża Szkocka Francji <obrzędek filozoficzny>)

Jabłonowski Antoni

Kapituła „L'Espérance”
(Rada Najwyższa Obrządków – Wielki Wschód Francji)

Chaudoir Stanisław	Orłowski Adam
Herberski Wincenty Onufry	Proskura Stanisław
Kalinowski Józef	Rudomina Jan Gwalbert
Małowieski Michał	Tarnowski Marcin
	Tarnowski Wincenty

Kapituła „Le Phoenix”

(Rada Najwyższa Amerykańska

<odłam Germain Haqueta> przy Wielkim Wschodzie Francji)

Aksamitowski Wincenty

Deron Józef

Kapituła „Saint Louis de la Martinique des Frères réunis”

(Wielka Kapituła Generalna – Wielki Wschód Francji)

Kazanowski Michał

Mieszkowski Ignacy

Komarzewski Jan Baptysta

Pietrasiński Józef

Wodzicki Józef

<ponadto wyższe stopnie wtajemniczenia w niej nadano:>

Iwaszkiewicz Jan

Krysiński Jan

Jabłonowski Antoni

Łempicki Jan

Jankowski Józef

Szymanowski Józef

Jordan Hermolaus

– Michał

Wołowski Jan

Loża Wielkich Inspektorów Wolnomularstwa Szkockiego

(Rada Najwyższa Amerykańska <odłam Germain Hacqueta>

przy Wielkim Wschodzie Francji)

Aksamitowski Wincenty

Rada Najwyższa Amerykańska

(odłam Germain Hacqueta, przy Wielkim Wschodzie Francji)

nadała najwyższe stopnie:

Benoe Konstanty

Herberski Wincenty Onufry

Bogorski Piotr

Kadłubowski Feliks

Chaudoir Stanisław

Obuchowicz Aleksander

Gorajski ...

Proskura Stanisław

Rausueski ...

Izba Rady Najwyższej Wysp Francuskich Ameryki

Dembowski ...

Potocki Artur

Rada Najwyższa Francji

Komarzewski Jan Baptysta

*

* *

Loża Adopcyjna „Sainte Caroline” (Wielki Wschód Francji)

Mostowska Anna Barbara

Arras (departament Pas-de-Calais)

Loża „Vrais Enfants d’Hiram” (Wielki Wschód Francji)

Hołownia Wincenty

Kapituła przy Łoży-Matce „Constance” (Wielki Wschód Francji)

Hołownia Wincenty

Bajonna < Bayonne > (departament Pyrénées-Atlantiques)

Loża < nazwa nieznana > (Wielki Wschód Francji)

Rylski Feliks

Bordeaux (departament Gironde)

Loża „L’Amitié” (Wielki Wschód Francji)

Górski Franciszek

Loża „La Candeur” (Wielki Wschód Francji)

Dziubiński Józef

Dziubiński Michał

Loża niewiadoma

Lewkowicz Sykstus

Kapituła Wyższa „Les Amis réunis”
(Rada Najwyższa Obrządków – Wielki Wschód Francji)

Młochowski Michał

Châlons-sur-Marne (departament Marne)

Loża „Saint Louis de la Charité” (Wielki Wschód Francji)

Bogusławski Ferdynand

Charleville (departament Ardennes)

Loża „Frères Discrets” (Wielki Wschód Francji)

Kamiński Józef	Rybiński Andrzej
Mieszkowski Augustyn	Wasilewski Jan
Radzikowski Józef	Wyczalkowski Leon

Nancy (departament Meurthe-et-Moselle)

Loża „Saint Jean de Jérusalem” (Wielki Wschód Francji)

Bryczyński Godefroi-Godfryd	Kobyliński Czesław Aleksander
Cichocki Michał Mikołaj	Lenartowicz Andrzej
Dobrogowski Ignacy	Schutz Jan Antoni
Gielgud Antoni	Sukesy Florian
	Zabiello Konstanty

Poitiers (departament Vienne)

Loża „Les Amis réunis” (Wielki Wschód Francji)

Bośniacki Aleksander Ludwik

Saint-Servan-sur-Mer (departament Ille-et-Villaine)

Loża < nazwa nieznana > (Wielki Wschód Francji)

Abramowicz Ignacy

Sedan (departament Ardennes)

Loża „Famille unie” (Wielki Wschód Francji)

Chłusowicz Józef Jerzy	Linkiewicz Piotr Paweł
Dombrowski Jan	Majewski Franciszek Ludwik
Falkowski Hipolit	Mścichowski Fortunat
Gnatowski Tytus Paweł	Oczosalski Narcyz
Jabłoński Stanisław	Plater Antoni
Kielkiewicz Tadeusz	Pomorski Tadeusz Wincenty
Kinzel Filip Franciszek	Porzecki Michał Donat
Konopka Jordan	Pruszek Antoni
Lechnowski Mikołaj	Stranski ...

Zarzycki Ignacy

Kapituła „Famille unie”

(Rada Najwyższa Obrządków – Wielki Wschód Francji)

Chłusowicz Józef Jerzy

Kiełkiewicz Tadeusz

Falkowski Hipolit

Kinzel Filip Franciszek

Kuniowski Jan

Sens (departament Yonne)

Loża „La Concorde” (Wielki Wschód Francji)

Kinzel Filip Franciszek

Kapituła „La Concorde”

(Rada Najwyższa Obrządków – Wielki Wschód Francji)

Kinzel Filip Franciszek

Strasburg <Strasbourg> (departament Bas-Rhin)

Loża <nazwa nieznana> (Wielki Wschód Francji)

Sarnowski Karol

Miejscowość niewiadoma

Loża „Des Arts et de l’Amitié” (Wielki Wschód Francji)

Palme Antoni

NIEMCY

Berlin

Loża „Zu den drei goldenen Schlüsseln”

(Grosse Landesloge der Freimaurer von Deutschland)

Czekierski Józef

Loża „Zur Eintracht”

(Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten,
genannt zu den drei Weltkugeln)

Krethlow Johann Friedrich

Małachowski Jan Duglas

Rochliński Jan

Loża „Zum Pegasus”

(Grosse Landesloge der Freimaurer von Deutschland)

Zieliński Ignacy

Drezno <Dresden>

Loża „Zum goldenen Apfel” (Grosse Landesloge von Sachsen)

Łukowski Bogumił

Wołowicz Antoni

Wołowicz Kazimierz

Düxsseldorf

Loża „Saint Joachim” (Wielki Wschód Francji),
od 3 II 1814 – „Zu den drei Verbündeten”(Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten,
genannt zu den drei Weltkugeln)

Agar Piotr

Mierosławski Józef

Głębocki Meliton

Radziwiłł Michał Gedeon

Michalski Szymon

Romanowski Adam

Rychowiecki Feliks

Halle an der Saale

Loża „Zu den drey Degen”

(Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten,
genannt zu den drei Weltkugeln)

Cylwikowski Johannes

Pruski Antoni

Dzwonkowski Jan Stanisław

Taroni Jan

Karczewski Jan Dobrygast

Ziemięcki Adam Samuel

Hamburg

Loża „Adeptes de la Croix du Nord” (Wielki Wschód Francji)

Szukiewicz Chryzostom

Kolonja <Köln>

Loża „Naissance du Roi de Rome” (Wielki Wschód Francji),
od 1814 – „Minerva zum vaterländischen Verein”(Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten,
genannt zu den drei Weltkugeln)

Kasloff Demetriusz

Moguncja <Mainz>

„Napoléon Josephine des Amis réunis” (Wielki Wschód Francji)

Brenn Erazm-Edward

Kwiatkowski Dominik

Pomorski Ignacy

Wrocław

Loża „Friedrich zum goldenen Zepfer”
(Grosse National-Mutter-Loge in den Preussischen Staaten,
genannt zu den drei Weltkugeln)

Bandtkie Jerzy Samuel

Łaszewski Ferdynand

Burczyński Jan Antoni

Mierosławski ...

SZWAJCARIA

Berno <Bern>

Kapituła „Zur Hoffnung”

Gegenbach Krzysztof

WIELKA BRYTANIA

Ashby-de-la Zouch (hrabstwo Leicestershire)

Loża jeniecka „Vrais Amis de l'Ordre”
(Wielki Wschód Francji i Wielka Loża Anglii).

Zboiński L.

Biggar (hrabstwo Lanarkshire)

Loża „Free-Operative” No.22 (Wielka Loża Szkocji)

Majewski Franciszek Ludwik

Chesterfield (hrabstwo Derby)

Loża jeniecka „L'Espérance” (Wielki Wschód Francji)

Wiśniewski Józef

Kapituła jeniecka „L'Espérance”

(Rada Najwyższa Obrządków – Wielki Wschód Francji)

Wiśniewski Józef

Londyn <London>

Loża <nazwa nieznana>

Tobiasz Mojżesz

Lichfield (hrabstwo Staffs)

Loża jeniecka „Saint Jean en Babylonie” (Wielki Wschód Francji).

Manowski ...

Wincanton (hrabstwo Somerset)

Loża jeniecka <nazwa nieznana> (Wielki Wschód Francji)

Majewski Franciszek Ludwik

WŁOCHY

Bez stałego miejsca

Loża „La Providenza” (Wielki Wschód Francji), przy 1. pułku włoskim

Dembowski Jan

Bolonia

Loża „Gli amici dell'onore” (Wielki Wschód Włoch)

Pilat Franciszek

Livorno

Loża „Les Amis de l'Union parfaite” (Wielki Wschód Włoch)

Hraczyński Kazimierz

Łuczycki Tomasz

Łączyński Benedykt Józef

Möller Karol

Loża niewiadoma (Wielki Wschód Francji)

Brzechffa Franciszek

Ruttie Andrzej

Iliński Jan

Szott Jan

Mediolan <Milano>

Loża < nazwa nieznana >

Schneider Chrystian

Monopoli (koło Bari)

Loża < nazwa nieznana >

Bogusławski Ferdynand

Neapol <Napoli>

Loża „La Constellation Napoléon” (Wielki Wschód Francji)

Kosiński Michał

Lipowski Wojciech Jerzy

Michałowski Jan Nikodem

Loża „Castel Amara”

Turski Wojciech

Piza

Loża < nazwa nieznana > (Wielki Wschód Francji)

Iliński Jan

Porto Ferrajo (Elba)

Loża „Les Amis de l'Honneur français” (Wielki Wschód Francji)

Oczosalski Narcyz

Piotrowski Ludwik Tadeusz

Kapituła „Les Amis de l'Honneur français”
(Rada Najwyższa Obrządków – Wielki Wschód Francji)

Piotrowski Ludwik Tadeusz

SAN DOMINGO**Cap Français**

Loża „Les Frères réunis” (Wielki Wschód Francji)

Blumer Ignacy Aleksander

Port-au-Prince**Suwerenna Wielka Rada****Doszedarski Jan Fryderyk****STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI****Charleston (stan Karolina Południowa)****Rada Najwyższa Suwerennych Wielkich Inspektorów
Generalnych 33. i ostatniego stopnia
Obrządku Szkockiego Dawnego i Uznanego
< Rada Matka >****Levy Moses Clava****Nowy Orlean (stan Luizjana)****Loża „La Persévérance” No. 4 (Wielka Loża Luizjany)****Doszedarski Jan Fryderyk**